

ВСТУП

Ринок цінних паперів в Україні розпочав своє становлення у 1991 році з прийняттям Закону України «Про цінні папери і фондову біржу». Тоді Україна на законодавчому рівні отримала інструменти, професійних учасників ринку цінних паперів, які взяли активну участь у створенні вітчизняного фінансового сектору економіки.

У 1995 році відбулися подальші зрушеннЯ, пов'язані із створенням в Україні системи державного регулювання ринку цінних паперів.

Верховною Радою України була схвалена Концепція функціонування та розвитку фондового ринку і відповідно до Указу Президента України від 12 червня 1995 року №446 створена Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, метою діяльності якої стало комплексне врегулювання відносин, що виникають на ринку цінних паперів, забезпечення захисту інтересів інвесторів і держави, запобігання зловживанням та порушенням у цій сфері.

Саме дата видання цього Указу про створення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку і була покладена Президентом України в основу призначення 12 червня професійного свята – дня працівника фондового ринку.

На сьогодні ринок цінних паперів вже сформувався як один з потужніших сегментів української економіки, на що яскраво вказують основні показники його діяльності.

Відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює формування та забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів та їх похідних в Україні, а також координацію діяльності державних органів у вирішенні зазначених питань.

Діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом 2009 року спрямовувалася на реалізацію заходів, визначених Указом Президента України від 24 листопада 2005 року №1648/2005 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 червня 2005 року «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» та від 28 жовтня 2005 року «Про заходи щодо утвердження гарантій та підвищення ефективності захисту права власності в Україні», а також на забезпечення реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку України на 2006-2010 роки, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.03.2006 №131-р.

Пріоритетними напрямами розвитку фондового ринку відповідно до зазначених документів визначені: удосконалення механізмів захисту прав інвесторів; розвиток інструментів ринку цінних паперів; зосередження укладання договорів купівлі-продажу цінних паперів на фондових біржах та інших організаторах торгівлі цінними паперами; удосконалення Національної депозитарної системи; удосконалення системи розкриття інформації на ринку цінних паперів; розвиток інвестиційної інфраструктури.

Важливим фактором забезпечення реалізації єдиної державної політики на фондовому ринку є взаємодія Комісії з Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України.

Взаємодія Комісії з Верховною Радою України здійснюється у наступних напрямах: участь у супровоженні у Верховній Раді України законопроектів, головним розробником яких є Комісія;

участь представників Комісії в «Днях Уряду України» в парламенті;

участь у засіданнях комітетів Верховної Ради України з питань фондового ринку.

Взаємодія Комісії з Кабінетом Міністрів України здійснюється у наступних напрямах:

підготовка та участь у реалізації програмних документів Уряду з питань фондового ринку;

супровождення у Кабінеті Міністрів України законопроектів у сфері регулювання фондового ринку;

участь у засіданнях урядових комітетів та засіданнях Кабінету Міністрів України, на яких розглядаються питання фондового ринку.

У 2009 році Комісія брала участь у розробленні ряду урядових програм, серед яких:

Стратегія розвитку ринків фінансових послуг на період до 2015 року;

Стратегія розвитку банківської системи України;

Концепція розвитку системи кредитної кооперації в Україні;

Державна програма забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в процесі європейської та євроатлантичної інтеграції на 2004-2015 роки.

Протягом 2009 року Комісія брала участь у реалізації урядових програм, затверджених наступними документами:

постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2004 №1707 «Про затвердження Державної програми розвитку Національної депозитарної системи»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.08.2002 №440-р «Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002-2010 роки»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 №577-р «Про затвердження програми «Інвестиційний імідж України»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.12.2005 №525-р «Про схвалення Стратегії розвитку пенсійної системи»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.02.2006 №131-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2006-2010 роки».

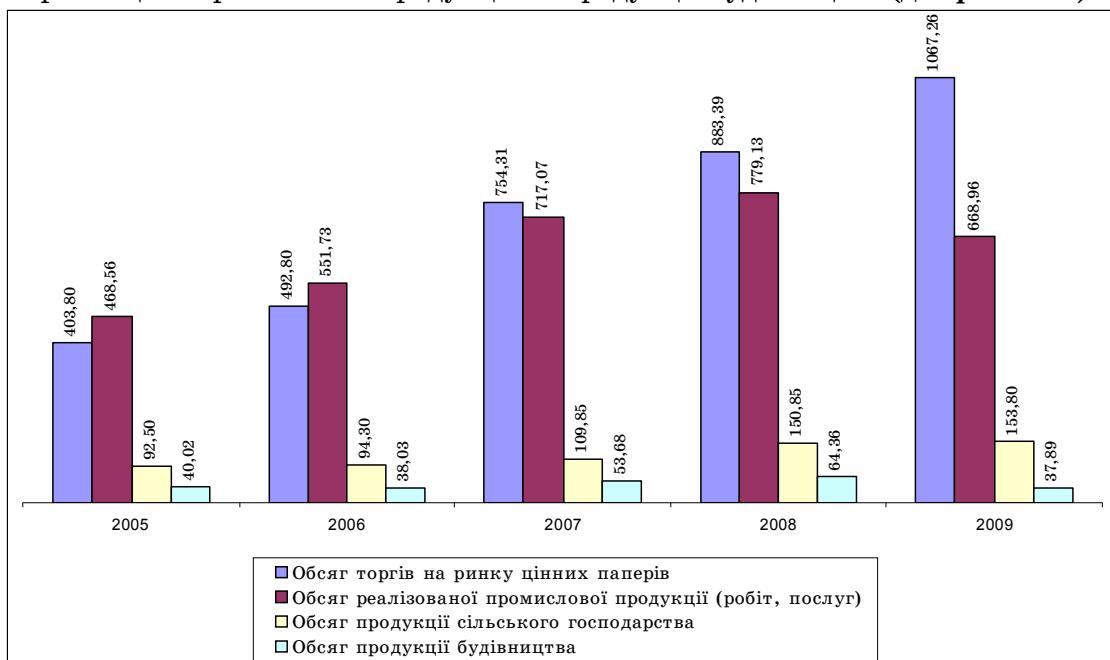
Реалізація заходів, визначених цими документами, сприяла удосконаленню системи захисту прав та інтересів інвесторів, створенню належних умов для функціонування інститутів спільногоЯ інвестування, розбудові надійної системи виконання угод з цінними паперами та обліку прав власності на цінні папери.

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

1.1. ФОНДОВИЙ РИНOK В СУЧАСНИХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ В УКРАЇНІ

Протягом 2009 року макроекономічні процеси характеризувалися певною нестабільністю, відповідно відреагував і фондовий ринок України. Найважливішим джерелом залучення фінансових ресурсів на ринку цінних паперів виступали такі види цінних паперів, як акції, інвестиційні сертифікати та облігації підприємств.

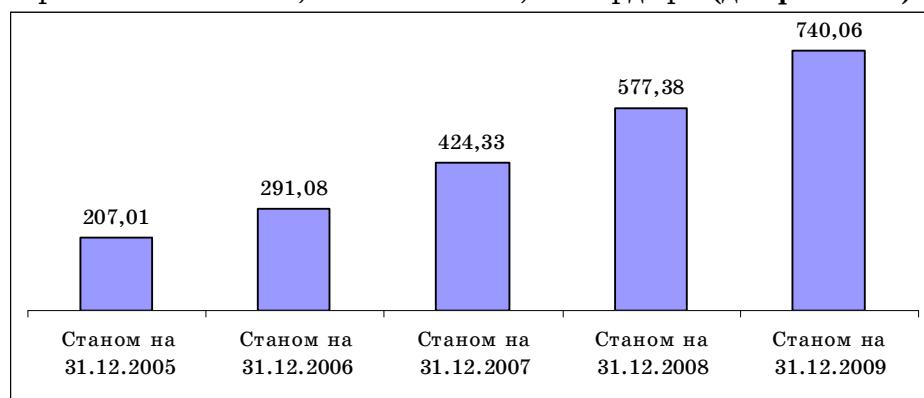
Обсяг торгівлі цінними паперами на фондовому ринку у 2009 році перевищив обсяги у таких сферах, як виробництво продукції сільського господарства, виробництво промислової продукції та продукції будівництва (діаграма 1.1).

Діаграма 1.1. Порівняльні дані обсягів торгів на ринку цінних паперів, реалізованої промислової продукції (робіт, послуг), продукції сільського господарства та продукції будівництва, млрд грн

1.2. ЕМІСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

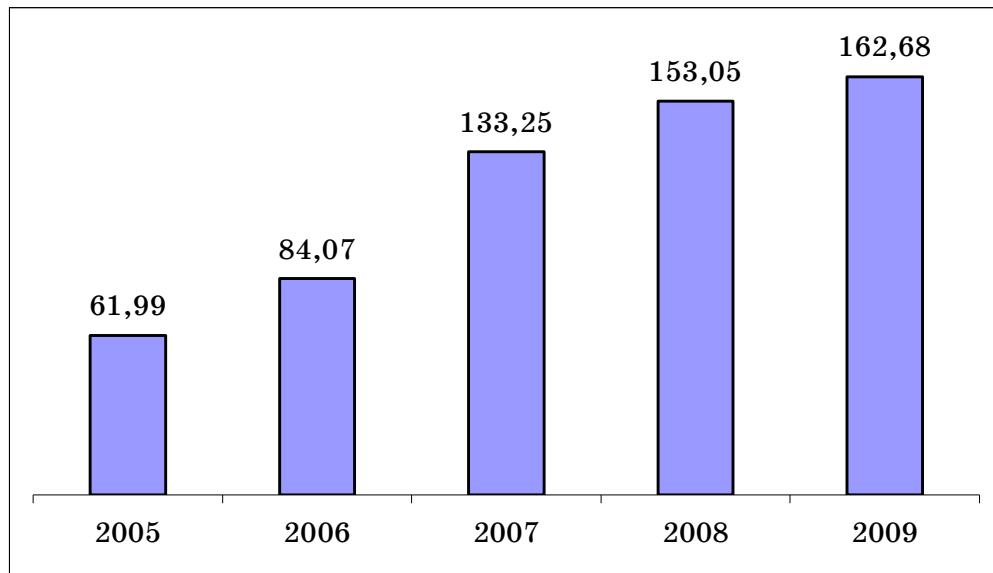
Станом на 31.12.2009 загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів, зареєстрованих Комісією, становить 740,06 млрд грн (діаграма 1.2).

Діаграма 1.2. Динаміка обсягу зареєстрованих Комісією випусків цінних паперів (наростаючим підсумком), млрд грн

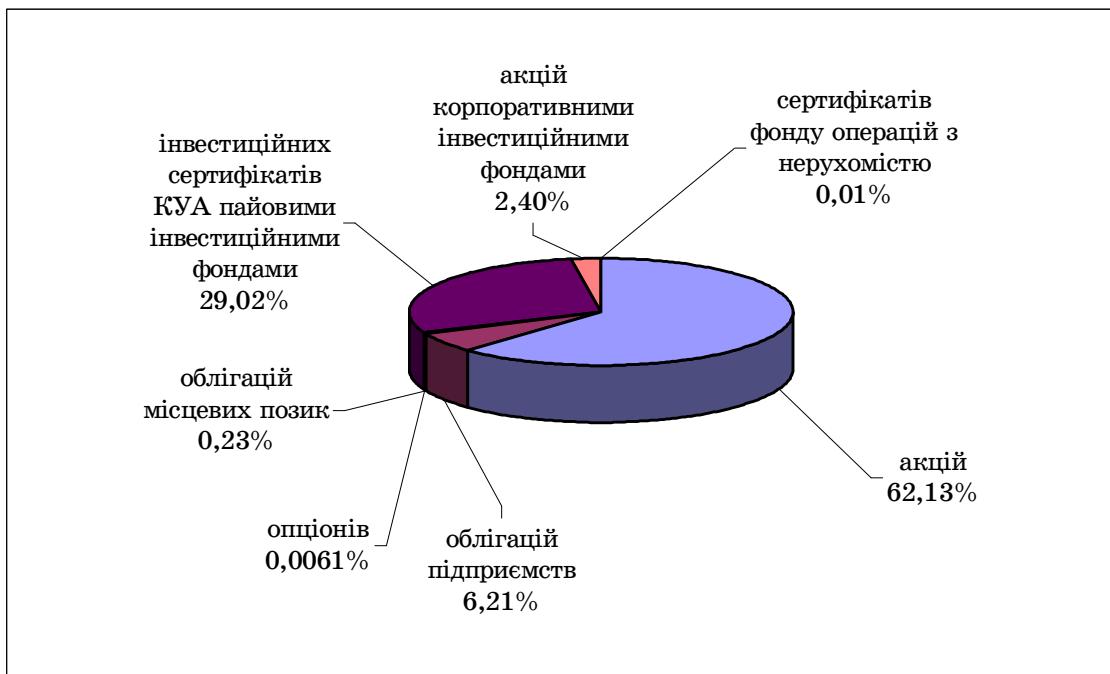
У 2009 році Комісією зареєстровано випуски цінних паперів на суму 162,68 млрд грн (**діаграма 1.3**), у тому числі:

- акцій – 101,07 млрд грн;
- облігацій підприємств – 10,11 млрд грн;
- облігацій місцевих позик – 370,00 млн грн;
- опціонів – 6,55 млн грн;
- інвестиційних сертифікатів КУА пайовими інвестиційними фондами – 47,21 млрд грн;
- акцій корпоративними інвестиційними фондами – 3,90 млрд грн;
- сертифікатів фонду операцій з нерухомістю – 8,0 млн грн.

Діаграма 1.3. Обсяги зареєстрованих Комісією випусків цінних паперів у 2005-2009 роках, млрд грн

Серед фінансових інструментів найбільші обсяги випусків зареєстровано з акціями – 62,13%, інвестиційними сертифікатами КУА ПІФ – 29,02% та облігаціями підприємств – 6,21% від загального обсягу зареєстрованих випусків цінних паперів у 2009 році (**діаграма 1.4**).

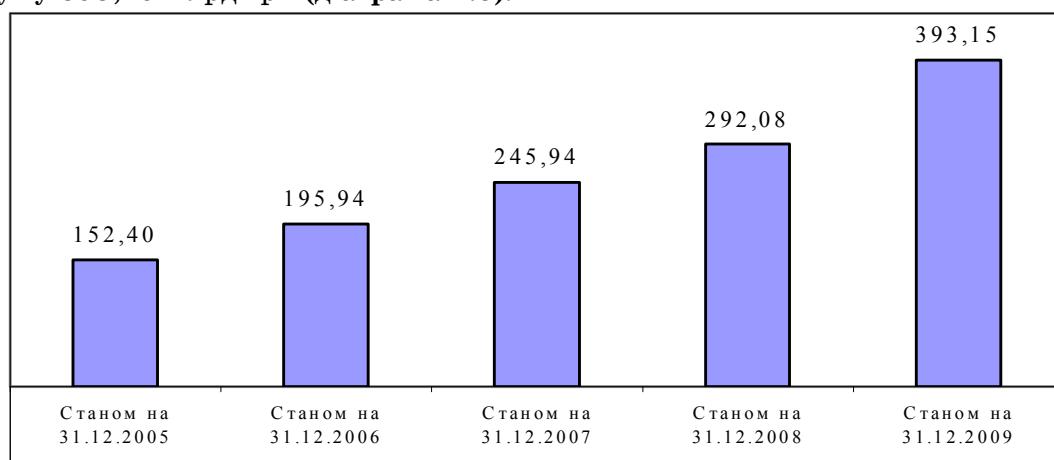

Діаграма 1.4. Розподіл зареєстрованих Комісією обсягів випусків цінних паперів у 2009 році

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

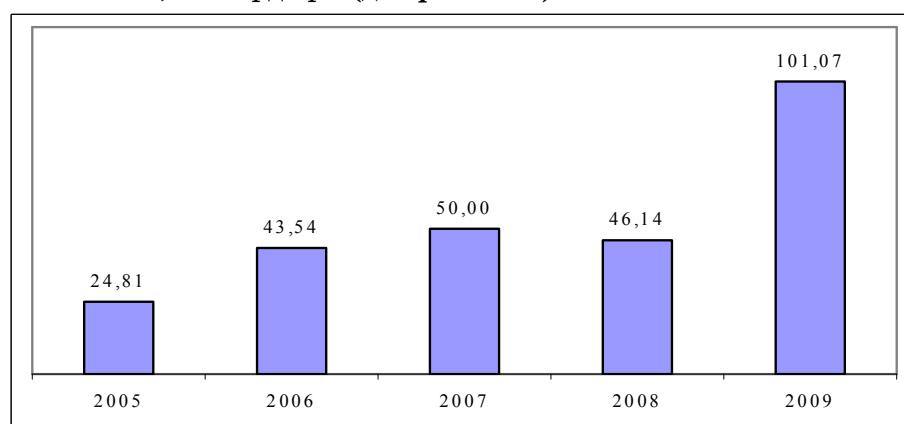
1.2.1. Емісія акцій

Станом на 31.12.2009 Комісією зареєстровано випусків акцій на загальну суму 393,15 млрд грн (діаграма 1.5).

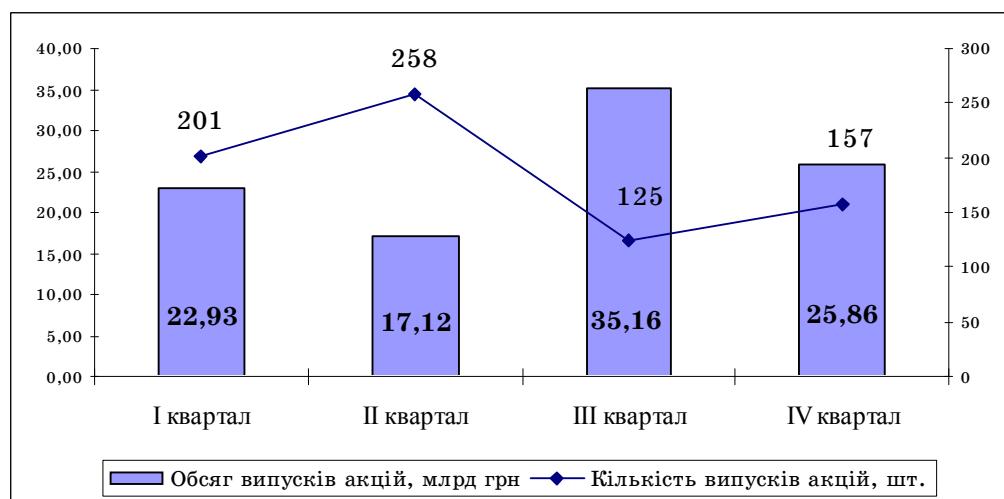
Діаграма 1.5. Динаміка обсягу зареєстрованих Комісією випусків акцій (наростаючим підсумком), млрд грн

У 2009 році Комісією зареєстровано 741 випуск акцій на суму 101,07 млрд грн. Порівняно з 2008 роком обсяг зареєстрованих випусків акцій у 2009 році збільшився на 54,93 млрд грн (діаграма 1.6).

Діаграма 1.6. Обсяг зареєстрованих Комісією випусків акцій у 2005-2009 рр., млрд грн

Найбільший обсяг зареєстрованих випусків акцій зафіксовано в III кварталі (35,16 млрд грн) (діаграма 1.7).

Діаграма 1.7. Кількість та обсяг зареєстрованих Комісією випусків акцій у 2009 році

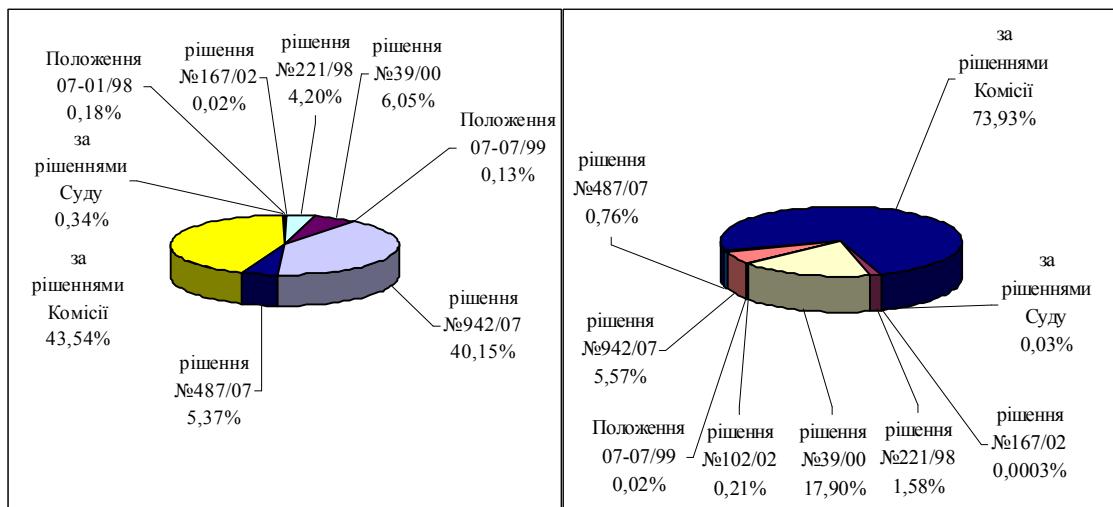
Розподіл обсягів зареєстрованих випусків акцій відповідно до нормативно-правових актів, на підставі яких Комісія здійснювала реєстрацію у 2009 році, наведено у таблиці 1.1. Протягом 2009 року скасовано 906 випусків акцій на суму 12,17 млрд грн.

Таблиця 1.1

**Обсяг зареєстрованих Комісією випусків акцій
у 2008-2009 роках, млн грн**

Положення, на підставі якого здійснювалась реєстрація	Обсяг випусків	
	2008	2009
Положення про порядок реєстрації випуску акцій і облігацій підприємств та інформації про їх випуск (рішення Комісії №07-01/98)	81,79	0
Положення про порядок реєстрації випуску акцій закритих акціонерних товариств (рішення Комісії №167/02)	9,58	0,33
Положення про порядок реєстрації випуску акцій та інформації про їх емісію під час реорганізації товариств (рішення Комісії №221/98)	1 935,0	1 596,66
Положення про порядок реєстрації випуску акцій відкритих акціонерних товариств, створених із державних підприємств у процесі приватизації та корпоратизації (рішення Комісії №39/00)	2 790,27	18 090,21
Рішення Комісії від 18.03.02 №102 «Щодо реєстрації випуску акцій відкритих акціонерних товариств, створених у процесі приватизації державних, орендних підприємств і підприємств зі змішаною формою власності»	0	210,95
Положення про порядок реєстрації випуску акцій та інформації про емісію акцій відкритих акціонерних товариств, які створюються шляхом заснування органом, уповноваженим управляти об'єктами державної власності та холдингових компаній, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації (рішення Комісії №07-07/99)	60,51	16,16
Положення про порядок реєстрації випуску акцій (рішення Комісії №942/07)	18 539,41	5 633,73
Положення про порядок реєстрації випуску акцій під час створення акціонерних товариств (рішення Комісії №487/07)	2 479,1	768,53
За рішеннями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	20 090,19	74 730,79
За рішеннями суду	156,8	32,47
Скасування реєстрації випуску акцій	-10 771,24	-12 168,18

Структуру обсягів зареєстрованих випусків акцій відповідно до нормативно-правових актів, на підставі яких Комісія здійснювала реєстрацію у 2009 році, порівняно з 2008 роком наведено у діаграмі 1.8 та діаграмі 1.9.

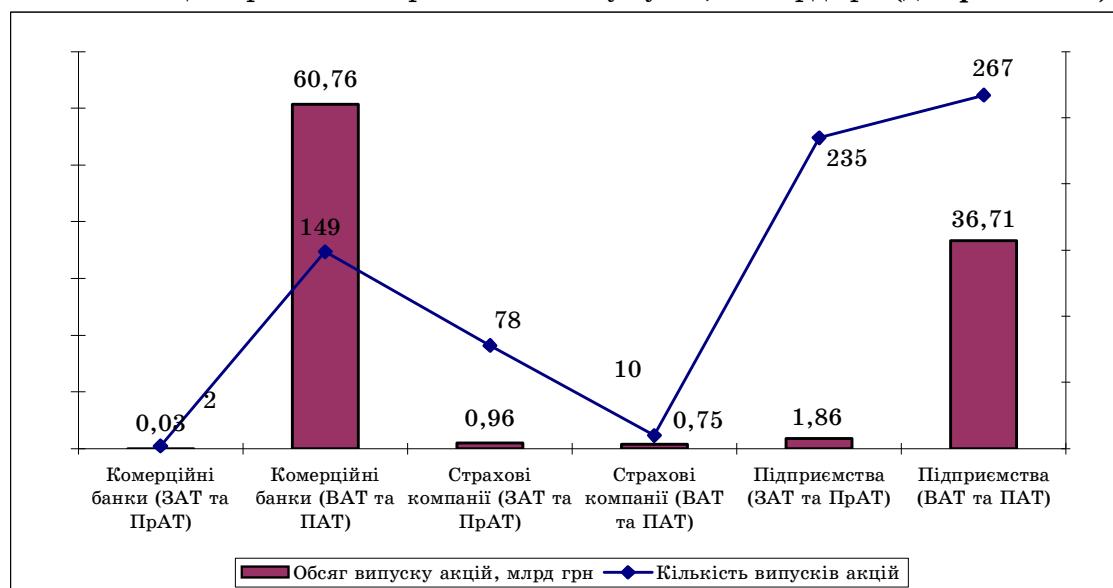

Діаграма 1.8. Структура зареєстрованих Комісією випусків акцій у 2008 році (за положеннями)

Діаграма 1.9. Структура зареєстрованих Комісією випусків акцій у 2009 році (за положеннями)

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

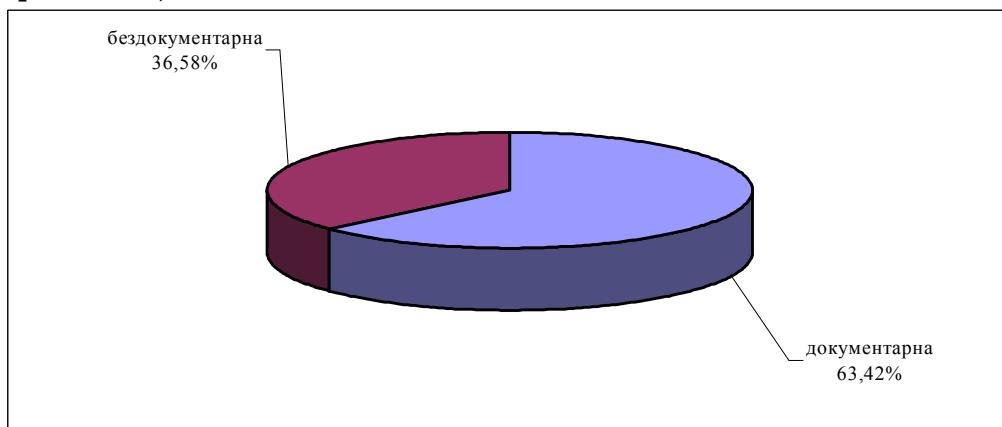
У 2009 році найбільші обсяги випусків акцій зареєстровано комерційними банками (відкритими та публічними акціонерними товариствами) на суму 60,76 млрд грн, підприємствами – відкритими акціонерними товариствами та публічними акціонерними товариствами на суму 36,71 млрд грн (діаграма 1.10).

Діаграма 1.10. Обсяги зареєстрованих Комісією випусків акцій у 2009 році (за видами учасників ринку цінних паперів), млрд грн

Зареєстровано 731 випуск іменних простих акцій на суму 101,06 млрд грн та 9 випусків іменних привілейованих акцій на суму 6,48 млн грн.

Зареєстровано 454 випуски акцій на суму 64,02 млрд грн у документарній формі та 287 випусків акцій на суму 37,05 млрд грн у бездокументарній (діаграма 1.11).

Діаграма 1.11. Структура зареєстрованих Комісією випусків акцій (за формами випуску) у 2009 році

Підприємства, які зареєстрували найбільші випуски акцій, наведено у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

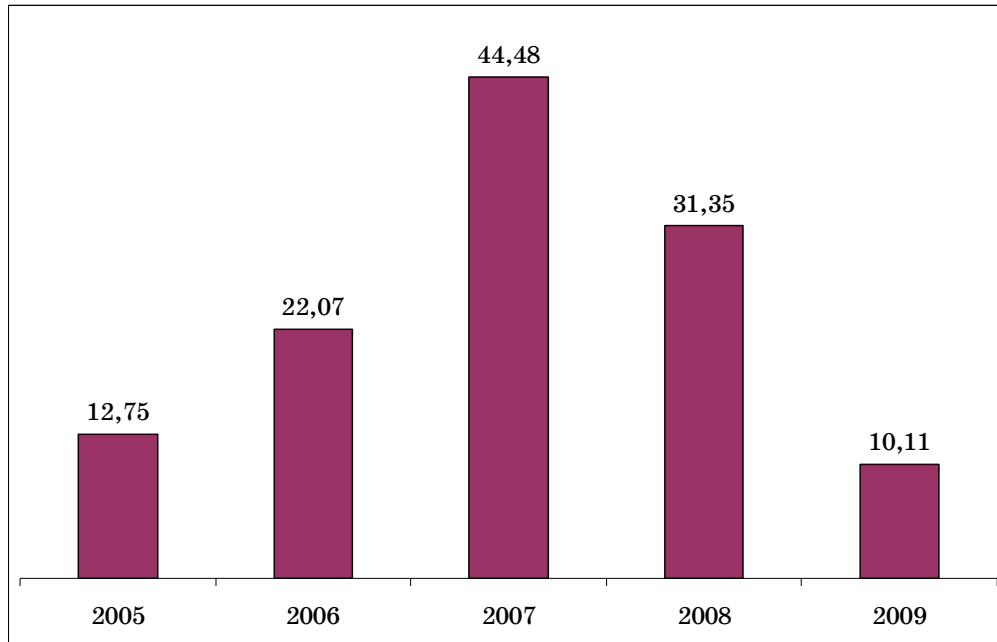
Перелік емітентів, обсяг випуску акцій яких був найбільшим протягом 2009 року

Назва емітента	Обсяг емісії, млн грн
ПАТ НАК «Нафтогаз Україна»	30 600,00
ВАТ «Державний ощадний банк України»	11 770,00
ПАТ «Родовід Банк»	5 599,99
ПАТ «Свідбанк»	5 000,00

Обсяг випусків акцій цих підприємств становив 52,4% від загального обсягу випусків акцій, зареєстрованих Комісією.

1.2.2. Емісія облігацій підприємств

Протягом 2009 року Комісією зареєстровано 240 випусків облігацій підприємств на суму 10,11 млрд грн (діаграма 1.12). Порівняно з 2008 роком обсяг зареєстрованих випусків облігацій підприємств зменшився на 21,24 млрд грн.

Діаграма 1.12. Обсяги зареєстрованих Комісією випусків облігацій підприємств у 2005-2009 роках, млрд грн

На відміну від минулих років, у 2009 році спостерігалась відсутність зацікавленості з боку комерційних банків та страхових компаній до залучення коштів шляхом випуску боргових зобов'язань (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3

Обсяг зареєстрованих випусків облігацій підприємств у 2005-2009 роках, млн грн

Вид емітента	2005	2006	2007	2008	2009
Усього у тому числі:	12 748,28	22 070,80	44 480,51	31 346,28	10 107,35
Банки	2 564,73	4 994,00	18 869,37	7 115,94	0,00
Страхові компанії	41,90	85,00	50,64	97,50	0,00
Підприємства та інші	10 141,65	16 991,80	25 560,50	24 132,84	10 107,35

Перелік емітентів, що зареєстрували у 2009 році найбільші обсяги випусків облігацій підприємств, наведено у таблиці 1.4. Обсяг емісії облігацій цих емітентів становив 32,62% від загального обсягу випусків облігацій, зареєстрованих Комісією.

Таблиця 1.4

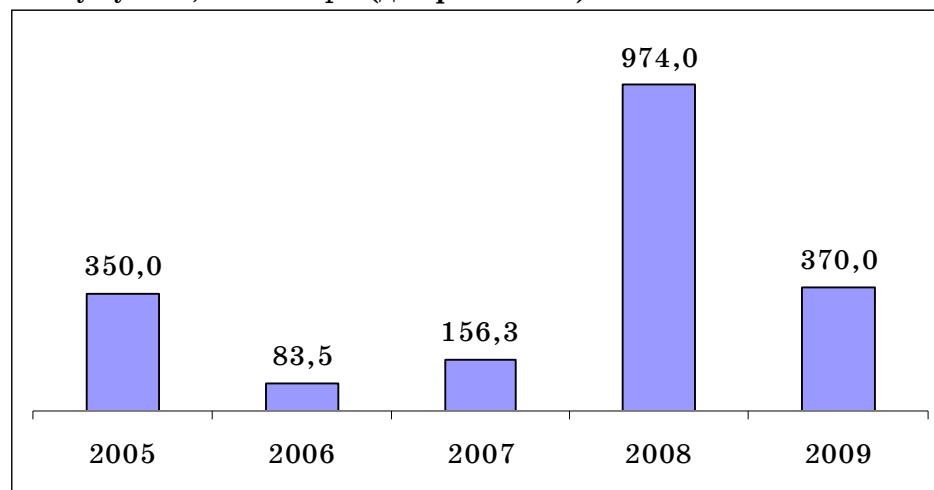
Перелік емітентів, які зареєстрували найбільші випуски облігацій у 2009 році

Назва емітента	Обсяг випуску, млн грн	Частка у загальному обсязі емісії, %
ДП «Харківське державне авіаційне орденів Жовтневої революції та Трудового червоного прапора виробниче підприємство»	1 620,00	16,03
ДП Київський авіаційний завод «Авіант»	858,00	8,49
ЗАТ «Сільпо Рітейл»	350,00	3,46
ДП «Донецька залізниця»	250,00	2,47
ДП «Придніпровська залізниця»	220,00	2,17

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

1.2.3. Емісія облігацій місцевих позик

Протягом 2009 року Комісією зареєстровано 3 випуски облігацій місцевих позик на суму 370,00 млн грн (діаграма 1.13).

Діаграма 1.13. Обсяг зареєстрованих випусків облігацій місцевих позик у 2005-2009 роках, млн грн

У 2009 році емітентами облігацій місцевих позик виступили органи місцевого самоврядування, перелік яких наведено в таблиці 1.5.

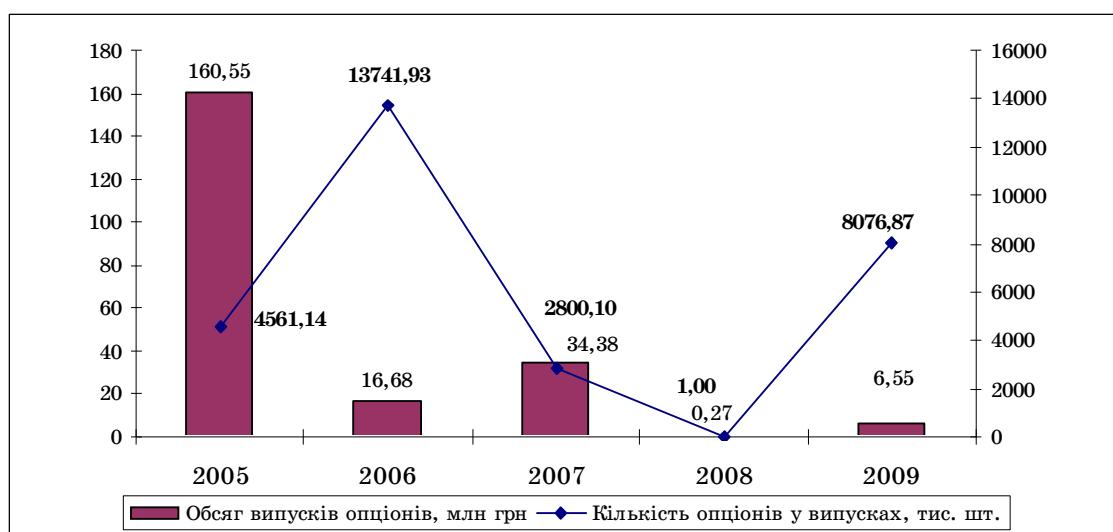
Таблиця 1.5

Перелік зареєстрованих випусків облігацій місцевих позик у 2009 році

Назва емітента	Обсяг випуску, млн грн	Кількість цінних паперів, шт.
Львівська міська рада	300,00	30 000
Донецька міська рада	60,00	60 000
Луцька міська рада	10,00	10 000
Усього	370,00	100 000

1.2.4. Емісія похідних цінних паперів

Комісією зареєстровано 12 випусків опціонів на суму 6,55 млн грн. Порівняно з 2008 роком обсяг випусків опціонів збільшився на 6,28 млн грн (діаграма 1.14).

Діаграма 1.14. Обсяг та кількість зареєстрованих випусків опціонів у 2005-2009 роках

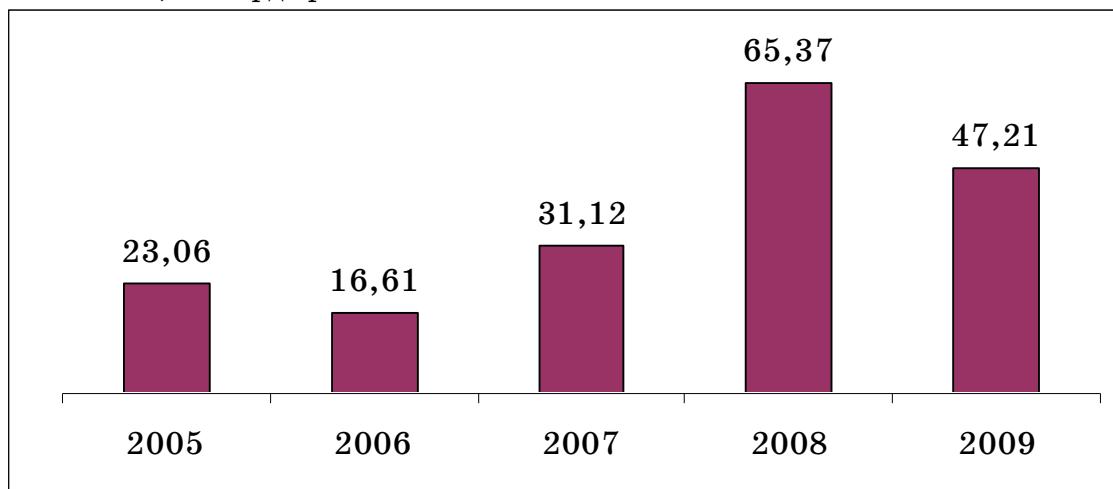
1.2.5. Емісія цінних паперів інститутів спільного інвестування

Відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» інститут спільного інвестування (далі – ICI) – корпоративний інвестиційний фонд (далі – КІФ) або пайовий інвестиційний фонд (далі – ПІФ), який провадить діяльність, пов’язану із залученням грошових коштів інвесторів з метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість. КІФ з метою провадження діяльності із спільного інвестування здійснює емісію акцій, ПІФ – емісію інвестиційних сертифікатів.

Станом на 31.12.2009 Комісією зареєстровано інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів загальною номінальною вартістю 186,35 млрд грн.

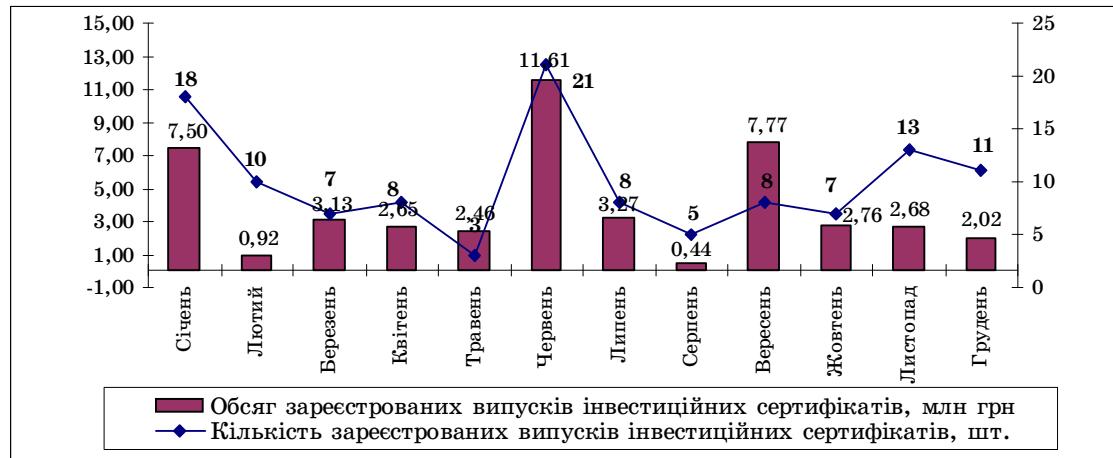
Протягом року зареєстровано 119 випусків інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів на суму 47,21 млрд грн (діаграма 1.15).

Порівняно з 2008 роком загальна номінальна вартість інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів, що перебувають в обігу, зменшилась на 18,16 млрд грн.

Діаграма 1.15. Обсяг зареєстрованих випусків інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів у 2005-2009 роках, млрд грн

Найбільші обсяги емісії інвестиційних сертифікатів зареєстровано Комісією у січні, червні та вересні 2009 року (діаграма 1.16).

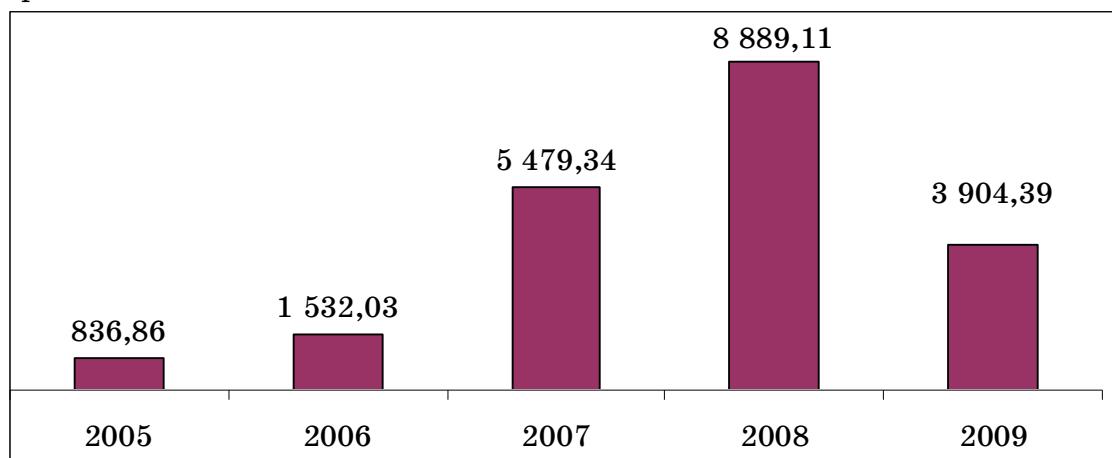
Діаграма 1.16. Обсяг та кількість зареєстрованих випусків інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів протягом 2009 року

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Станом на 31.12.2009 Комісією зареєстровано акцій корпоративних інвестиційних фондів на суму 20,93 млрд грн.

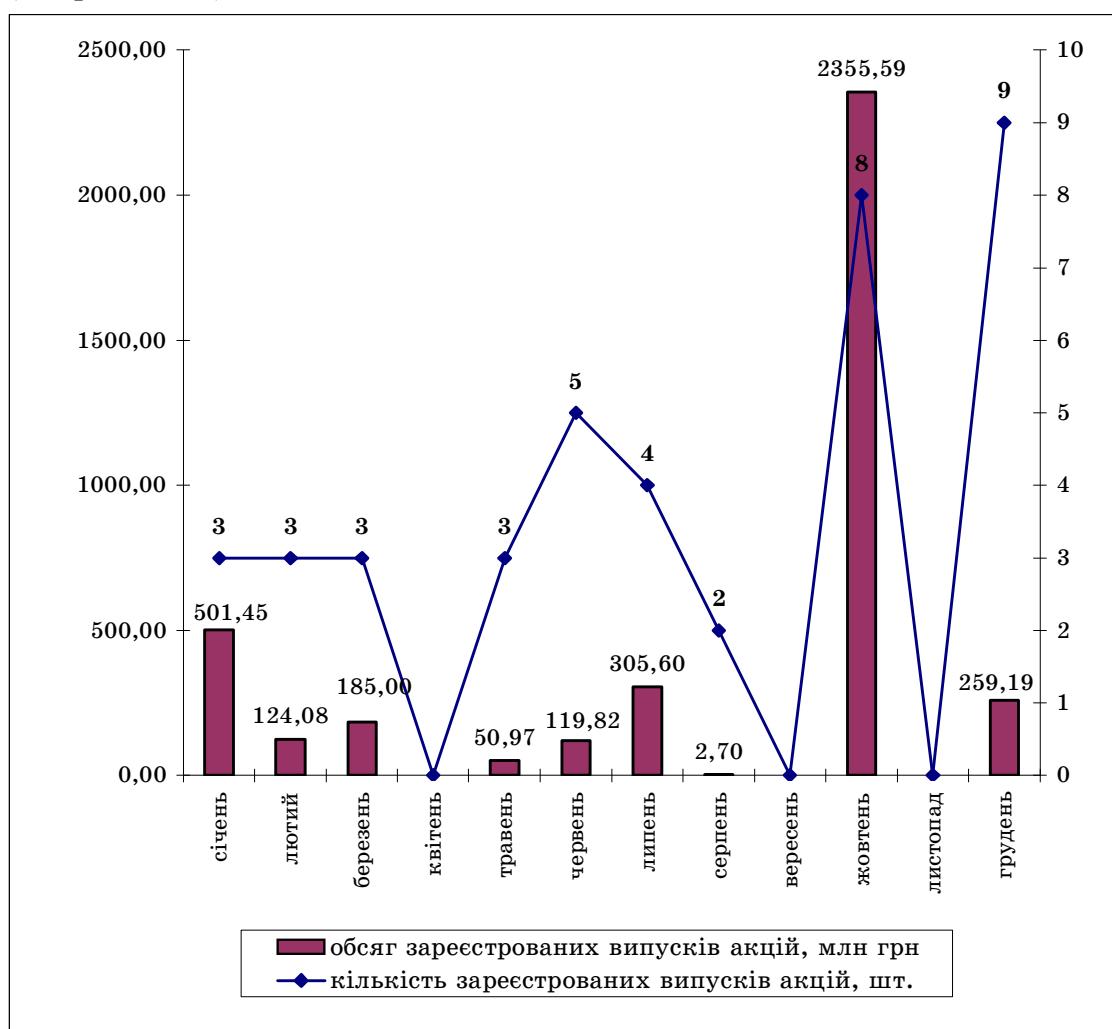
Протягом року зареєстровано 40 випусків акцій корпоративних інвестиційних фондів на суму 3,90 млрд грн (діаграма 1.17).

Порівняно з 2008 роком загальна номінальна вартість акцій корпоративних інвестиційних фондів, що перебувають в обігу, зменшилась на 4,99 млрд грн.

Діаграма 1.17. Обсяг зареєстрованих випусків акцій корпоративних інвестиційних фондів у 2005-2009 роках, млн грн

Найбільші обсяги емісії акцій зареєстровано Комісією у жовтні 2009 року (діаграма 1.18).

Діаграма 1.18. Обсяг та кількість зареєстрованих випусків акцій корпоративних інвестиційних фондів протягом 2009 року

У 2009 році до Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування внесено 107 інвестиційних фондів, що становить 8,38% від загальної кількості зареєстрованих інвестиційних фондів протягом 2005-2009 років.

1.2.6. Емісія сертифікатів фондів операцій з нерухомістю

Відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», починаючи з 2005 року, Комісією здійснюється реєстрація випусків сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (ФОН).

За весь період Комісією зареєстровано випуски сертифікатів ФОН на загальну суму 2,23 млрд грн.

У 2009 році Комісією зареєстровано 1 випуск сертифікатів ФОН ТОВ «Житлобуд – Інвест» на суму 8,0 млн грн (таблиця 1.6).

Таблиця 1.6

Перелік зареєстрованих випусків сертифікатів ФОН у 2009 році

Назва фінансової установи	Загальний обсяг випуску, млн грн	Кількість випусків (серій)	Загальна кількість цінних паперів, шт.
ТОВ «Житлобуд – Інвест»	8,0	1	8 000

1.3. ДІЯЛЬНІСТЬ ЕМІТЕНТІВ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

1.3.1. Діяльність акціонерних товариств у 2008 році

Комісією проаналізовано 12 334 регулярних річних інформації акціонерних товариств за 2008 рік, в тому числі: 117 банків, 5 634 суб'єкта малого підприємництва*.

Чистий прибуток акціонерних товариств у 2008 році становив 77,29 млрд грн, при цьому чистий збиток цих товариств становив 68,63 млрд грн (позитивне сальдо – 8,66 млрд грн).

Чистий прибуток акціонерних товариств у 2008 році (без урахування банків та суб'єктів малого підприємництва) становив 65,31 млрд грн, чистий збиток – 45,76 млрд грн (позитивне сальдо – 19,55 млрд грн).

Найбільший прибуток у 2008 році отримали акціонерні товариства** м. Києва (55,07% від загального обсягу чистого прибутку), Донецької області (15,56%), Дніпропетровської (12,70%) та Запорізької (2,58%) областей.

Серед акціонерних товариств найбільше позитивне сальдо у 2008 році отримали товариства, ** основними видами економічної діяльності яких були:

операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям (11,12 млрд грн);

фінансова діяльність (5,74 млрд грн);

добувна промисловість (4,27 млрд грн);

діяльність транспорту та зв'язку (3,76 млрд грн);

переробна промисловість (1,39 млрд грн) (таблиця 1.7).

* відповідно до рішення Комісії від 19.12.2006 №1591 «Про затвердження Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.02.2007 №97/13364

** без врахування банків та суб'єктів малого підприємництва

Таблиця 1.7

Розмір чистого прибутку (збитку), отриманого акціонерними товариствами за видами економічної діяльності у 2008 році, млн грн

Вид економічної діяльності	2008			2007			Зміна за рік, %	
	Чистий прибуток	Чистий збиток	Сальдо	Чистий прибуток	Чистий збиток	Сальдо	Чистий прибуток	Чистий збиток
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	1 691,45	595,6	1 095,85	1 466,16	287,18	1 178,98	15,37%	107,40%
Рибальство, рибництво	29	12,35	16,64	57,28	5,89	51,39	-49,37%	109,68%
Промисловість	28 275,39	22 610,32	56 65,07	26 190,25	3 344,93	22 845,32	7,96%	575,96%
у тому числі:								
Добувна	6 939,82	2 671,23	4 268,59	4 148,81	186,89	3 961,91	67,27%	1329,31%
Переробна	21 335,58	19 939,10	1 396,48	22 041,44	3 158,03	883,41	-3,20%	531,38%
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	694,73	1 521,63	-826,9	857,17	686,38	170,79	-18,95%	121,69%
Будівництво	1 870,71	2 364,98	-494,26	1 054,26	603,72	450,54	77,44%	291,73%
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	2 967,98	8 037,58	-5 069,60	2 665,16	1 439,55	1 225,62	11,36%	458,34%
Діяльність готелів та ресторанів	64,72	501,13	-436,41	55,65	84,69	-29,04	16,30%	491,72%
Діяльність транспорту та зв'язку	7 826,74	4 065,64	3 761,10	6 695,48	508,08	6 187,41	16,90%	700,20%
Фінансова діяльність	7 991,40	2 252,68	5 738,72	4 590,67	532,66	4 058,01	74,08%	322,91%
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	13 859,04	2 738,46	11 120,58	20 779,32	12 570,45	8 208,87	-33,30%	-78,22%
Освіта	10,52	1,41	9,12	13,44	0,61	12,83	-21,73%	131,15%
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	21,27	82,8	-61,53	13,18	38,37	-25,19	61,38%	115,79%
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	9,58	979,31	-969,73	189,92	330,51	-140,59	-94,96%	196,30%
Усього	65 312,55	45 763,89	19 548,66	64 627,92	20 432,99	44 194,94	1,06%	123,97%

Структура обсягу чистого прибутку з розподілом за основними видами економічної діяльності у 2008 році порівняно з 2007 роком суттєво не змінилась.

У 2008 році порівняно з 2007 роком чистий прибуток підприємств збільшився на 648,63 млн грн. Збільшення обсягу чистого прибутку відбулося у таких видах економічної діяльності:

- фінансова діяльність (на 3,40 млрд грн);
- добувна промисловість (на 2,79 млрд грн);
- діяльність транспорту та зв'язку (1,13 млрд грн).

Обсяг чистого прибутку емітентів «блакитних фішок» у 2008 році становив 7,60 млрд грн (9,83% від обсягу чистого прибутку, отриманого акціонерними товариствами). При цьому емітенти зазнали чистих збитків у розмірі 6,34 млрд грн (9,23% від обсягу чистих збитків, отриманих акціонерними товариствами).

Серед емітентів «блакитних фішок» за основними видами економічної діяльності найбільший чистий прибуток отримали товариства ВАТ «Металургійний комбінат» Азовсталь», ВАТ «Укрнафта» та ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча» (відповідно 3,00%, 2,20% та 2,09% від обсягу чистого прибутку, отриманого акціонерними товариствами) (таблиця 1.8).

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Таблиця 1.8

**Розмір чистого прибутку (збитку), отриманого емітентами
«блакитних фішок» за видами економічної діяльності у 2008 році, млн грн**

Найменування емітента	2008		Вид економічної діяльності
	Чистий прибуток	Чистий збиток	
ВАТ «Дніпроенерго»	0,00	16,23	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ВАТ «Укрнафта»	1 438,03	0,00	Добувна промисловість
ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод»	803,99	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім.Ілліча»	1 362,14	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь»	1 959,07	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Єнакієвський металургійний завод»	407,61	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Полтавський гірнико-збагачувальний комбінат»	614,51	0,00	Добувна промисловість
ВАТ «Інтерпайл Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	0,00	108,62	Переробна промисловість
ВАТ «Алчевський металургійний комбінат»	0,00	350,39	Переробна промисловість
ВАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В.Фрунзе»	0,00	162,34	Переробна промисловість
ВАТ «Концерн Стирол»	591,08	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод»	399,99	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Мотор Січ»	3,84	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Маріупольський завод важкого машинобудування»	0,00	28,96	Переробна промисловість
ВАТ «Укртелеком»	0,00	1525,52	Діяльність транспорту та зв'язку
ВАТ «Державна енергогенеруюча компанія «Центренерго»	0,00	197,75	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ВАТ «Західенерго»	0,00	89,78	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ВАТ «Донбасенерго»	15,17	0,00	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	0,00	2 562,71	Фінансова діяльність

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Чистий прибуток суб'єктів малого підприємництва у 2008 році становив 1,20 млрд грн, при цьому ці емітенти отримали чисті збитки в розмірі 8,08 млрд грн. У 2008 році суб'єкти малого підприємництва одержали чистого прибутку на 426,28 млн грн більше, ніж у 2007 році, та обсяг чистого збитку збільшився на 6,66 млрд грн.

Чистий прибуток банків у 2008 році становив 10,78 млрд грн. Порівняно з 2007 роком 3,84 млрд грн. Капіталізація банківського сектору зростає, в тому числі за рахунок додаткової емісії цінних паперів.

Протягом 2008 року активи акціонерних товариств (крім банків) зросли на 329,30 млрд грн та на кінець 2008 року становили 1 117,39 млрд грн. Власний капітал акціонерних товариств збільшився на 43,72 млрд грн та на кінець 2008 року становив 478,39 млрд грн (у тому числі суб'єктів малого підприємства – 89,66 млрд грн).

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги акціонерних товариств (крім банків) порівняно з 2007 роком збільшилась на 48,53 млрд грн та на кінець 2008 року становила 128,89 млрд грн.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги акціонерних товариств (крім банків) на кінець 2008 року становила 141,43 млрд грн та збільшилась на 40,27 млрд грн порівняно з 2007 роком.

1.3.1.1. Дивідендна політика

Сума нарахованих дивідендів за даними фінансової звітності** в 2008 році становила 15,34 млрд грн.

За підсумками 2008 року 778 акціонерних товариств сплатили дивіденди на загальну суму* 9,92 млрд грн, що порівняно з 2007 роком більше на 6,03 млрд грн.

Серед регіонів України найбільший обсяг дивідендів сплачено підприємствами Дніпропетровської області (60,74% від загального обсягу сплачених дивідендів), м. Києва (11,98%) та Донецької області (6,52%).

За розподілом сплачених дивідендів у 2008 році найбільший обсяг дивідендів сплачено підприємствами, основними видами діяльності яких були:

діяльність транспорту та зв'язку (620,67 млн грн);

торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (456,49 млн грн);

добувна промисловість (200,64 млн грн) (таблиця 1.9).

Протягом 2008 року емітентами «блакитних фішок» сплачено дивідендів на суму 67,41 млн грн (0,82% від загального обсягу сплачених дивідендів акціонерними товариствами).

За розподілом сплачених дивідендів емітентами «блакитних фішок» найбільший обсяг дивідендів сплачено ВАТ «Державна енергогенеруюча компанія «Центренерго» та ВАТ «Полтавський гірничозбагачувальний комбінат» (відповідно 0,29% та 0,17% від загального обсягу сплачених дивідендів у 2008 році) (таблиця 1.10).

За підсумками 2008 року серед 269 страхових компаній 15 компаній сплатили дивіденди на загальну суму 45,98 млн грн.

Банками сплачено дивідендів на суму 4,50 млрд грн у 2008 році, що менше на 34,16 млн грн порівняно з 2007 роком.

За підсумками 2008 року серед 117 банків виплачено дивіденди 1 банком у розмірі 73,00 тис. грн (у 2007 році виплачено дивіденди 1 банком у розмірі 1,84 млн грн).

* без врахування банків та суб'єктів малого підприємництва

Таблиця 1.9

**Розподіл сплачених дивідендів підприємствами
за видами економічної діяльності у 2007 та 2008 роках, %**

Вид економічної діяльності	Частка у загальному обсязі сплачених дивідендів		Збільшення/ зменшення показника
	2008	2007	
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	1,89	2,81	-0,92
Рибальство, рибництво	0,0001	0,0004	-0,0003
Добувна промисловість	2,02	5,86	-3,84
Переробна промисловість	81,21	66,37	14,84
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	0,59	6,07	-5,48
Будівництво	0,45	1,51	-1,06
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	4,60	3,27	1,33
Діяльність готелів та ресторанів	0,03	0,07	-0,04
Діяльність транспорту та зв'язку	6,26	5,26	1
Фінансова діяльність	1,32	7,17	-5,85
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	1,56	1,12	0,44
Освіта	0,02	0,07	-0,05
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,03	0,09	-0,06
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	0,02	0,33	-0,31
Усього	100	100	-

Таблиця 1.10

**Розподіл обсягу сплачених дивідендів емітентами «блакитних фішок»
за видами економічної діяльності у 2008 році, млн грн**

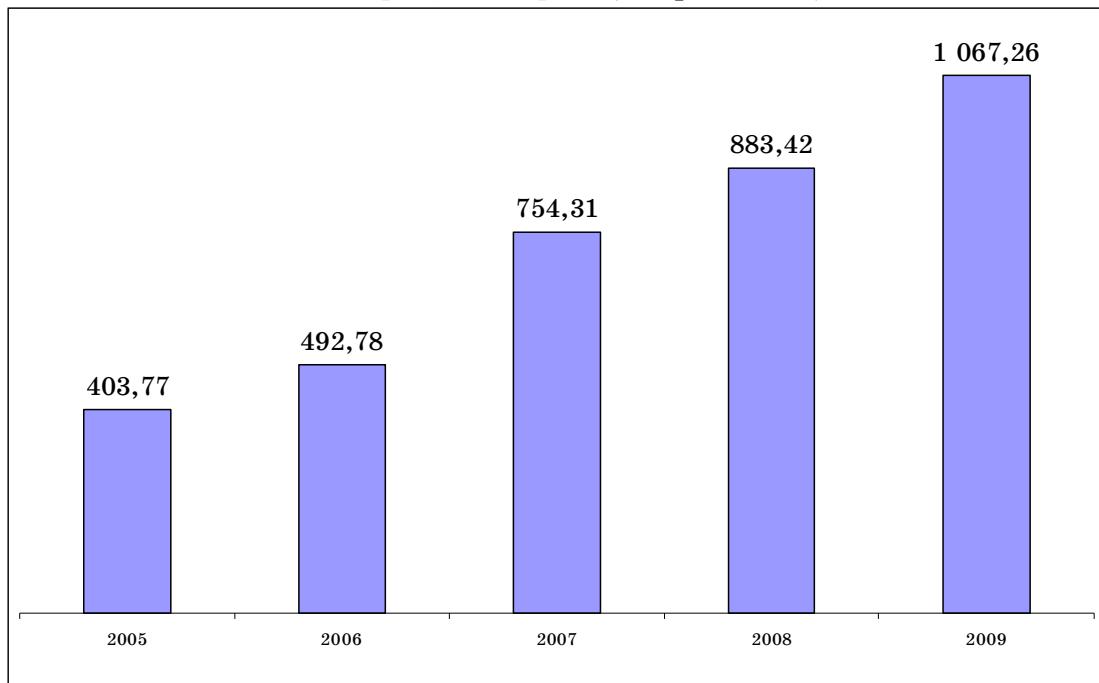
Найменування емітента	Обсяг сплачених дивідендів	Вид економічної діяльності
ВАТ «Дніпроенерго»	0,00	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ВАТ «Укрнафта»	0,01	Добувна промисловість
ВАТ «Авдіївський коксохімічний завод»	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча»	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Металургійний комбінат» Азовсталь»	0,04	Переробна промисловість
ВАТ «Снакієвський металургійний завод»	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Полтавський гірниочно-збагачувальний комбінат»	13,67	Добувна промисловість
ВАТ «Інтерпайл Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	0,32	Переробна промисловість
ВАТ «Алчевський металургійний комбінат»	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М. В. Фрунзе»	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Концерн Стирол»	3,97	Переробна промисловість
ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод»	11,23	Переробна промисловість
ВАТ «Мотор Січ»	0,59	Переробна промисловість
ВАТ «Маріупольський завод важкого машинобудування»	0,00	Переробна промисловість
ВАТ «Укртелеком»	1,46	Діяльність транспорту та зв'язку
ВАТ «Державна енергогенеруюча компанія «Центренерго»	23,40	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ВАТ «Західнерго»	9,25	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води
ВАТ «Донбасенерго»	3,47	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

1.4. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

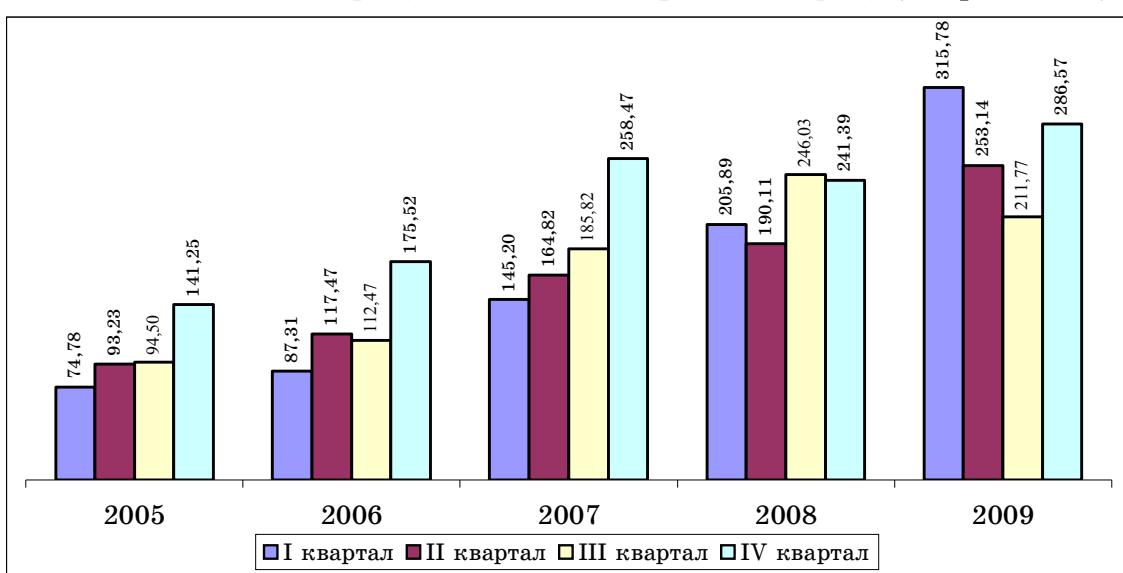
1.4.1. Діяльність з торгівлі цінними паперами

Обсяг виконаних договорів торгівцями на ринку цінних паперів у 2009 році становив 1 067,26 млрд грн, що більше на 183,84 млрд грн порівняно з обсягом виконаних договорів у 2008 році (діаграма 1.19).

Діаграма 1.19. Обсяг виконаних договорів торгівцями цінних паперів у 2005-2009 роках, млрд грн

У І кварталі обсяг виконаних договорів на ринку цінних паперів був найбільший за 2009 рік та становив 315,78 млрд грн, що у 1,5 раза більше, ніж обсяг виконаних договорів у відповідному періоді 2008 року (діаграма 1.20).

Діаграма 1.20. Обсяг виконаних договорів торгівцями цінних паперів у 2005-2009 роках (за кварталами), млрд грн

П'ять років поспіль (2005-2009 роки) найбільші обсяги договорів виконуються з акціями (таблиця 1.11). Обсяг виконаних договорів з акціями становив 44,11% від загального обсягу виконаних договорів у 2009 році, з векселями – 25,18%, з державними облігаціями – 8,96%.

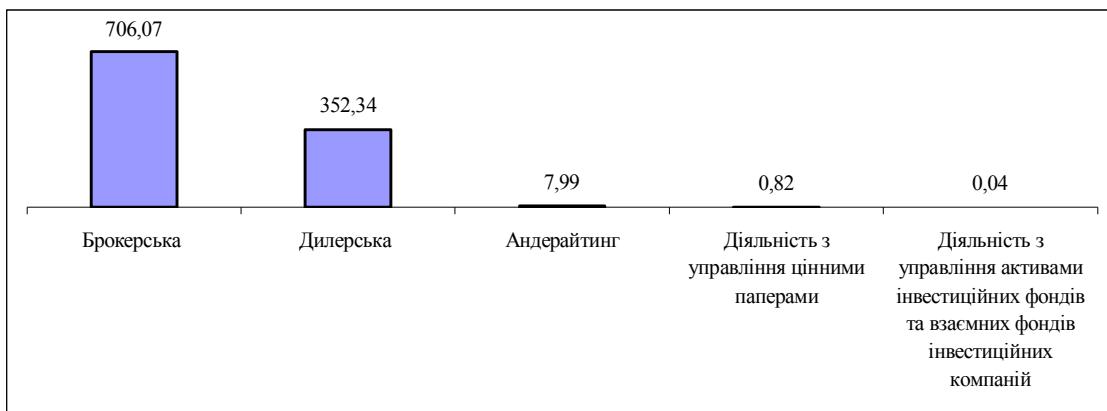
Збільшився обсяг виконаних договорів на фондовому ринку порівняно з 2008 роком з акціями – на 117,91 млрд грн, векселями – на 76,92 млрд грн, ощадними сертифікатами – на 62,67 млрд грн.

Таблиця 1.11

**Обсяг виконаних договорів торгівлями цінних паперів
(за видом фінансового інструменту) у 2005-2009 роках, млрд грн**

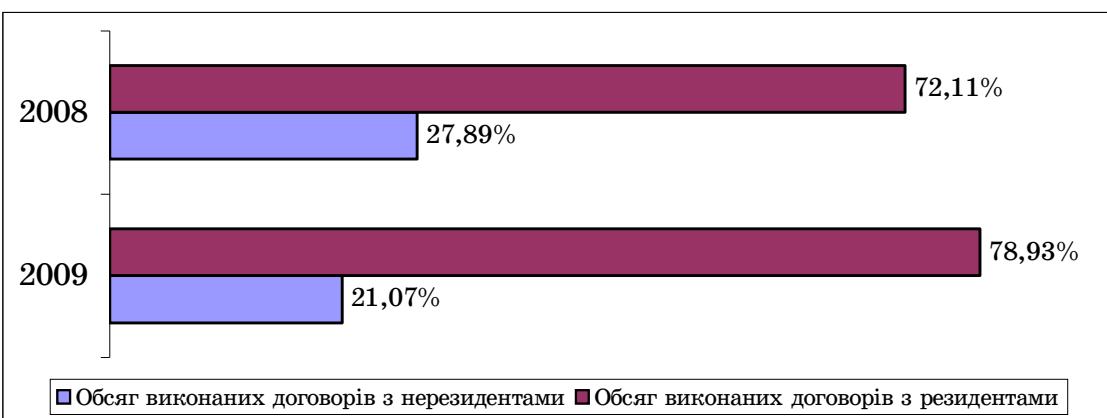
Вид цінного паперів	2005	2006	2007	2008	2009
Акції	179,79	225,65	283,54	352,82	470,73
Векселі	133,12	142,23	212,64	191,84	268,76
Депозитні сертифікати НБУ	18,57	1,08	14,85	15,94	-
Державні облігації	27,32	40,85	59,86	62,49	98,99
Облігації підприємств	32,62	62,38	134,73	205,21	81,13
Ощадні сертифікати	2,37	3,1	3,2	7,68	70,35
Інвестиційні сертифікати	5,72	14,24	40,43	43,94	76,31
Деривативи	2,02	0,26	0,15	0,27	0,10
Облігації місцевих позик	2,23	2,85	4,31	2,20	0,66
Іпотечні цінні папери	0	0,11	0,56	0,67	0,10
Заставні цінні папери	0	0,03	0,04	0,36	0,14
Сертифікати ФОН	0	0	0	0	0,01
Усього	403,76	492,78	754,31	883,42	1 067,26

На ринку цінних паперів України в 2009 році переважали брокерська та дилерська діяльність, частка яких становила 66,16% та 33,01% відповідно (діаграма 1.23).

*Діаграма 1.21. Обсяги виконаних договорів торгівлями цінних паперів
(за видами діяльності) у 2009 році, млрд грн*

Обсяг виконаних договорів торгівлями цінних паперів з нерезидентами становив 224,89 млрд грн. При цьому частка в структурі обсягів виконаних договорів зменшилась з 27,89% до 21,07% від загального обсягу виконаних договорів у 2009 році порівняно з 2008 роком (діаграма 1.22).

Діаграма 1.22. Розподіл обсягів виконаних договорів торгівлями цінних паперів з резидентами та нерезидентами в 2008-2009 роках

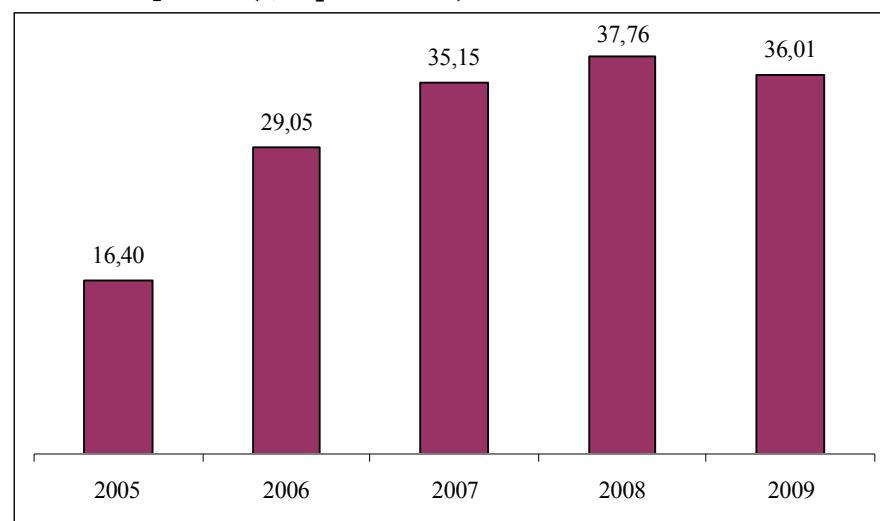
1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

1.4.2. Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів*

Діяльність з організації торгівлі на ринку цінних паперів України здійснюють фондові біржі.

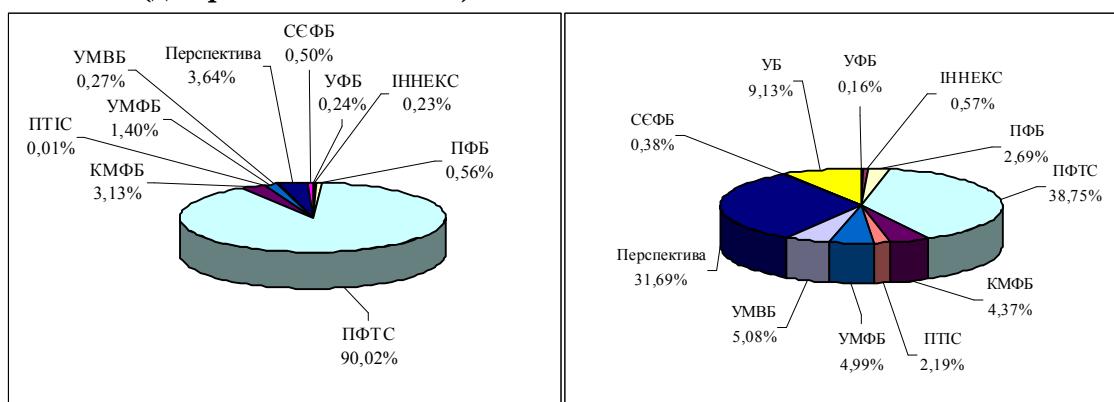
Станом на 31.12.2009 загальна кількість організаторів торгівлі, яким видано ліцензію на здійснення діяльності з організації торгівлі на ринку цінних паперів, становила 10 (ВАТ «Київська міжнародна фондова біржа», ЗАТ «Придніпровська фондова біржа», ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа», ЗАТ «Українська міжнародна фондова біржа», ЗАТ «Українська фондова біржа», ВАТ «Східно-Європейська фондова біржа», ВАТ «Українська біржа», ЗАТ «Фондова біржа «ІННЕКС», ПрАТ «Фондова біржа «ПФТС», ПАТ «Фондова біржа «Перспектива»).

Протягом 2009 року обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі становив 36,01 млрд грн, що менше на 4,6% порівняно з 2008 роком (діаграма 1.23).

Діаграма 1.23. Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі за період з 2005 по 2009 рік, млрд грн

У 2009 році спостерігається збільшення частки обсягів виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі ПАТ ФБ «Перспектива», ПрАТ «УМВБ», ЗАТ «УМФБ» порівняно з минулим роком та зменшення частки обсягів виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі ПрАТ ФБ «ПФТС» (діаграми 1.24 та 1.25).

Діаграма 1.24. Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2008 році

Діаграма 1.25. Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2009 році

* з урахуванням вимог рішення Комісії від 19.01.2010 №54 «Про затвердження рекомендацій щодо розкриття інформації про обсяги торгівлі з цінними паперами на фондовій біржі за участю центрального контрагента»

Найбільші обсяги виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі здійснено протягом IV кварталу 2009 року (58,74% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі у 2009 році) (таблиця 1.12).

Таблиця 1.12

**Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами
на організаторах торгівлі (з розподілом за місяцями) у 2009 році, млн грн**

Період	Організатор торгівлі										Усього	
	УФБ	КМФБ	ПФТС	УМВБ	ІННЕКС	ПТПС	ПФБ	УМФБ	Перспектива	СЕФБ		
Січень	0,01	95,50	1 563,26	1,54	0,01	0,00	2,16	100,63	53,38	4,68	0,01	1 821,18
Лютий	2,54	99,75	267,40	0,70	3,84	0,08	2,63	91,58	547,31	74,10	202,79	1 292,72
Березень	0,03	95,91	1 909,81	0,57	0,00	0,32	2,00	193,68	56,02	2,34	7,36	2 268,04
Квітень	0,04	78,58	383,77	66,46	2,00	26,97	5,67	64,49	10,06	3,77	73,48	715,28
Травень	0,03	316,23	163,01	69,56	197,87	0,05	206,00	113,01	167,44	11,79	111,46	1 356,45
Червень	0,53	85,72	644,05	386,54	0,01	760,37	35,50	92,75	8,68	7,41	134,30	2 155,85
Липень	0,86	131,00	708,27	0,60	0,16	0,00	0,40	190,59	0,36	6,72	174,64	1 213,60
Серпень	15,58	89,72	459,35	876,11	0,34	0,00	1,77	282,00	65,93	5,51	333,49	2 129,79
Вересень	0,32	6,66	903,20	57,06	0,01	0,00	28,64	419,84	10,34	5,60	474,67	1 906,36
Жовтень	0,27	159,76	2 000,92	167,24	0,01	0,00	177,93	2,94	24,47	4,22	799,43	3 337,17
Листопад	0,58	362,58	1 847,31	153,20	0,01	0,00	487,24	46,43	28,28	5,08	578,82	3 509,52
Грудень	38,01	52,10	3 105,09	49,20	1,17	0,00	20,45	198,38	10 440,18	5,75	397,73	14 308,05
Усього	58,81	1 573,49	13 955,45	1 828,78	205,44	787,79	970,39	1 796,30	11 412,43	136,97	3 288,17	36 014,02

Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі за видами цінних паперів у 2005-2009 роках наведено у таблиці 1.13.

Таблиця 1.13

**Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами
на організаторах торгівлі у 2005-2009 роках, млрд грн**

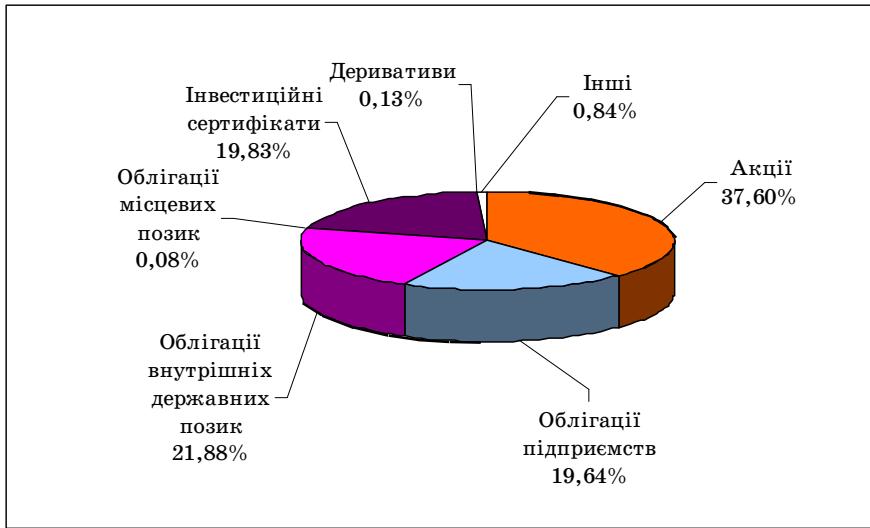
Вид цінного папера	Роки				
	2005	2006	2007	2008	2009
Акції	4,48	6,95	13,61	11,82	13,54
Облігації внутрішніх державних позик	3,88	8,51	2,77	8,55	7,88
Облігації підприємств	6,54	12,13	17,36	16,61	7,07
Облігації місцевих позик	0,67	0,99	0,79	0,46	0,03
Інвестиційні сертифікати	0,18	0,33	0,43	0,20	7,14
Деривативи	0,68	0,09	0,05	0,12	0,05
Інші	0	0,05	0,13	0,00	0,80
Усього	16,43	29,05	35,15	37,76	36,01

Найбільший обсяг виконаних біржових контрактів за фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом 2009 року зафіксовано з:

акціями на суму 13,54 млрд грн (37,60% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі у 2009 році);

облігаціями внутрішніх державних позик – 7,88 млрд грн (21,88%);

облігаціями підприємств – 7,07 млрд грн (19,64%) (діаграма 1.26).

Діаграма 1.26. Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами за видами цінних паперів у 2009 році

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Порівняно з 2008 роком питома вага обсягу торгів інвестиційними сертифікатами у структурі обсягів торгів на організаторах торгівлі у 2009 році збільшилась з 0,54% до 19,83%.

У 2009 році на організаторах торгівлі обсяг виконаних біржових контрактів на первинному ринку становив 5,22 млрд грн (14,51% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі), на вторинному – 30,79 млрд грн (85,49%).

На первинному ринку обсяг торгів з облігаціями підприємств на організаторах торгівлі становив 4,64 млрд грн, при цьому найбільший обсяг зафіксовано на ПрАТ «УМВБ», ПрАТ ФБ «ПФТС» (1,55 млрд грн та 1,24 млрд грн відповідно).

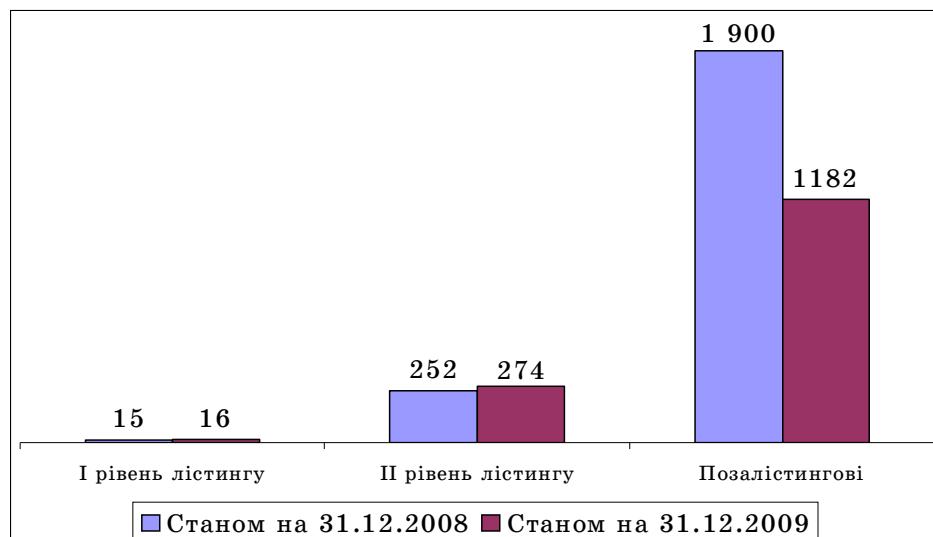
Протягом року на вторинному ринку обсяг торгів з акціями на організаторах торгівлі становив 13,23 млрд грн. З Державними облігаціями України та облігаціями місцевих позик здійснювалися торги на ПрАТ ФБ «ПФТС» на суму 7,67 млрд грн та 27,51 млн грн відповідно (таблиця 1.14).

Таблиця 1.14

Розподіл обсягів виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі протягом 2009 року, млн грн

Організатор торгівлі	Акції	Первинний ринок				Вторинний ринок						Загальний обсяг торгів на організаторах торгівлі	
		Облігації підприємств	Похідні цінні папери (деривативи)	Державні облігації України	Обсяг торгів на первинному ринку	Акції	Облігації підприємств	Державні облігації України	Облігації місцевих поєднань	Інвестиційні сертифікати	Похідні цінні папери (деривативи)		
УФБ	20,36	0	0,30	0	20,66	0,43	0,02	0	0	0,06	37,64	38,15	58,81
КМФБ	226,16	12,01	0	0	238,17	691,07	602,18	0	0	41,96	0,12	1 335,32	1 573,49
Іннекс	0	0	0	0	0	202,32	3,11	0	0	0	0	205,44	205,44
ПФБ	0	293,74	0	0	293,74	652,58	0,56	0	0	23,51	0	676,65	970,39
УМФБ	56,94	1 550,25	5,65	0	1 612,85	0	0	214,79	0	0	1,14	215,93	1 828,78
УМФБ	1,32	680,21	0	0	681,53	713,33	328,02	0	0	73,42	0	1 114,77	1 796,30
ССФБ	0,87	0,00	0	0	0,87	121,14	6,50	0	0	8,47	0	136,11	136,97
ПФТС	0,25	1 241,65	0	0	1 241,90	3 522,12	1 381,49	7 672,07	27,51	110,36	0	12 713,55	13 955,45
ППІС	0	0	0	0	0	787,79	0	0	0	0	0	787,79	787,79
Перспектива	0	645,79	2,32	274,88	922,99	3 516,83	66,95	21,44	0	6 884,22	0	10 489,45	11 412,43
УБ	0	211,92	0	0	211,92	3 026,70	49,24	0	0	0,31	0	3 076,25	3 288,17
Усього	305,91	4 635,57	8,26	274,88	5 224,62	13 234,31	2 438,07	7 908,31	27,51	7 142,31	38,89	30 789,40	36 014,02

Відповідно до вимог Положення про функціонування фондових бірж, затверджених рішенням Комісії від 19.12.2006 №1542, станом на 31.12.2009 до біржових списків організаторів торгівлі включено 1 472 цінних паперів емітентів. Кількість цінних паперів емітентів, які включено до біржових реєстрів організаторів торгівлі, становить 290 (на 8,61% більше порівняно з аналогічним періодом 2008 року). Цінні папери емітентів, що не відповідають вимогам лістингу, заносяться до біржових списків як позалістингові цінні папери та на кінець 2009 року становлять найбільшу кількість цінних паперів емітентів, які допущено до обігу на організаторах торгівлі. (діаграма 1.27).

Діаграма 1.27. Кількість цінних паперів емітентів, які включено до біржових списків організаторів торгівлі, шт.

У біржовому реєстрі до котируванального списку за І рівнем лістингу включено 16 цінних паперів 14 емітентів (таблиця 1.15).

Таблиця 1.15

Перелік емітентів, цінні папери яких включені до котируванального списку за І рівнем лістингу на організаторах торгівлі (станом на 31.12.2009)

Організатор торгівлі	Найменування емітента	Вид цінного папера
ПФТС	Укрсоцбанк	акції іменні прості
ПФТС	Дніпроенерго	акції іменні прості
ПФТС	Київенерго	акції іменні прості
ПФТС	Укрнафта	акції іменні прості
ПФТС	Концерн Стирол	акції іменні прості
ПФТС	ЛуАЗ	акції іменні прості
ПФТС	Райффайзен Банк Авалъ	акції іменні прості
ПФТС	Мотор Січ	акції іменні прості
ПФТС	Хрещатик	облігації підприємств
ПФТС	Укртелеком	акції іменні прості
ПФТС	Центренерго	акції іменні прості
ПФТС	Західенерго	акції іменні прості
ПФТС	Донбасенерго	акції іменні прості
УБ	Мотор Січ	акції іменні прості
УБ	Укртелеком	акції іменні прості
УБ	АКБ «Форум»	акції іменні прості

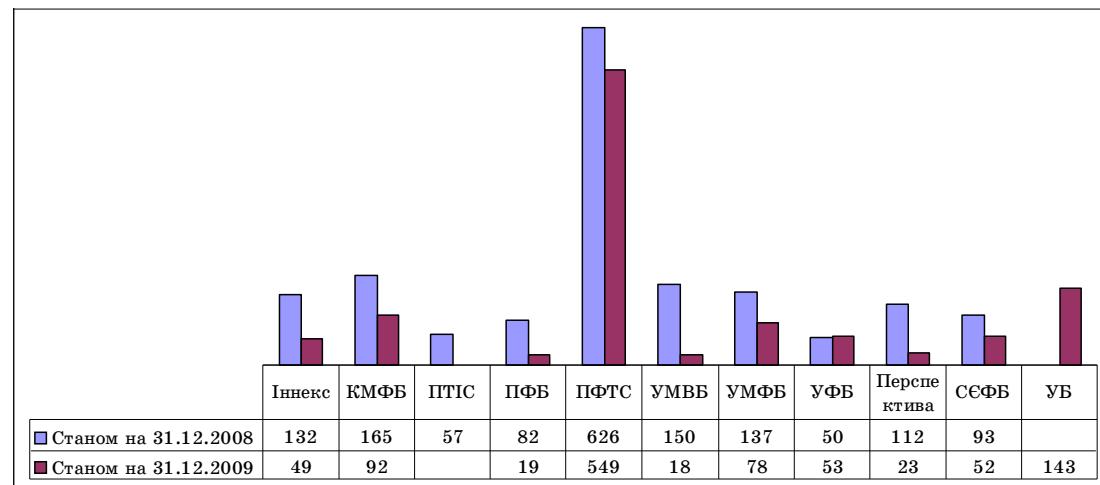
У біржовому реєстрі до котируванального списку за ІІ рівнем лістингу включено 274 цінних папери 160 емітентів (таблиця 1.16).

Таблиця 1.16

Розподіл кількості цінних паперів емітентів, які включені до котируванального списку за ІІ рівнем лістингу (станом на 31.12.2009), шт.

Організатор торгівлі	Акції	Облігації підприємств	Облігації внутрішніх державних позик України	Інвестиційні сертифікати	Похідні цінні папери (деривативи)	Іпотечні облігації	Усього
КМФБ	8	9	0	4	0	0	21
УМФБ	3	5	0	5	0	0	13
ПФБ	0	0	0	0	1	0	1
ПФТС	50	103	32	14	10	1	210
Перспектива	1	0	0	10	0	0	11
СЄФБ	11	1	0	4	0	0	16
УБ	1	1	0	0	0	0	2
Усього	74	119	32	37	11	1	274

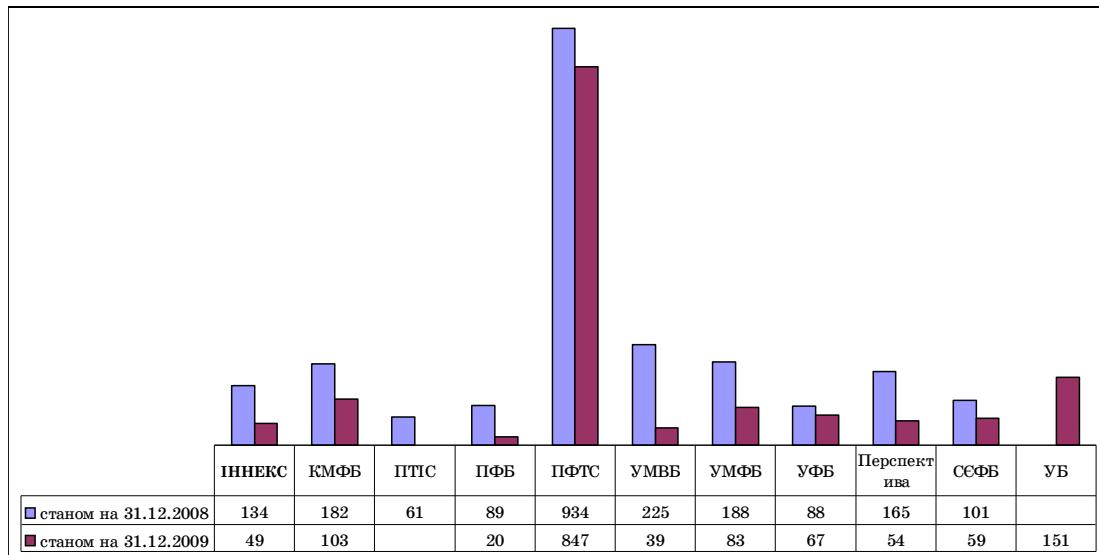
Станом на 31.12.2009 найбільша кількість емітентів, цінні папери яких включені до біржових списків організаторів торгівлі, знаходилась на ПрАТ ФБ «ПФТС», а саме: 51,02% від загальної кількості емітентів, цінні папери яких включені до біржових списків організаторів торгівлі (діаграма 1.28).

Діаграма 1.28. Розподіл кількості емітентів, цінні папери яких включені до біржових списків організаторів торгівлі

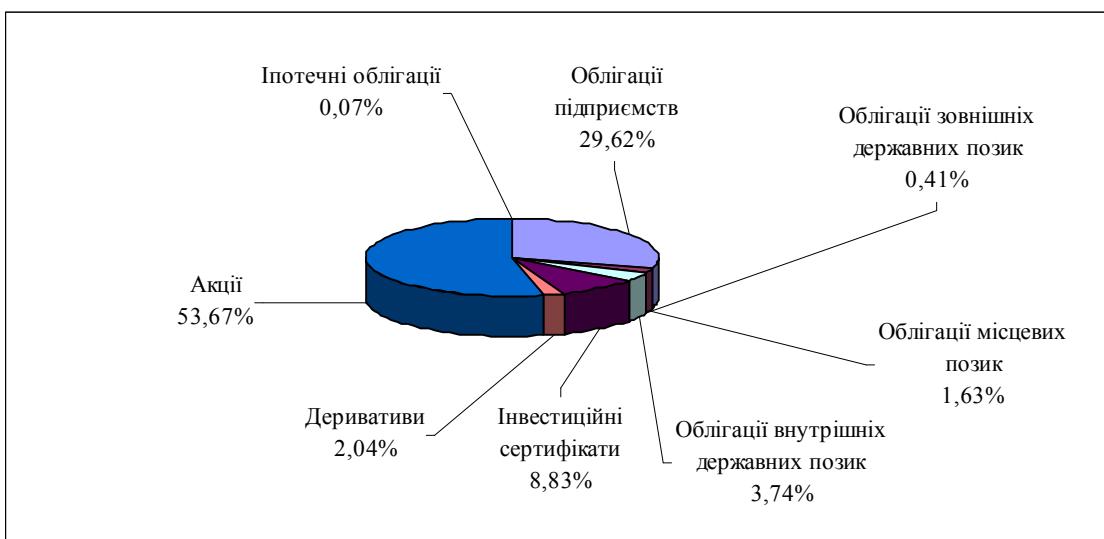
1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГОГО РИНКУ

У 2009 році спостерігається збільшення частки цінних паперів емітентів у біржових списках організаторів торгівлі ВАТ «УБ» та зменшення частки цінних паперів емітентів у біржових списках організаторів торгівлі ПрАТ «УМВБ», ЗАТ «ФБ «ІННЕКС», ЗАТ «УМФБ» (82,66%, 63,43%, 55,85% відповідно) (діаграма 1.29).

Діаграма 1.29. Розподіл кількості цінних паперів емітентів, які включені до біржових списків організаторів торгівлі

Найбільшу кількість цінних паперів емітентів, які включені до біржових списків організаторів торгівлі, становили акції (53,67% від загальної кількості цінних паперів емітентів, які включені до біржових списків організаторів торгівлі на кінець 2009 року). Протягом 2009 року збільшилась кількість облігацій внутрішніх державних позик та інвестиційних сертифікатів (на 22,22% та 11,11% відповідно, порівняно з показниками аналогічного періоду 2008 року (діаграма 1.30).

Цінні папери емітентів – «блакитних фішок»

Діаграма 1.30. Кількість цінних паперів емітентів, які включені до біржових списків організаторів торгівлі (станом на 31.12.2009)

Станом на 31.12.2009 до біржових реєстрів організаторів торгівлі включено 24 цінних папери емітентів «блакитних фішок» 18 емітентів.

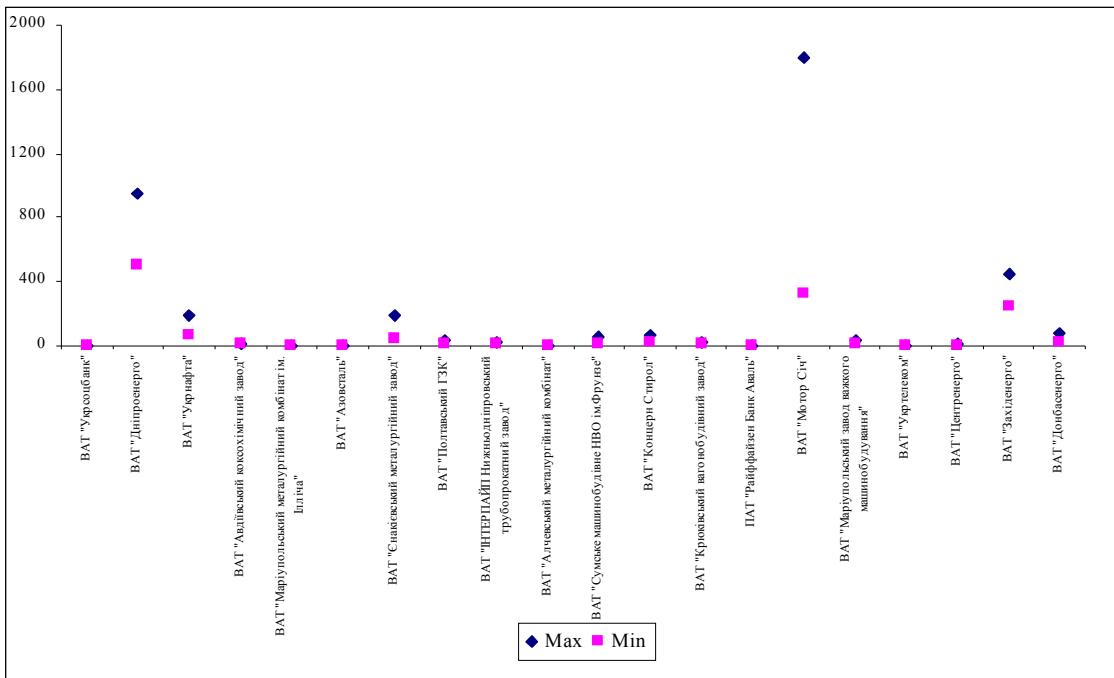
У біржовому реєстрі до котируваного списку за I рівнем лістингу включено 12 цінних паперів (акції), за II рівнем лістингу – 12 цінних паперів (з них: 9 акцій; 3 облігації підприємств) (таблиця 1.17).

Таблиця 1.17

**Перелік емітентів «блакитних фішок», які включені
до біржових реєстрів на організаторах торгівлі (станом на 31.12.2009)**

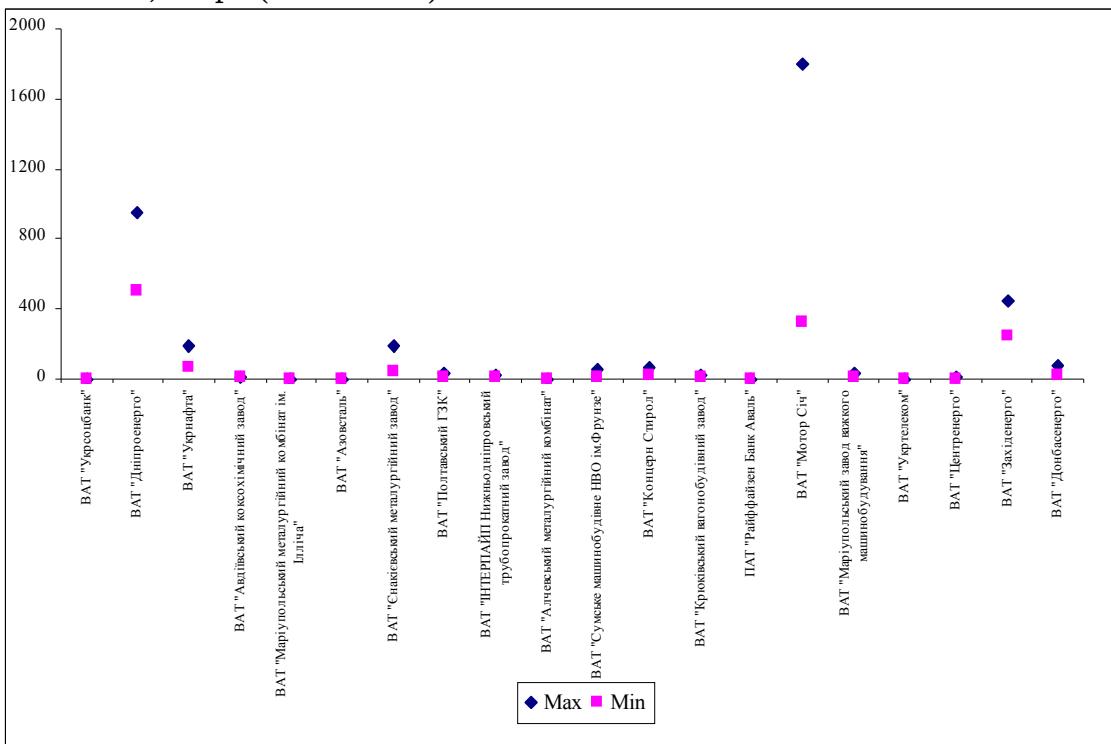
Організатор торгівлі	Найменування емітента	Вид цінного папера	Рівень лістингу
ПФТС	ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Західнерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Центренерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Укрнафта»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Інтертайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Мотор Січ»	акції	1
ПФТС	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	облігації підприємств	2
ПФТС	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	облігації підприємств	2
ПФТС	ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Азовсталь»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Дніпроенерго»	акції	1
ПФТС	ВАТ «Сумське машинобудівне НВО ім. Фрунзе»	акції	2
ПФТС	ВАТ «Укртелеком»	акції	1
УБ	ВАТ «Концерн Стирол»	акції	2
УБ	ВАТ «Мотор Січ»	акції	1
УБ	ВАТ «Укртелеком»	акції	1

Розмір максимального та мінімального біржового курсу цінних паперів, емітентів «блакитних фішок» протягом 2009 року наведено в діаграмах 1.31, 1.32.

Діаграма 1.31. Максимальний та мінімальний біржовий курс цінних паперів «блакитних фішок» на ПрАТ ФБ «ПФТС» протягом 2009 року, грн

Протягом 2009 року на ПрАТ ФБ «ПФТС» максимальний біржовий курс зафіксовано з акціями ВАТ «Мотор Січ» – 1801,36 грн (07.12.2009), мінімальний – 280,00 грн (03.03.2009).

Діаграма 1.32. Максимальний та мінімальний біржовий курс цінних паперів «блакитних фішок» на ВАТ «УБ» протягом 2009 року, грн

Протягом 2009 року на ВАТ «УБ» максимальний біржовий курс зафіксовано з акціями ВАТ «Мотор Січ» – 1799,65 грн (07.12.2009), мінімальний – 323,54 грн (26.03.2009).

1.5. ДЕПОЗИТАРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1.5.1. Діяльність щодо ведення реєстрів власників іменних цінних паперів

Станом на 31.12.2009 367 реєстраторів мали ліцензію на здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

У таблиці 1.18 відображена інформація щодо кількості емітентів, які самостійно ведуть реєстри власників іменних цінних паперів та реєстраторів, які здійснюють ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Таблиця 1.18

Кількість емітентів, які самостійно ведуть реєстри власників іменних цінних паперів, та реєстраторів, які ведуть реєстри власників іменних цінних паперів

	на 31.12.2005	на 31.12.2006	на 31.12.2007	на 31.12.2008	на 31.12.2009
Реєстроутримувачі	352	351	372	379	364
Емітенти	346	357	304	278	247

Починаючи з 2002 року спостерігається тенденція зменшення кількості емітентів, які самостійно ведуть реєстри власників іменних цінних паперів.

У таблиці 1.19 представлено розподіл реєстраторів за регіонами та надано окремі дані щодо їх діяльності станом на 31.12.2009.

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

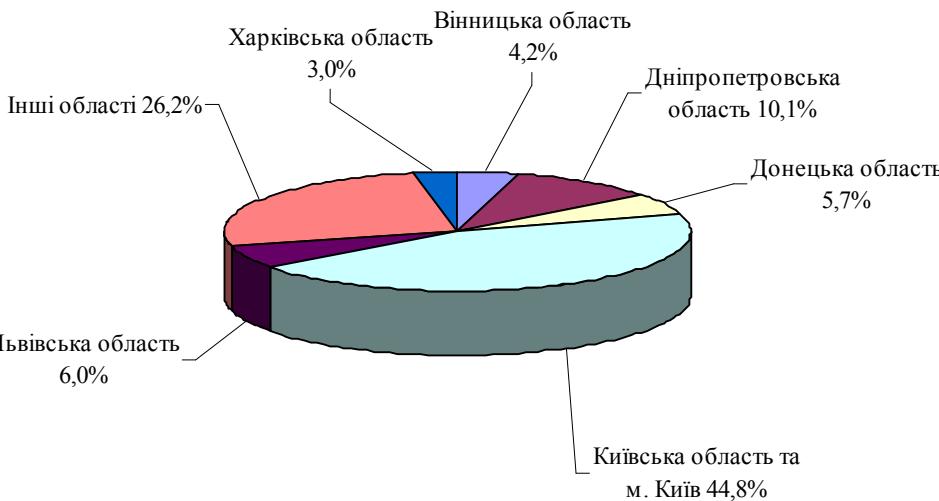
Таблиця 1.19

**Основні показники діяльності реєстраторів за регіональним розподілом
(станом на 31.12.2009)**

Назва регіону	Кількість реєстраторів		Кількість підпорядкованих підрозділів реєстраторів		Кількість емітентів, яких обслуговують реєстратори		Кількість випусків цінних паперів емітентів, яких обслуговують реєстратори		Кількість особових рахунків номінальних утримувачів цінних паперів, які відображені в реєстрах		Кількість особових рахунків власників іменних цінних паперів у реєстрах, за винятком кількості рахунків номінальних утримувачів цінних паперів	
Автономна Республіка Крим	11	3	671	668	196					150 247		
Вінницька область	7	1	312	314	134					470 747		
Волинська область	3	1	141	141	40					53 417		
Дніпропетровська область	43	3	2 030	2 109	905					1 125 288		
Донецька область	17	4	700	732	479					630 673		
Житомирська область	5	1	368	372	149					153 485		
Закарпатська область	3	2	131	131	32					59 579		
Запорізька область	16	2	454	459	207					328 252		
Івано-Франківська область	6	2	306	307	127					218 340		
Київська область та м. Київ	140	3	5 820	5 978	2 646					4 993 446		
Кіровоградська область	3	3	172	174	67					91 586		
Луганська область	7	2	298	304	129					186 888		
Львівська область	7	3	698	703	304					666 675		
Миколаївська область	7	2	384	388	67					96 315		
Одеська область	13	2	461	477	155					346 540		
Полтавська область	10	3	380	393	122					222 203		
Рівненська область	9	2	402	406	110					169 567		
Сумська область	3	1	84	90	29					81 821		
Тернопільська область	4	3	168	168	76					103 457		
Харківська область	22	1	1 198	1 365	416					332 112		
Херсонська область	5	2	223	234	61					90 067		
Хмельницька область	7	1	201	206	68					85 893		
Черкаська область	7	1	288	291	129					360 534		
Чернівецька область	3	2	52	53	20					34 648		
Чернігівська область	6	3	254	263	76					100 947		
Усього	364	53	16 196	16 726	6 744					11 152 727		

Найбільша кількість рахунків власників іменних цінних паперів обліковується у реєстраторів Київської області та м. Києва (44,8%) та Дніпропетровської області (10,1%). На інші регіони (крім Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Київської, Харківської, Львівської областей та м. Києва) припадає 29,3% від загальної кількості рахунків власників іменних цінних паперів, рахунки яких обліковуються у реєстраторів (діаграма 1.33).

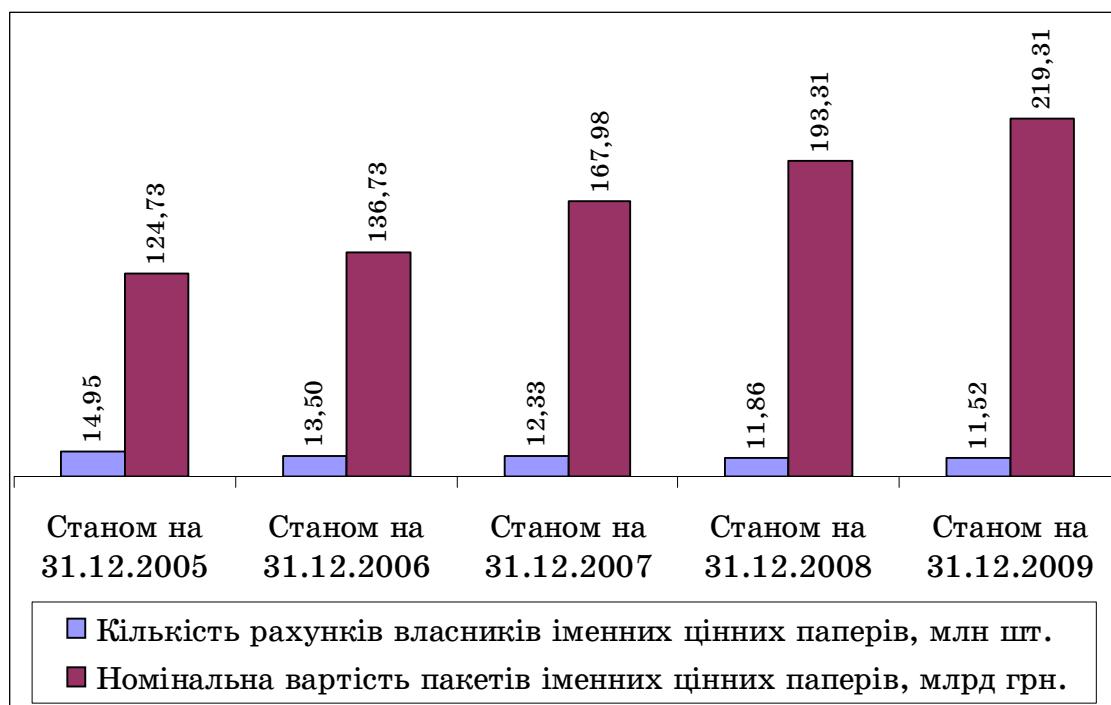
1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Діаграма 1.33. Розподіл кількості рахунків власників іменних цінних паперів, рахунки яких обліковуються у реєстраторів (за областями)

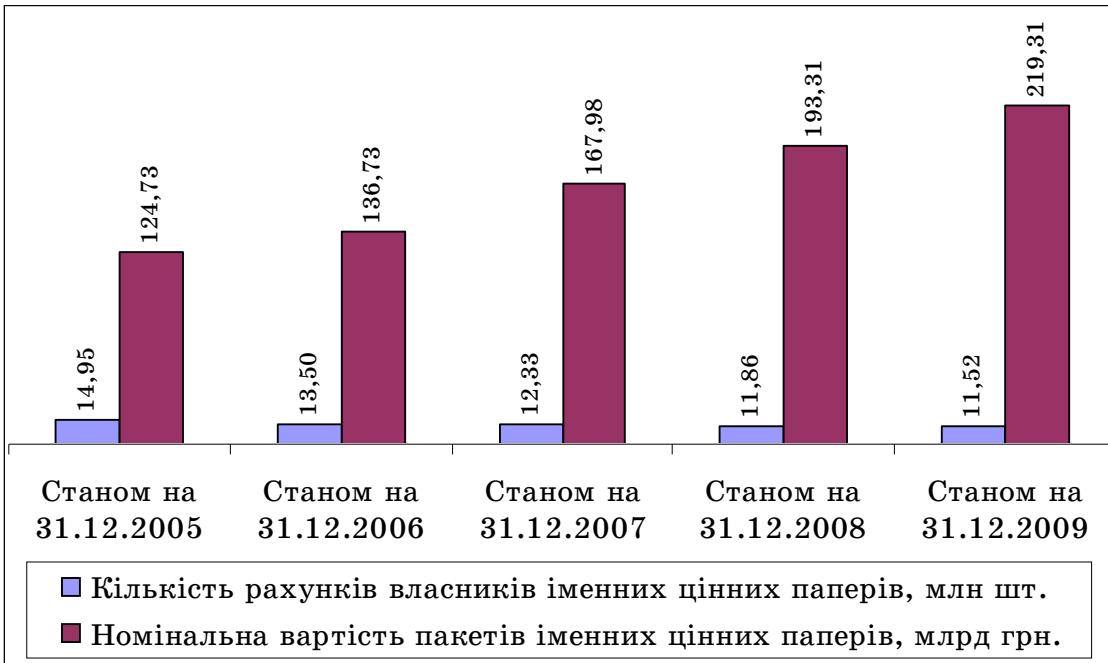
Найбільшу кількість договорів на ведення реєстрів власників іменних цінних паперів з емітентами уклали реєстратори ПАТ КБ «ПриватБанк» – 1 239 договорів, ПАТ «Промінвестбанк» – 664 договори, АКБ «Укросцбанд» – 408 договорів та ЗАТ «Компанія «Базис-реєстр» – 287 договорів.

Станом на 31.12.2009 майже на 11,52 млн особових рахунках у реєстраторів обліковувалось 1037,09 млрд іменних цінних паперів загальною номінальною вартістю 219,31 млрд грн (діаграма 1.34).

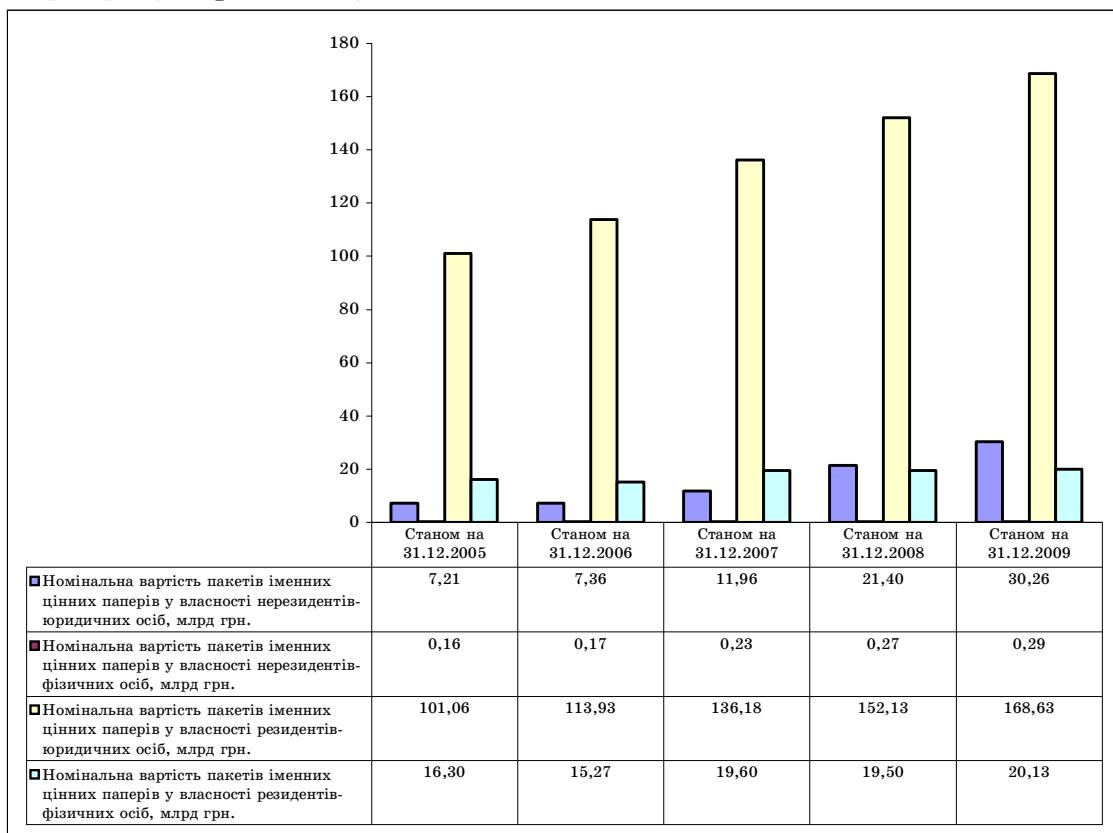
Діаграма 1.34. Основні показники, які характеризують стан обліку на особових рахунках у реєстраторів

Станом на 31.12.2009 найбільша кількість особових рахунків обліковувалась за фізичними особами – громадянами України – 11,17 млн шт. (діаграма 1.35).

Діаграма 1.35. Кількість особових рахунків у власників іменних цінних паперів, млн шт

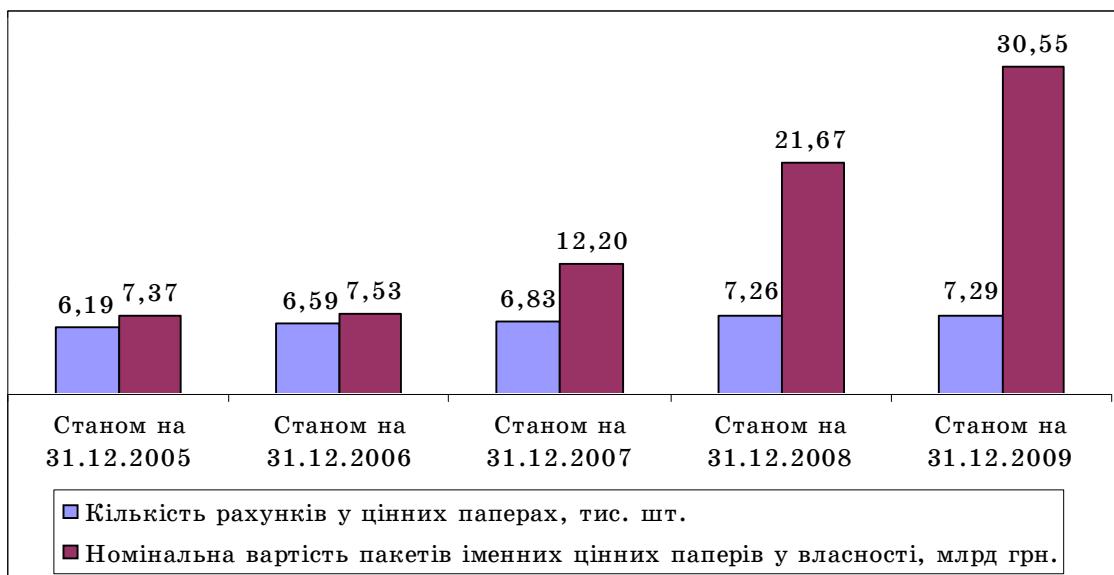
Станом на 31.12.2009 юридичним особам – резидентам належали найбільші за номінальною вартістю пакети іменних цінних паперів, а саме: на 168,63 млрд грн (діаграма 1.36).

Діаграма 1.36. Обсяги номінальної вартості пакетів іменних цінних паперів, які належать власникам, млрд грн

На 7,29 тис. особових рахунках нерезидентів у реєстраторів обліковувалось іменних цінних паперів загальною номінальною вартістю 30,55 млрд грн. Починаючи з 2005 року спостерігається тенденція до збільшення кількості рахунків у цінних паперах та збільшення номінальної вартості пакетів іменних цінних паперів у власності нерезидентів (діаграма 1.37).

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Діаграма 1.37. Основні показники, які характеризують власників-нерезидентів іменних цінних паперів

Протягом року здійснено 299 935 операцій щодо перереєстрації прав власності на іменні цінні папери. Найбільше таких операцій пов'язано з анулюванням, змінами номінальної вартості іменних цінних паперів, а також зі зміною умов випуску іменних цінних паперів (53,87% від обсягу усіх здійснених операцій з переходу прав власності на цінні папери), реєстрацією купівлі-продажу (14,99%) та реєстрацією власників за результатами первинного розміщення (15,32%) (таблиця 1.20).

Таблиця 1.20

Дані щодо перереєстрації прав власності на іменні цінні папери у 2009 році

№	Вид операції	Кількість операцій відповідного виду	Кількість особових рахунків, задіяних в операціях відповідного виду
1.	Реєстрація купівлі-продажу (крім операцій, у яких однією із сторін виступає емітент)	44 964	51 419
2.	Реєстрація дарування	11 159	11 812
3.	Реєстрація обміну	151	218
4.	Реєстрація успадкування	9 154	16 600
5.	Реєстрація переходу права власності за рішенням суду	2 295	2 590
6.	Реєстрація передавання акцій в статутний капітал інших господарських товариств	71	94
7.	Реєстрація придбання акцій за результатами етапів приватизації	412	433
8.	Викуп емітентом власних акцій	7 568	9 486
9.	Реалізація емітентом раніше викуплених акцій	909	1 027
10.	Реєстрація інших випадків переходу прав власності	4 864	4 190
11.	Усього (за розділами 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)	81 547	97 869
12.	Реєстрація передавання цінних паперів до номінального утримувача	2 715	3 582
13.	Реєстрація переходу права власності на цінні папери від номінального утримувача	369	557
14.	Реєстрація переходу права власності на цінні папери між номінальними утримувачами	564	937
15.	Усього (за розділами 12, 13, 14)	3 648	5 076
16.	Реєстрація власників за результатами первинного розміщення	45 962	60 172
18.	Операції, пов'язані з ліквідацією або реорганізацією емітента	7 116	13 974
17.	Корпоративні операції з цінними паперами	161 597	203 033
19.	Коригувальні операції	65	8 999
20.	Усього (за розділами 16, 17, 18, 19)	214 740	286 178
21.	Усього	299 935	389 123

Найбільша кількість особових рахунків задіяна в операціях з реєстрації власників за результатами корпоративних операцій з цінними паперами та з реєстрації власників за результатами первинного розміщення (52,17% та 15,46% від загальної кількості особових рахунків, задіяних в операціях відповідно).

1.5.2. Депозитарна діяльність зберігачів цінних паперів

Станом на 31.12.2009 Комісією видано ліцензії на здійснення професійної діяльності 297 зберігачам.

Суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють зберігання цінних паперів, зареєстровані у 18 регіонах України (таблиця 1.21).

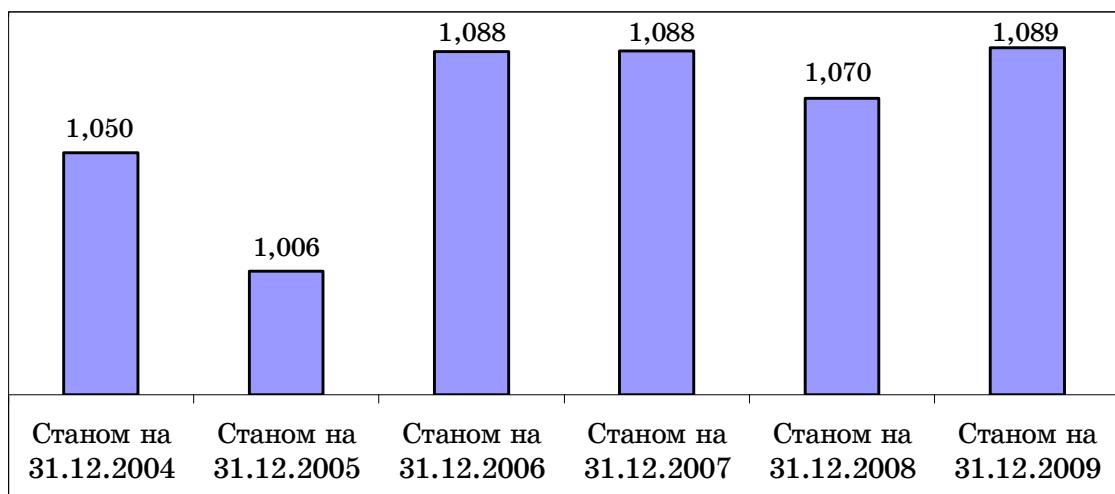
Таблиця 1.21

Кількість зберігачів цінних паперів у регіональному розрізі

№	Область	Кількість	Відсоток до загальної кількості
1	м. Київ та Київська область	181	60,94
2	Дніпропетровська область	29	9,76
3	Донецька область	20	6,73
4	Одеська область	11	3,70
5	Харківська область	11	3,70
6	Львівська область	6	2,02
7	Ів. – Франківська область	4	1,35
8	Запорізька область	10	3,37
9	Чернігівська область	3	1,01
10	АРК, М. Севастополь	7	2,36
11	Луганська область	4	1,35
12	Полтавська область	1	0,34
13	Волинська область	3	1,01
14	Сумська область	2	0,67
15	Херсонська область	1	0,34
16	Миколаївська область	1	0,34
17	Черкаська область	2	0,67
18	Кіровоградська область	1	0,34
Усього		297	100

Кількість цінних паперів, що станом на 31.12.2009 обліковувались на рахунках власників у зберігачів у документарній формі, становила 30,45% від загальної кількості цінних паперів, що обліковувались на рахунках власників, кількість знерухомлених цінних паперів – 69,55%.

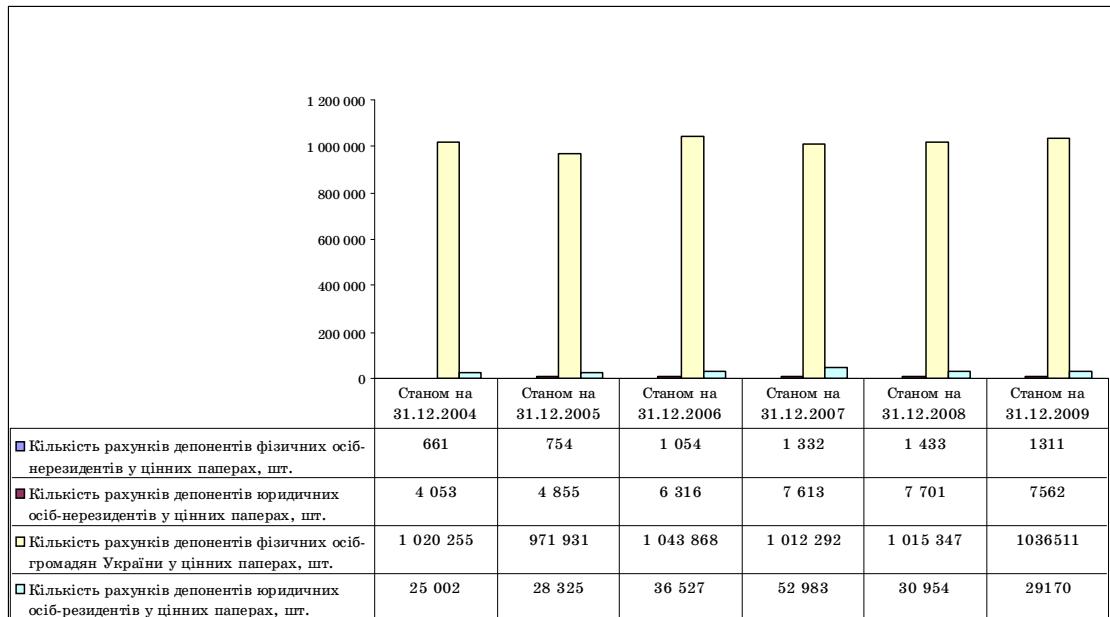
Кількість рахунків депонентів становила 1,089 млн шт. загальною номінальною вартістю 266,4 млрд грн (діаграма 1.38).

Діаграма 1.38. Кількість рахунків депонентів у цінних паперах, млн шт.

Найбільша кількість рахунків відкрита депонентам – фізичним особам, громадянам України (1,03 млн шт.) (діаграма 1.39).

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ

Діаграма 1.39. Кількість рахунків депонентів резидентів та нерезидентів у цінних паперах

За кількістю рахунків депонентів іменних цінних паперів найбільша частка обліковувалась за депонентами – фізичними особами, громадянами України – 95,12%.

Кількість рахунків депонентів-нерезидентів іменних цінних паперів становила 8 873 шт. загальною номінальною вартістю 77,01 млрд грн, за структурою особових рахунків власників-нерезидентів найбільша частка належала власникам – юридичним особам (98,2%).

Протягом року зберігачами цінних паперів проведено 791,6 тис. облікових операцій (таблиця 1.22).

Таблиця 1.22

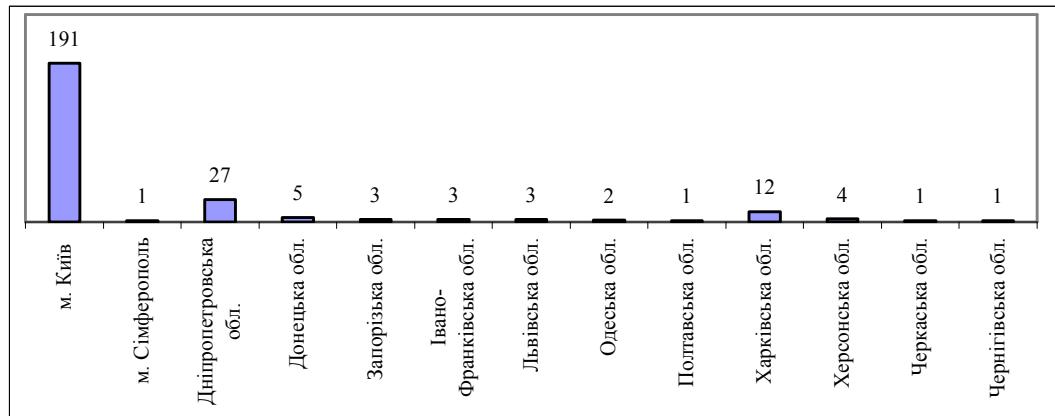
Проведені зберігачами облікові операції з цінними паперами у 2009 році

Вид облікової операції	Кількість операцій, шт.
Зарахування (крім знерухомлення)	300 304
Списання (крім матеріалізації)	300 676
Переміщення	5 601
Переказ без обмеження обігу ЦП	144 068
Переказ з обмеженням обігу ЦП	17 464
Переказ із відміною обмежень обігу ЦП	17 981
Знерухомлення ЦП	3 754
Матеріалізація ЦП	1 793
Усього	791 641

1.6. ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ІНСТИТУТІВ СПЛІВНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Відповідно до Положення про порядок подання інформації компанією з управління активами про результати діяльності інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів), затвердженого рішенням Комісії від 01.08.2002 №216, станом на 31.12.2009 101 КУА надали квартальні адміністративні дані про результати діяльності 254 інститутів спільного інвестування (далі – ICI) (крім венчурних фондів).

Станом на 31.12.2009 ICI (крім венчурних фондів) проводили свою діяльність у 13 областях України, найбільша кількість ICI зосереджена в м. Києві – 191 (діаграма 1.40).

Діаграма 1.40. Розподіл ICI за регіонами (станом на 31.12.2009)

Загальна сума активів ICI (крім венчурних фондів) становить 6,48 млрд грн, сума чистих активів ICI (крім венчурних фондів) – 5,84 млрд грн (таблиця 1.23).

Таблиця 1.23

Розподіл активів ICI станом на 31.12.2009

Назва активу	Відсоток від загальної суми активів
Державні цінні папери	0,85
Акції	53,56
Облігації підприємств	13,70
Грошові кошти	7,86
Векселі	1,90
Інші цінні папери	1,32
Банківські метали	0,04
Нерухомість	0,14
Інші інвестиції	20,63
Усього	100

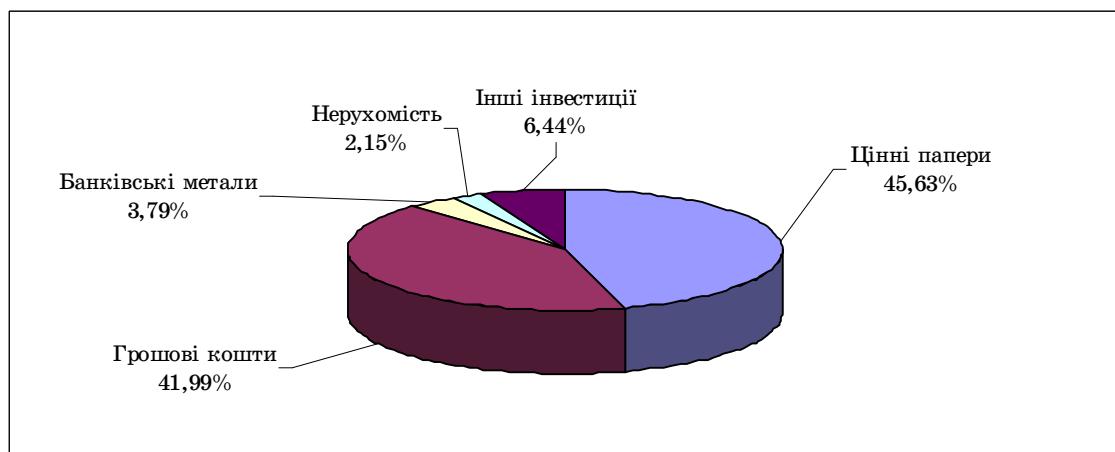
Відповідно до Положення про порядок надання адміністративних даних особою, що здійснює управління активами недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного), затвердженого рішенням Комісії від 11 серпня 2004 року №340, станом на 31.12.2009 р. 47 КУА надали до Комісії квартальні адміністративні дані про управління активами 88 недержавних пенсійних фондів (далі – НПФ), в тому числі 14 КУА надали адміністративні дані щодо управління активами 20 НПФ, активи яких не сформовано.

На кінець 2009 року НПФ проводили свою діяльність у 10 регіонах України. Найбільша кількість НПФ зосереджена в м. Києві – 67.

Загальна вартість активів НПФ становить 846,78 млн грн.

Чиста вартість активів НПФ становить 843,57 млн грн.

Станом на 31.12.2009 найбільша частка активів НПФ зосереджена в грошових коштах та цінних паперах (відповідно 41,99% та 45,63%) (діаграма 1.41).

Діаграма 1.41. Розподіл активів недержавних пенсійних фондів (станом на 31.12.2009)

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

2.1. РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЦІННІ ПАПЕРИ ТА ФОНДОВИЙ РИНКОВА ТА АКЦІОНЕРНІ ТОВАРИСТВА

Відповідно до покладених на Комісію завдань протягом 2009 року здійснювалось розроблення проектів законодавчих актів та їх супроводження в Кабінеті Міністрів України та Верховній Раді України. Також здійснювались заходи щодо адаптації законодавства України в сфері діяльності на ринку цінних паперів до законодавства Європейського Союзу.

Реалізація завдання щодо становлення ліквідного, надійного та прозорого національного фондового ринку вимагає проведення законотворчої роботи. Протягом звітного періоду Комісією здійснювались заходи за наступними пріоритетними напрямами:

удосконалення зasad державного регулювання ринку цінних паперів та захисту прав інвесторів;

посилення конкурентоспроможності фондового ринку України, у тому числі шляхом підвищення ролі біржового фондового ринку;

розвиток депозитарної системи України;

розвиток корпоративного управління.

Комісією здійснюється низка заходів, спрямованих на удосконалення законодавства з питань функціонування фондового ринку в Україні.

Так, протягом 2009 року Верховною Радою України прийнято ряд законів, які направлені на врегулювання питань функціонування фондового ринку в Україні, а саме:

1) 11 червня 2009 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондний ринок» (щодо порядку дій емітента та інвесторів) (реєстраційний №3584 від 30.12.2008).

Зазначеним законом внесено зміни до Закону України «Про цінні папери та фондний ринок», які передбачають врегулювання наступних питань:

- існування в одній формі емісійних цінних паперів одного випуску;
- існування виключно в документарній формі неемісійних цінних паперів;
- існування акцій виключно в бездокументарній формі (з відтермінуванням вступу в силу даної норми до 29 жовтня 2010 року);

- встановлення строку затвердження емітентом результатів розміщення цінних паперів;

- встановлення строку подання емітентом до Комісії звіту про результати розміщення цінних паперів;

- порядок дій емітента та інвесторів у разі визнання емісії недійсною або незатвердження емітентом у встановлені законодавством строки результатів розміщення цінних паперів;

2) 17 листопада 2009 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств» (реєстраційний №3011 від 24.07.2008).

Зазначеним Законом внесено зміни до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців».

Зокрема цим законом передбачено внесення змін до статті 12 Господарського процесуального кодексу України в частині віднесення до виключної компетенції господарських судів спорів між акціонерами та особами, що здійснюють облік прав на цінні папери.

Змінами до статті 16 Господарського процесуального кодексу передбачено, що справи у спорах щодо обліку прав на цінні папери розглядаються господарським судом за місцезнаходженням емітента.

Так, змінами до Господарського процесуального кодексу України пропонується встановити, що не допускається забезпечення позову шляхом, не передбаченим Кодексом.

Крім того, протягом 2009 року на розгляді у Верховній Раді України VI скликання знаходились 11 законопроектів, розроблених Комісією з метою удосконалення законодавства в сфері функціонування фондового ринку в Україні, а саме:

1) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму державної реєстрації припинення акціонерного товариства» (реєстраційний №2260 від 21.03.2008).

31 березня 2009 року Верховною Радою України законопроект прийнято за основу у першому читанні;

2) проект Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо порядку видачі документів дозвільного характеру» (реєстраційний №2287 від 28.03.2008).

31 березня 2009 року Верховною Радою України законопроект направлено на повторне перше читання;

3) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення вимог до статутного капіталу професійних учасників фондового ринку» (реєстраційний №2540 від 22.05.2008).

26 вересня 2008 року Верховною Радою України законопроект прийнято у першому читанні;

4) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо укладення договорів купівлі-продажу цінних паперів на фондових біржах» (реєстраційний №3010 від 24.07.2008);

5) проект Закону України «Про систему депозитарного обліку цінних паперів» (реєстраційний №3021 від 28.07.2008);

6) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу векселів» (реєстраційний №3041 від 06.08.2008);

7) проект Закону України «Про похідні (деривативи)» (реєстраційний №3583 від 30.12.2008);

8) проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» (щодо реклами на ринку цінних паперів) (реєстраційний №4317 від 03.04.2009);

9) проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства на ринку цінних паперів» (реєстраційний №4433 від 30.04.2009);

10) проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» (реєстраційний №4434 від 30.04.2009);

11) проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» (щодо інсайдерської інформації) (реєстраційний №5013 від 23.07.2009).

Протягом 2009 року Комісією проведено експертизу та опрацьовано 72 законодавчих акта, 59 з яких надійшли до Комісії від інших співвиконавців – державних органів виконавчої влади, з питань, що відносяться до компетенції Комісії, та 13 з них розроблено народними депутатами України.

2.2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕПОЗИТАРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДОВИХ БІРЖ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ФОНДОВОГО РИНКУ

З метою удосконалення механізмів регулювання обігу цінних паперів з урахуванням досвіду функціонування вітчизняного ринку та впровадженням практики європейського законодавства, а також приведення у відповідність із змінами у законодавстві України Комісією у 2009 році затверджено:

1. Порядок проведення конвертації випущених емітентом у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції, затверджений рішенням Комісії від 04.09.2009 №1129 та зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.01.2010 за №115/17410;

2. Рішення Комісії від 22.05.2009 №480 «Щодо врегулювання питань, які виникають у зв'язку з припиненням професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме депозитарної діяльності зберігача цінних паперів», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27.08.2009 за №807/16823.

Цим рішенням затверджується Положення щодо припинення провадження професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме депозитарної діяльності зберігача цінних паперів, розроблене з метою подолання кризових явищ у разі припинення професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме депозитарної діяльності зберігача цінних паперів, та удосконалення механізму припинення професійної діяльності на ринку цінних паперів – депозитарної діяльності зберігача цінних паперів. Положенням передбачено механізм подальшого обслуговування цінних паперів, які обліковувались на незакритих рахунках у цінних паперах депонентів зберігача, що припиняє свою діяльність, до зберігача-правонаступника за умови взаємної домовленості та на підставі відповідних рішень, прийнятих вищими органами управління обох зберігачів, або передачу на зберігання до уповноваженого на зберігання (депозитарію);

3. Зміни до «Положення про розрахунково-клірингову діяльність за договорами щодо цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 17.10.2006 №1001», затверджені рішенням Комісії 04.08.2009 №869 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 31.08.2009 за №817/16833;

4. Положення про вимоги до банку, який надає депозитарію послуги для здійснення грошових розрахунків за договорами щодо цінних паперів і Типового договору про грошові розрахунки за операціями щодо цінних паперів, затверджене рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку 12.05.2009 № 450 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 27.07.2009 за № 697/16713, № 698/16714;

З метою удосконалення діяльності з організації торгівлі, захисту прав інвесторів та забезпечення цілісності регульованих ринків шляхом запровадження інформаційної взаємодії між фондовими біржами, спрямованої на підвищення взаємного порозуміння, обмін інформацією, у тому числі регуляторного та технічного характеру, налагодження співпраці та взаємодопомоги у вирішенні проблемних питань, що виникають у процесі виконання професійної діяльності з організації торгівлі на фондовому ринку, розроблено зміни до Поло-

ження про функціонування фондovих бірж (щодо інформаційної взаємодії між фондовими біржами), які затверджено рішенням Комісії від 05.03.2009 №246 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01.06.2009 за №478/16494.

З метою реалізації положень Закону України «Про акціонерні товариства» розроблено зміни до Положення про функціонування фондових бірж, затверджені рішенням Комісії від 22.09.2009 №1109 «Про затвердження Змін до Положення про функціонування фондових бірж» та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.11.2009 за №1117/17133.

Ціллю розроблення зазначеного рішення Комісії є здійснення заходів з послаблення негативних наслідків фінансової кризи шляхом виключення з Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням Комісії від 19.06.2006 №1542, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.01.2007 за №35/13302, частини вимог щодо знаходження та перебування акцій і облігацій підприємств у котирувальних списках першого та другого рівнів лістингу на фондовій біржі. Разом з тим Положення доповнюється аналогічними вимогами, які набирають чинності з 01 січня 2011 року, тобто після передбачуваного завершення фінансової кризи.

У зв'язку з тим, що законодавством, зокрема Законом України «Про акціонерні товариства» передбачено вимогу щодо перебування в лістингу фондової біржі цінних паперів публічних акціонерних товариств, в тому числі які мають до 100 акціонерів, зазначеним рішенням Комісії вилучена з Положення про функціонування фондових бірж вимога для акцій, які вносяться та перебувають у другому рівні лістингу фондової біржі, а саме наявність у емітента акцій загальної кількості акціонерів не менше 100 осіб.

З метою приведення у відповідність із законодавством нормативно-правових актів Комісії, проведення єдиної державної політики щодо упорядкованості на фондовому ринку Комісією затверджено:

рішення Комісії «Про визнання деяких наказів та рішень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку такими, що втратили чинність» від 03.09.2009 №989, зареєстровано у Міністерстві юстиції України 24.09.2009 за №903/16919;

рішення Комісії «Про визнання наказу Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.12.1996 №328 «Про затвердження Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи» таким, що втратив чинність, від 03.09.2009 № 990, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24.09.2009 за №904/16920.

З метою вдосконалення нормативної бази щодо запровадження в обіг дериватів, наповнення фондового ринку новими фінансовими інструментами затверджено рішенням Комісії від 04.08.2009 №884 «Положення про порядок реєстрації змін до правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі дериватів», зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 31.08.2009 за №818/16834.

З метою вдосконалення нормативної бази щодо реєстрації опціонних сертифікатів, наповнення фондового ринку новими фінансовими інструментами, забезпечення подальшого розвитку фондового ринку України, залучення додаткових інвестицій розроблено Порядок реєстрації випуску опціонних сертифікатів та проспекту їх емісії, затверджений рішенням Комісії від 16.06.2009 №572 та зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 29.09.2009 №916/16932.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

2.3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Відповідно до вимог Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування, затвердженого рішенням Комісії від 09.01.2003 №3, Комісією у 2009 році прийнято 151 рішення про відповідність фонду щодо мінімального обсягу активів ICI. У 2004 році таких рішень було прийнято 40, у 2005 році – 117, у 2006 році – 246, у 2007 році – 259, у 2008 - 332. Відповідно до пункту 1 розділу I та пункту 6 розділу V Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування, затвердженого рішенням Комісії від 09.01.2003р. №3, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.02.2003 за №92/7413 (у редакції рішення Комісії від 07.08.2009 №940), Комісією прийнято 5 розпоряджень про відповідність фонду щодо мінімального обсягу активів ICI.

Протягом 2009 року Комісією зареєстровано в Міністерстві юстиції України такі нормативні акти:

рішення Комісії від 01.07.2009 №717 «Про внесення Змін до Положення про порядок прийняття рішень з питань, що належать до компетенції загальних зборів акціонерів корпоративного інвестиційного фонду, шляхом опитування», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.07.2009 за №702/16718;

рішення Комісії від 01.07.2009 №718 «Про внесення Змін до Положення про порядок подання компанією з управління активами інформації стосовно підтвердження відповідності складу та структури активів інститутів спільного інвестування після закінчення терміну, встановленого для досягнення їх нормативів діяльності», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.07.2009 за №694/16710;

рішення Комісії від 07.08.2009 №938 «Про внесення змін до Положення про вимоги до договору про надання послуг з оцінки вартості нерухомого майна інституту спільного інвестування», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 04.09.2009 за №834/16850;

рішення Комісії від 07.08.2009 №939 «Про затвердження Змін до Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.10.2009 за №1000/17016;

рішення Комісії від 07.08.2009 №940 «Про внесення Змін до Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.10.2009 за №997/17013;

рішення Комісії від 03.09.2009 №986 «Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.10.2009 за №925/16941;

рішення Комісії від 03.09.2009 №987 «Про внесення змін до Положення про склад та структуру активів інституту спільного інвестування», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.10.2009 за №926/16942;

рішення Комісії від 03.09.2009 №992 «Про внесення змін до Положення про реєстрацію регламенту інститутів спільного інвестування та ведення Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.10.2009 за №964/16980;

рішення Комісії від 24.11.200 №1477 «Про внесення змін до Положення про порядок реєстрації випуску акцій корпоративного інвестиційного фонду», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24.12.2009 за №1245/17261;

рішення Комісії від 24.11.2009 №1478 «Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24.12.2009 за №1246/17262.

2.4. ЛІЦЕНЗУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

У 2009 році видано 587 ліцензій на здійснення певних видів професійної діяльності на ринку цінних паперів (таблиці 2.1, 2.2).

Таблиця 2.1

Стан ліцензування професійних видів діяльності на ринку цінних паперів у 2008-2009 роках

Назва показника	2008								2009										
	Реєстратори	Торговці цінними паперами		брокер	дилер	адміністратори	управління цінними паперами	Організатори торгівлі	Депозитарій	Торговці цінними паперами		брокер	дилер	адміністратори	управління цінними паперами	Організатори торгівлі	Депозитарій		
		Компанії з управління активами	Зберігачі																
Кількість виданих ліцензій на певні види професійної діяльності на фондовому ринку	24	91	47	122	122	72	88	3	-	24	20	115	158	163	83	37	6	1	
Кількість виданих копій ліцензій	3	1	10	29	21	37	-	-	-	-	-	5	84				-	-	-
Кількість переоформлених ліцензій				396				41	64	63	114	99	60	18	6	6	-	-	
Кількість анульованих ліцензій				114				17	30	64	198				-	3	-	-	
Кількість виданих дублікатів ліцензій				2				-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Кількість ліцензій, дію яких зупинено	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	

Кількість виданих у 2009 році ліцензій на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку у порівнянні з 2008 роком майже не змінилась.

Кількість виданих копій ліцензій становила 89, що менше на 11,88% ніж у 2008 році.

У 2009 році було анульовано 336 ліцензій. Цей показник збільшився майже в три рази у порівнянні з 2008 роком.

Таблиця 2.2

Кількість учасників ринку цінних паперів, у яких анульовано ліцензії на здійснення певного виду професійної діяльності за 2009 рік

Учасники ринку цінних паперів, у яких анульовано ліцензії на здійснення певного виду професійної діяльності	Кількість
Торгівці цінними паперами	198
Реєстратори	17
Зберігачі	64
Компанії з управління активами	30
Організатори торгівлі	3
Ведення власного реєстру	24
Усього	336

У 2009 році переоформлено 401 ліцензію, в першу чергу, у зв'язку зі зміною місцезнаходження ліцензіата.

Загальна кількість професійних учасників фондового ринку у порівнянні з 2008 роком зменшилась на 3,78% (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Кількість професійних учасників, які мали ліцензії на певні види професійної діяльності на фондовому ринку у 2005-2009 роках

	Найменування професійних учасників	Кількість професійних учасників				
		Станом на 01.01.2006	Станом на 01.01.2007	Станом на 01.01.2008	Станом на 01.01.2009	Станом на 01.01.2010
1	Торгівці цінними паперами	795	805	779	815	737
2	Зберігачі	161	180	214	256	297
3	Реєстратори	361	354	372	380	367
4	Компанії з управління активами	159	224	326	411	389
5	Депозитарій	1	2	2	2	3
6	Кліринговий депозитарій	1	1	1	2	3
7	Організатори торгівлі на ринку цінних паперів (фондові біржі та ТІС)	10	10	9	11	10
	Усього	1 488	1 576	1 703	1 877	1 806

З урахуванням суміщення певних видів професійної діяльності окремими професійними учасниками ринку цінних паперів, їх кількість станом на 31.12.2009 становила 1 473: 297 учасників – торгівці-зберігачі, в тому числі 124 банки;

33 учасника – торгівці-зберігачі-реєстратори, в тому числі 24 банки;

3 депозитарії мають ліцензію на розрахунково-клірингову діяльність.

Зменшення загальної кількості професійних учасників у 2009 році відбулось за рахунок зменшення кількості торгівців цінними паперами. Так, їх кількість у 2009 році становила 737, що менше на 78 професійних учасників (або на 9,57%) ніж у 2008 році. Також зменшення загальної кількості професійних учасників у 2009 році у порівнянні з 2008 роком відбулось за рахунок зменшення кількості компаній з управління активами на 5,3% та реєстраторів на 3,42%.

У той же час, протягом 2009 року відбулося збільшення кількості зберігачів на 41 професійного учасника, або на 16,01% у порівнянні із 2008 роком, та майже в 2 рази у порівнянні з 2005 роком.

Кількість організаторів торгів торгівлі зменшилась до 10 у 2009 році у зв'язку з аннулюванням ліцензії торговельно-інформаційній системі.

Регіональне представництво професійних учасників фондового ринку сформувалось в попередні роки і протягом останнього часу практично не змінюється.

Найбільша кількість професійних учасників станом на 31.12.2009 зосереджена в м. Києві та Київській області – 820 (55,6% від загальної кількості), Дніпропетровській області – 142 (9,6%), Харківській області – 93 (6,3%), Донецькій області – 89 (6,0%), Одеській області – 47 (3,2%), Запорізькій – 37 (2,5%), Львівській області – 36 (2,4%), АР Крим – 35 (2,4%). У всіх інших регіонах діє 177 професійних учасників, або 12,1% від їх загальної кількості.

2.5. РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Ринок цінних паперів є особливою складовою фінансового ринку, процеси, пов'язані з випуском цінних паперів, охопили більшість регіональних, функціональних та інституційних сегментів економіки країни.

Аналіз інформації щодо розвитку корпоративного управління у відкритих акціонерних товариствах та підприємствах – емітентах облігацій протягом 2005-2008 років наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

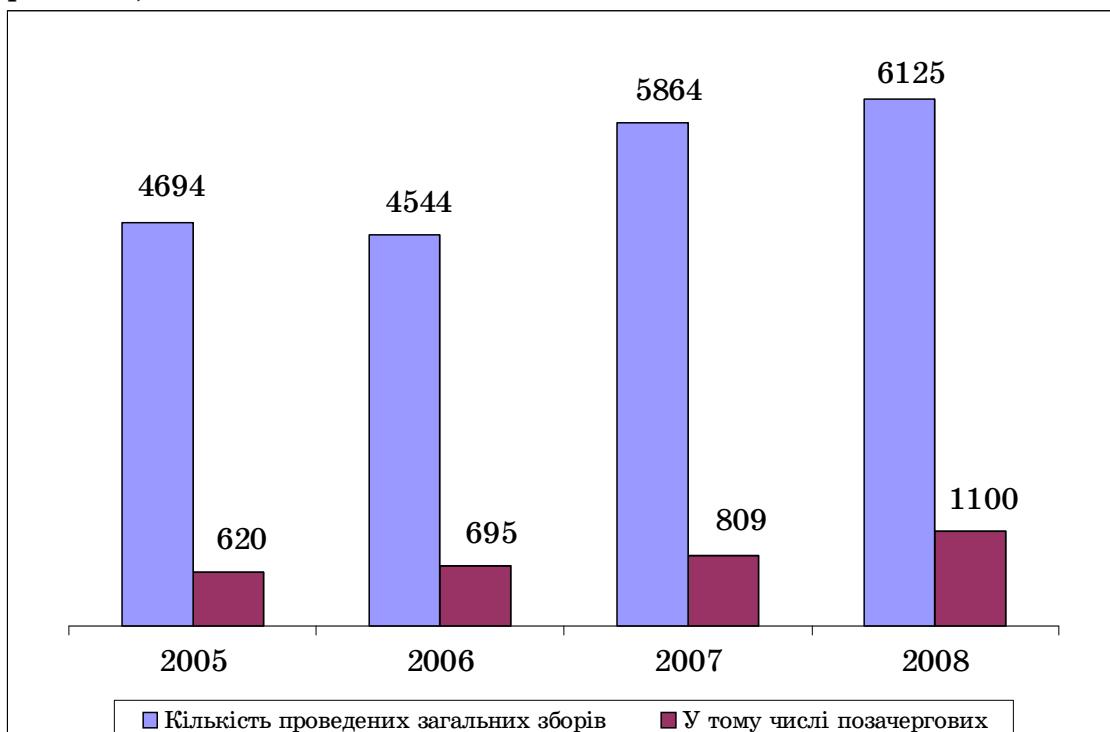
**Основні показники щодо стану корпоративного управління
відкритих акціонерних товариств протягом 2005-2008 років**

	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік
Кількість товариств, які надали інформацію щодо стану корпоративного управління	6 330	6 113	6 091	6 104
КІЛЬКІСТЬ ТОВАРИСТВ, У ЯКИХ ПРОВЕДЕНО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ	3 996	3 745	5 029	4 996
- у тому числі позачергові	393	439	604	652
Кількість зборів, усього	4 694	4 544	5 864	6 125
- у тому числі позачергових	620	695	809	1 100
Орган, який здійснював реєстрацію акціонерів для участі у загальних зборах акціонерів				
- мандатна комісія, призначена правлінням	2 886	2 687	3 664	3 625
- правління	663	564	687	670
- незалежний реєстратор	961	931	1 309	1 341
Кількість товариств, у яких створено ревізійну комісію	4 300	3 989	5 406	5 474
Кількість представників акціонерів, що володіють менше 10% у складі спостережної ради, % від загальної кількості представників	59,77	64,56	71,48	70,38
Частота проведення аудиторських перевірок акціонерних товариств зовнішнім аудитором, % від загальної кількості товариств, які надали інформацію стосовно частоти проведення аудиторських перевірок				
- не проводились взагалі	1,04	0,82	0,82	0,81
- менше, ніж раз на рік	1,50	1,79	1,46	1,36
- раз на рік	85,14	83,58	86,20	86,73
- частіше, ніж раз на рік	12,32	13,81	11,52	11,07
Кількість товариств, у яких ревізійна комісія здійснювала перевірку фінансово-господарської діяльності в минулому році, % від загальної кількості акціонерних товариств, які зазначили орган, що здійснював перевірку	56,43	55,22	58,25	58,41
Товариство планує залучити інвестиції протягом наступних трьох років, % від загальної кількості товариств, які планують залучити інвестиції				
- випуск акцій	17,14	18,55	18,86	18,02
- випуск депозитарних розписок	0,98	0,76	0,45	0,56
- випуск облігацій	7,88	8,50	5,16	4,52
- кредити банків	63,16	62,98	66,65	67,61
- фінансування з державного і місцевих бюджетів	10,85	9,22	8,88	9,30
Товариство планує включити власні акції до лістингу фондових бірж протягом наступних трьох років	154	144	250	478
Кількість товариств, які мають власний кодекс (принципи, правила) корпоративного управління	40	40	66	75

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

У складі регулярної річної інформації емітенти цінних паперів розкривають інформацію про стан корпоративного управління. Аналіз розвитку корпоративного управління проведено за регулярною інформацією 6 669 відкритих акціонерних товариств та підприємств – емітентів облігацій щодо діяльності у 2008 році*.

Згідно із законодавством України, загальні збори акціонерів є вищим органом акціонерного товариства. У 2008 році серед 6 104 акціонерних товариств, які надали інформацію щодо стану корпоративного управління, у 4 996 акціонерних товариств (81,84%) проводились загальні збори акціонерів, у тому числі позачергові – у 652 (13,05% від загальної кількості акціонерних товариств, у яких проводилися загальні збори акціонерів) (діаграма 2.1).

Діаграма 2.1. Кількість проведених загальних зборів у 2005-2008 роках

Найчастіше органом, який здійснював реєстрацію акціонерів для участі у загальних зборах акціонерів, є:

мандратна комісія, призначена правлінням (3 625 акціонерних товариств або 64,32% від загальної кількості акціонерних товариств, які надали інформацію щодо стану корпоративного управління у 2008 році);

незалежний реєстратор (1 341, або 23,79%);

правління (670, або 11,89%).

Контроль за ходом реєстрації акціонерів або їх представників для участі в останніх загальних зборах (за наявності контролю), які проводились протягом 2008 року, найчастіше здійснювали акціонери, які володіють у сумі повноті більше ніж 10 відсотками (2 124 акціонерних товариства, або 34,79% від загальної кількості акціонерних товариств, які надали інформацію щодо стану корпоративного управління у 2008 році), та Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку (347 акціонерних товариств, або 5,68%).

* відповідно до Рішення Комісії від 19.12.2006 №1591 «Про затвердження Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.02.2007 за №97/13364

Ревізійну комісію створено у 5 435 товариствах (89,03% від загальної кількості акціонерних товариств, які надали інформацію щодо стану корпоративного управління у 2008 році).

Дані, отримані з річної звітності за 2008 рік, показують, що у 70% акціонерних товариств до складу спостережної ради входять представники акціонерів, що володіють менше 10 відсотками акцій.

У складі спостережної ради найчастіше створюються комітети стратегічного планування, а саме: у 38% від загальної кількості акціонерних товариств, які надали інформацію щодо складу спостережної ради у 2008 році.

Згідно з Принципами корпоративного управління*, залежно від кількісного складу та функцій спостережної ради, у складі ради доцільно формувати комітети наглядової ради.

У 2008 році серед 6 104 акціонерних товариств у 839 акціонерних товариствах (13,74%) створено спеціальну посаду або відділ, що відповідає за роботу з акціонерами.

У переважної більшості акціонерних товариств (88% від загальної кількості акціонерних товариств, які надали інформацію, яким саме чином визначається розмір винагороди членів спостережної ради) члени спостережних рад не отримують винагороди, а у 11% акціонерних товариств винагорода є фіксованої сумою.

Згідно з Принципами корпоративного управління, члени спостережної ради повинні володіти знаннями, кваліфікацією та досвідом, необхідними для виконання своїх посадових обов'язків. Критерії підбору кандидатів у члени ради повинні визначитись у внутрішніх документах товариства.

Серед вимог до членів спостережної ради, викладених у внутрішніх документах товариств, які надали інформацію щодо вимог до членів спостережної ради, викладених у внутрішніх документах акціонерних товариств у 2008 році, найчастіше використовуються особисті якості (чесність, відповідальність), галузеві знання і досвід роботи у галузі. У 28% акціонерних товариств відсутні будь-які вимоги до членів спостережної ради.

У більшості акціонерних товариств (60% від загальної кількості акціонерних товариств, які надали інформацію щодо способу ознайомлення нового члена спостережної ради зі своїми правами та обов'язками) новий член, який увійшов до складу спостережної ради, самостійно ознайомився із змістом внутрішніх документів акціонерного товариства.

У 2008 році 48% посадових осіб товариства, які відповідали за зберігання протоколів загальних зборів акціонерів, були членами правління (директорами).

У 2008 році 40% посадових осіб акціонерних товариств відповідали за зберігання протоколів засідань спостережної ради та були членами спостережної ради (головами спостережної ради).

51% посадових осіб акціонерних товариств відповідали за зберігання протоколів засідань у 2008 році та були членами спостережної ради (головами спостережної ради).

Згідно із законодавством України виконавчий орган вирішує всі питання діяльності акціонерних товариств, крім тих, що віднесені до компетенції загальних зборів і наглядової ради товариств.

* затверджених рішенням Комісії від 11 грудня 2003 р. №571 «Про затвердження Принципів корпоративного управління»

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

У 67,85% акціонерних товариств статут товариства містить положення, яке обмежує повноваження виконавчого органу приймати рішення про укладення договорів, враховуючи їх суми, від імені акціонерного товариства.

У 22,31% акціонерних товариств статути або внутрішні документи акціонерних товариств містять положення про конфлікт інтересів, тобто суперечність існує між особистими інтересами посадової особи або пов'язаних з нею осіб та обов'язком діяти у інтересах акціонерного товариства.

Серед акціонерних товариств досить поширеною практикою є розроблення внутрішніх документів. Найчастіше додаткової регламентації у внутрішніх документах потребують положення про ревізійну комісію (18%), положення про виконавчий орган (правління) (18%) та положення про спостережну раду (19%).

Використовуючи власну інтернет-сторінку 11% акціонерних товариств надають можливість акціонерам отримати інформацію про фінансову звітність, результати діяльності акціонерного товариства. Серед найбільш закритих питань є питання щодо розміру винагороди посадових осіб акціонерних товариств, інформація про акціонерів, які володіють 10 та більше відсотками стартового капіталу.

2.6. МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Для формування та забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів в Україні, сприяння адаптації національного ринку цінних паперів до міжнародних стандартів Комісія в 2009 році продовжувала формування відповідної нормативно-правової бази та інформаційних електронних масивів даних у сфері моніторингу.

Комісією протягом звітного періоду здійснювався моніторинг адміністративних даних учасників ринку цінних паперів:

- торговців цінними паперами;
- організаторів торгівлі цінними паперами;
- компаній з управління активами недержавних пенсійних фондів та інститутів спільногоЯ інвестування;
- інвестиційних керуючих;
- реєстраторів;
- зберігачів;
- депозитаріїв;
- саморегулюваних організацій;
- інформації емітентів цінних паперів.

Також Комісією здійснювався контроль за повнотою та своєчасністю розкриття інформації емітентами цінних паперів, за своєчасністю та достовірністю надання адміністративних даних професійними учасниками фондового ринку для подальшого моніторингу.

Нормативними документами Комісії визначено порядок, строки складання та подання форм адміністративних даних учасників ринку.

Протягом 2009 року Комісією прийнято 98 207 адміністративних даних та інформацій за 28 видами.

У 2009 році Комісією отримано 72,8 тис. адміністративних даних від професійних учасників ринку цінних паперів, інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній та СРО (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

**Види отриманих від професійних учасників ринку
та СРО адміністративних даних**

Період	у 2005 році	у 2006 році	у 2007 році	у 2008 році	у 2009 році
<i>Квартальні адміністративні дані торгівців</i>	2 974	3 023	3 044	3 132	2 912
<i>Нерегулярні адміністративні дані торгівців</i>	33 507	40 646	49 777	50 754	32 253
<i>Річні адміністративні дані реєстраторів</i>	362	395	364	279	333
<i>Квартальні адміністративні дані реєстраторів</i>	1 558	1 434	1 480	1 508	1 501
<i>Квартальні адміністративні дані емітентів, які здійснюють самостійне ведення реєстру</i>	1 884	1 567	1 226	1 122	1 153
<i>Нерегулярна інформація реєстраторів та емітентів, які здійснюють самостійне ведення реєстру</i>	12 014	12 544	11 830	9 871	7 286
<i>Квартальні адміністративні дані зберігачів</i>	528	638	788	927	1 057
<i>Нерегулярна інформація зберігачів</i>	4 886	5 907	6 225	6 442	6 192
<i>Річні адміністративні дані від інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній</i>	62	43	27	20	19
<i>Квартальні адміністративні дані від інвестиційних фондів і взаємних фондів інвестиційних компаній</i>	197	151	87	76	44
<i>Річні адміністративні дані компаній з управління активами</i>	60	97	187	250	1 078
<i>Квартальні адміністративні дані компаній з управління активами</i>	118	116	194	403	870
<i>Щоденні адміністративні дані компаній з управління активами</i>	365	1 548	3 510	5 982	13 902
<i>Щомісячні адміністративні дані, надані особами, що здійснюють управління активами недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного)</i>	102	261	336	420	728
<i>Квартальні адміністративні дані, надані особами, що здійснюють управління активами недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного)</i>	91	133	176	206	361
<i>Річні адміністративні дані, надані особами, що здійснюють управління активами недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного)</i>	-	26	38	44	88
<i>Щорічні адміністративні дані організаторів торгівлі</i>	9	9	9	9	11
<i>Щомісячні адміністративні дані організаторів торгівлі</i>	120	118	108	116	141
<i>Щоденні адміністративні дані організаторів торгівлі</i>	2 950	2 497	2 244	2 390	2 647
<i>Щотижневі дані СРО</i>	-	34	36	40	26
<i>Інформація про зміни у складі учасників СРО</i>	227	239	301	313	206

Проведено моніторинг інформації від емітентів цінних паперів (більше 24 тисяч), наданої до центрального апарату Комісії та територіальних органів Комісії * (таблиця 2.6).

* Див. Розділ 2.14. Основні показники діяльності територіальних органів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку у 2009 році

Таблиця 2.6

Види отриманої Комісією інформації від емітентів цінних паперів у 2005-2009 рр.

Період	у 2005 році	у 2006 році	у 2007 році	у 2008 році	у 2009 році
Регулярна інформація ВАТ та емітентів облігацій	7 587 емітентів	7 366 емітентів	7 093 емітента	7 007 емітентів	6 685 емітентів
Особлива інформація	4 571 повідомлення	5 143 повідомлення	8 378 повідомлень	10 713** повідомлень	9 712** повідомлень
Регулярна інформація ЗАТ	6 837 емітентів	7 041 емітент	6 091 емітент	6 364 емітента	5 673 емітента
Квартальна інформація АТ з державною частиною більше 10%	3 424 емітента	3 237 емітентів	3 819* емітентів	3 547* емітентів	3 395* емітентів
Інформація про зміну реєстратора власників іменних цінних паперів	-	375 повідомлень	802 повідомлення	660 повідомлень	473 повідомлення
Уповноважене рейтингове агентство	-	-	1	1	12
Управителі іпотечним покриттям	-	-	-	-	24

З 1 березня 2007 року функціонує загальнодоступна інформаційна база даних Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів (далі – інформаційна база даних Комісії), вільний доступ до якої здійснюється через веб-сайт у мережі Інтернет – www.stockmarket.gov.ua.

За період існування в загальнодоступній інформаційній базі даних Комісії зареєстровано 15 786 емітентів.

З 01.03.2007 по 31.12.2009 загалом оприлюднено в загальнодоступній інформаційній базі даних Комісії особливих інформацій та інформацій про іпотечні цінні папери – 53 818 шт. та квартальних інформацій – 12 420 шт.

За цей період 975 113 відвідувачів загальнодоступної інформаційної бази даних Комісії відвідали 8 867 080 сторінок веб-сайту.

Протягом 2009 року продовжувалась робота з удосконалення системи розкриття інформації на фондовому ринку, зокрема, шляхом розроблення нормативно-правових актів Комісії, серед яких:

зміни до Порядку подання уповноваженими рейтинговими агентствами інформації до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, затверджені рішенням Комісії від 15 січня 2009 №2 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.02.2009 за №107/16123;

зміни до Положення про розрахунок показників ліквідності, що обмежують ризики професійної діяльності на фондовому ринку, затверджений рішенням Комісії від 03.09.2009 №977 та зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.09.2009 за №919/16935.

2.7. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ, ЗАХИСТ ПРАВ ІНВЕСТОРІВ ТА ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Одним із засобів контролю за діяльністю учасників фондового ринку є перевірки та ревізії, що проводяться Комісією.

Найбільш поширеним порушенням вимог законодавства про цінні папери, виявленим за результатами проведених перевірок, була відсутність ліцен-

* квартальна інформація емітентів цінних паперів з урахуванням акціонерних товариств з державною частиною

** з урахуванням інформації про іпотечні цінні папери

зіатів за місцезнаходженням, вказаним у свідоцтві про державну реєстрацію юридичної особи (ліцензії на здійснення професійної діяльності), що є підставою для анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів.

Протягом 2009 року поширеними порушеннями вимог законодавства про цінні папери професійними учасниками ринку цінних паперів були наступні:

ненадання реєстраторами мотивованої відмови щодо внесення змін до системи реєстру власників іменних цінних паперів емітентів;

незабезпечення емітентами реєстраторів належною кількістю бланків сертифікатів та подальше неоформлення та невидача реєстраторами сертифікатів цінних паперів акціонерам за наслідками здійснення операцій в системах реєстру;

порушення реєстраторами вимог законодавства при внесенні відповідних записів до журналів системи реєстру власників іменних цінних паперів;

відсутність в договорах, які укладаються торгівцями цінними паперами, необхідної інформації, що визначена законодавством про цінні папери;

порушення компаніями з управління активами вимог законодавства щодо складу, структури та вартості активів інвестиційних фондів;

ненадання професійними учасниками ринку цінних паперів інформації на запити Комісії.

Комісією у 2009 році увага була акцентована на розвитку та удосконалення законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, відповідно до міжнародних стандартів, а саме: на виконанні рекомендованого плану заходів щодо удосконалення системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в Україні, наданого Спеціальним комітетом експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL).

Комісія постійно здійснює взаємодію з іншими державними установами і органами, що задіяні у процесі протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Так, Комісією відповідно до Протоколу №1 від 27.02.2006 про порядок обміну інформацією між Державним комітетом фінансового моніторингу України (далі – Держфінмоніторинг) та Комісією, здійснюється обмін інформацією про випадки порушення професійними учасниками ринку цінних паперів законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, а також інформацією щодо результатів розгляду справ про порушення законодавства суб'єктами первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ).

Комісією спільно з ДПА України продовжується робота щодо виявлення та припинення діяльності акціонерних товариств з ознаками фіктивності. Так, протягом 2009 року Комісією було зупинено внесення змін до систем реєстрів власників іменних цінних паперів та до систем депозитарного обліку цінних паперів, емітованих 48 акціонерними товариствами, в діяльності яких вбачались ознаки фіктивності.

Станом на 31.12.2009 на офіційному сайті Комісії в розділі «Фінансовий моніторинг» узагальнено і оприлюднено 1 634 емітента, згідно з наказом Голови Комісії від 19.05.2009 №327 «Про складання, ведення та оприлюднення переліку емітентів цінних паперів, про які є відомості щодо відсутності за місцезнаходженням юридичної особи або про які відсутнє підтвердження відомостей про юридичну особу».

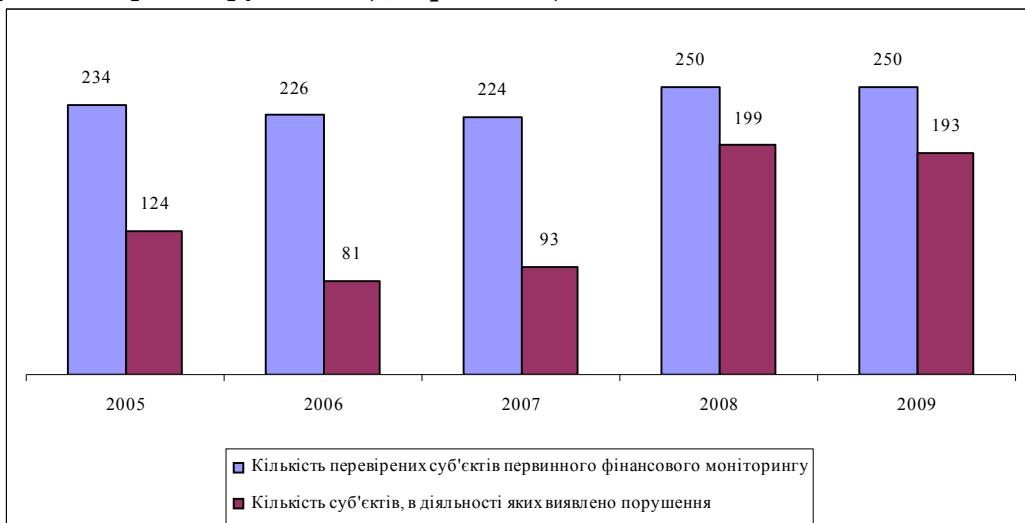
Працівники Комісії постійно беруть участь у засіданнях тимчасової робочої групи з розгляду проблемних питань СПФМ – небанківських установ. Також представники Комісії беруть участь у роботі міжвідомчої робочої групи з дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 02.10.2003 №1565.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Протягом 2009 року СПФМ у своїй діяльності найчастіше не дотримувались вимог базового Закону в частині забезпечення виявлення і своєчасної реєстрації фінансових операцій, що відповідно до Закону підлягають фінансовому моніторингу, та надання Держфінмоніторингу інформації про фінансову операцію, що підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу, не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з моменту її реєстрації.

Протягом 2009 року, відповідно до Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії від 10.12.2003 №562, для отримання кваліфікаційного посвідчення за єдиною програмою пройшли навчання 1417 працівників СПФМ.

З метою реалізації своїх повноважень щодо регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, протягом року Комісією проведено 250 перевірок, з них 56 перевірок компаній з управління активами, 96 реєстроутримувачів, 85 торгівців та 13 зберігачів. За 2009 рік за наслідками перевірок вжито 193 заходи впливу, застосовано 47 штрафних санкцій на загальну суму 101,83 тис. грн, внесено 109 письмових попереджень, 25 розпоряджень про усунення порушень та складено 12 протоколів про адміністративні правопорушення (діаграма 2.2).

Діаграма 2.2. Кількість проведених перевірок та виявлених порушень вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» у 2005-2009 pp.

Основна увага з боку фахівців Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в цій сфері приділяється всебічному, своєчасному кваліфікованому розгляду звернень, адекватному реагуванню на виявлені правопорушення на ринку цінних паперів, неухильному виконанню норм Закону України «Про звернення громадян».

Протягом 2009 року до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку надійшло на розгляд 3 661 звернення від громадян щодо порушення їх прав та законних інтересів на ринку цінних паперів (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7
Динаміка надходження звернень громадян за період з 2005-2009 pp.

	2005	2006	2007	2008	2009
Кількість звернень	10 055	6 864	5 835	6 315	3 661

Майже 78% звернень, що надійшли до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, складають скарги міноритарних акціонерів на діяльність акціонерних товариств. Типовими порушеннями прав акціонерів, як і в попередні роки, залишаються наступні:

- порушення права на рівне ставлення до всіх акціонерів;
- порушення права на участь в управлінні товариством;

порушення права на отримання інформації про діяльність акціонерного товариства;

порушення права акціонера на отримання частини прибутку у вигляді дивідендів;

порушення прав акціонерів під час додаткового випуску акцій.

Значна кількість звернень – це листи громадян, які довірили приватизаційні майнові сертифікати, компенсаційні сертифікати та кошти фінансовим посередникам. У зв'язку з тим, що товариства згорнули свої представництва в регіонах України, громадяни не мають інформації щодо їх місцезнаходження та діяльності.

Типовими питаннями є наступні:

відсутність будь-якої інформації протягом багатьох років про діяльність товариств та неможливість встановити їх місцезнаходження;

відсутність дивідендів за підсумками діяльності товариств;

недовіра до інформації, що надається товариствами, про відсутність прибутків від їх фінансово-господарської діяльності та неможливість перевірити її достовірність.

Пропозиції громадян та інформаційні запити складають незначний відсоток від загальної кількості звернень. 98% становлять скарги, заяви та клопотання громадян.

Аналіз соціально-професійного стану заявників свідчить про те, що понад 25% звернень надходить від найменш захищених верств населення України – пенсіонерів, ветеранів війни та праці, інвалідів, громадян, що потребують матеріальної підтримки та соціального захисту.

Враховуючи особливості законодавства про цінні папери та слабку правову обізнаність населення, Комісією надаються вичерпні, ґрунтовні відповіді та роз'яснення законодавства. При цьому інформація надається у максимально доступній для заявників формі. Заявники завжди мають можливість ознайомитись з матеріалами перевірок своїх звернень, брати участь у перевірці поданих ними заяв.

Повторні звернення громадян складають 5% від загальної кількості звернень. Причиною надходження повторних звернень є, як правило, нерозуміння законодавства про цінні папери та неможливість здійснити захист своїх прав та охоронюваних законом інтересів у судовому порядку.

У Комісії постійно здійснюється особистий прийом громадян. Відповіді та роз'яснення на найбільш типові запитання оприлюднюються на офіційному веб-сайті Комісії. В Комісії створена та постійно діє «гаряча» телефонна лінія для звернень громадян. Телефон «гарячої» телефонної лінії та графіки прийому громадян друкуються в офіційному друкованому виданні «Відомості Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку».

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 №898 Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку забезпечує в межах компетенції розгляд звернень громадян, що надходять на урядову телефонну «гарячу» лінію.

2.8. ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Протягом 2009 року уповноваженими особами Комісії розглянуто 981 справу про правопорушення на ринку цінних паперів у відношенні юридичних осіб, за результатами розгляду яких накладено 356 штрафів на загальну суму 3,05 млн грн; винесено 403 попередження; анульовано 97 ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів; закрито 125 справ.

За 2009 рік сплачено штрафів на загальну суму 672,70 тис. грн.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Уповноваженими особами Комісії розглянуто 30 адміністративних справ про правопорушення на ринку цінних паперів, за результатами розгляду яких накладено 30 штрафів на загальну суму 14,44 тис. грн.

У 2009 році Комісією розглянуто 147 скарг від юридичних осіб на постанови про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів, з них:

- 55 постанов залишилось без змін та без задоволення;
- 63 постанови залишились без розгляду;
- 18 постанов скасовано, а справи направлено на новий розгляд;
- 4 постанови скасовано, а справи закрито;
- 1 постанову змінено частково;
- 6 постанов знаходяться в стадії розгляду.

Уповноваженими особами Комісії винесено 1092 розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери. Розглянуто 9 справ про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, за результатами розгляду яких накладено штрафів на загальну суму 26,42 тис. грн.

2.9. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Для сприяння підвищенню ефективності у прийнятті Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку управлінських рішень, забезпечення автоматизації процесів життєвого циклу документа в паперовому та електронному вигляді, ведення електронного архіву документів, створення умов для ефективного обміну електронними документами (зокрема щодо подання учасниками фондового ринку та опрацювання адміністративних даних), у 2009 році розроблено та затверджено Концепцію побудови автоматизованої системи електронного діловодства, документообігу та електронного архіву Комісії (далі – Концепція).

Цим документом визначається стратегія, основні принципи та засади створення автоматизованої системи електронного діловодства, документообігу та електронного архіву (далі – АСЕД) у Комісії, функціональна та структурна організація АСЕД, її окремих структурних елементів, варіанти вибору апаратної та програмної платформ, послідовність впровадження системи, взаємодія з органами виконавчої влади, державними установами, учасниками ринку цінних паперів та іншими організаціями.

З 2006 року в Комісії функціонує автоматизована інформаційно-телекомуникаційна система (АІС), яка дозволяє розширити можливості функціонуючого єдиного захищеного інформаційного середовища Комісії. Продовжується робота із побудови локально-обчислювальних мереж у тих територіальних органах, де вони відсутні.

Починаючи з 2006 року, для забезпечення функціонування електронного діловодства у підрозділах центрального апарату Комісії та зменшення паперового документообігу, розширення функціональних можливостей системи діловодства впроваджена підсистема розпізнавання документів «Поточне сканування».

З 2008 року в Комісії функціонує автоматизована система «Створення реєстру ліцензованих учасників фондового ринку», що дозволяє подавати інформацію заявниками у електронному вигляді для отримання ліцензії за допомогою засобів Інтернет (через офіційний веб-сайт Комісії <http://www.ssmsc.gov.ua>). Це сприяло підвищенню рівня оперативності вирішення питань, пов'язаних із видачею ліцензій та доступом громадян до інформативних матеріалів, розміщених у відповідних розділах веб-порталу, щодо напрямів та умов професійної діяльності на ринку цінних паперів.

Завдяки спільній праці Комісії з ДП «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» успішно функціонує «Загальнодоступна інформаційна база даних Комісії про ринок цінних паперів», доступ до якої організовано через веб-сайт системи за адресою www.stockmarket.gov.ua.

Відповідно до укладеного Меморандуму між Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Проектом USAID «Розвиток ринків капіталу» продовжується співробітництво щодо розроблення та впровадження Електронної системи комплексного розкриття інформації емітентами цінних паперів (ЕСКРІН), у межах якого функціонує веб-сайт Пілотного проекту (на субдомені Комісії <http://eds.ssmsc.gov.ua/>), та запроваджується система використання електронного цифрового підпису.

Постійно функціонують програмні засоби: «Реєстр правопорушень на ринку цінних паперів», програма підготовки та подання територіальним органами щомісячної звітності до центрального апарату Комісії, система прийняття адміністративних даних від учасників фондового ринку та інші.

Комісією продовжується ряд заходів з реалізації проектів інформатизації, що сприятимуть поліпшенню інформаційної взаємодії між Комісією та учасниками ринку цінних паперів.

2.10. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародна діяльність Комісії здійснюється відповідно до загальнодержавної політики у сфері зовнішніх відносин, орієнтованої на запровадження в Україні світових стандартів регулювання економіки та розширення співробітництва з Європейським Союзом у рамках програми інтеграції України до ЄС.

Протягом року Комісія брала участь у заходах, спрямованих на подальшу імплементацію євроінтеграційних процесів в Україні. Зокрема, працівники Комісії брали участь у засіданнях Української частини Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС, а також у виконанні загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС, Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України, Державної цільової програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської інтеграції України.

Крім цього, Наказом Голови Комісії від 26.03.2009 №212 затверджено План внутрішніх заходів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з реалізації заходів Цільового плану Україна-НАТО на 2009 рік, затвердженого Указом Президента України від 02.03.2009 №116/2009 «Про Цільовий план Україна-НАТО на 2009 рік у рамках Плану дій Україна-НАТО».

Комісія продовжує здійснювати заходи, метою яких є налагодження співробітництва з іноземними регуляторами. Основним моментом такого співробітництва є встановлення механізму обміну інформацією між регуляторами ринку. Інструментом такого механізму є двосторонні Меморандуми про взаєморозуміння, які укладаються Комісією.

Протягом 2009 року Комісія проводила опрацювання Меморандумів про співробітництво: з Комісією з цінних паперів Бразилії, з Агентством Республіки Казахстан з регулювання та нагляду фінансового ринку та фінансових організацій, з Федеральною службою з фінансових ринків Російської Федерації, з Комісією з цінних паперів Литви, з Установою ринку капіталу Єгипту, з Управлінням з нагляду за фінансовими послугами Хорватії, з Національною комісією з цінних паперів Румунії, з Федеральним управлінням з фінансового нагляду Німеччини (BaFin).

5 жовтня 2009 року був підписаний Меморандум про взаєморозуміння між Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку України і Національною комісією з цінних паперів Республіки Панама.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Запровадження такого механізму обміну інформацією здійснюється і на багатосторонній основі. Ключову роль у цьому процесі відіграє Міжнародна організація Комісій з цінних паперів (IOSCO), членом якої Комісія є з 1996 року.

У листопаді 2009 року відбулась зустріч з експертами Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO), з метою отримання необхідної інформації для заповнення Опитувальника та підготовки Анкети на приєднання до Багатостороннього Меморандуму IOSCO про Взаєморозуміння щодо Консультування та Співробітництва і Обміну Інформацією.

Комісія бере участь і в інших міжнародних зібраннях регуляторів ринків цінних паперів. Так, Комісія входить до ради керівників державних органів з регулювання ринків цінних паперів держав-учасниць СНД. У 2009 році представники Комісії брали участь у IX та X засіданні Ради керівників державних органів з регулювання ринків цінних паперів держав-учасниць СНД, які відбулись 19-20 травня 2009 року та 10-11 листопада 2009 року в м. Єреван та м. Цахкадзор (Вірменія) відповідно.

Окрім цього, Комісія співпрацює з іноземними регуляторами в рамках двостороннього обміну досвідом.

21-22 жовтня 2009 року відбувся робочий візит делегації від Федерального управління з фінансового нагляду Німеччини до м. Києва на чолі з Карлом-Буркхардом Каспарі, Віце-Президентом та Першим Директором BaFin. Метою візиту представників німецького регулятора було проведення ряду зустрічей для обговорення питань, пов'язаних з посиленням співпраці між Україною та Німеччиною в напрямку розвитку фондового ринку України.

Під час зустрічі сторони обмінялись інформацією щодо стану розвитку ринків цінних паперів в обох державах та обговорили питання подальшої взаємодії в напрямку розвитку фондового ринку.

19 листопада 2009 року в приміщенні Комісії відбулась зустріч працівників з представниками державних органів Республіки Киргизія: Національного банку Республіки Киргизія та Служби з нагляду та регулювання фінансового ринку Республіки Киргизія, метою якої було обговорення питань, пов'язаних з наглядом у сфері боротьби з «відмиванням» коштів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму на фондовому ринку.

Протягом року Комісія отримала та опрацювала запити від Ради з Фінансових Послуг Південної Африки, Комісії з цінних паперів Литви, Управління фінансового контролю Польщі, Комісії з фінансових послуг о. Джерсі та Комісії з цінних паперів та фондової біржі США.

Значну підтримку розвитку взаємовідносин з іноземними регуляторами Комісія отримує з боку донорських організацій та під час використання інструментів технічної допомоги ЄС.

21-23 квітня 2009 року в рамках ТАІЕХ разом з експертами BaFin була проведена Експертна місія за наступними темами: «Розкриття інформації емітентами цінних паперів на фондовому ринку» та «Випуск та обіг цінних паперів, вимоги до проспекту емісії цінних паперів».

Крім цього, співпраця з міжнародними Проектами технічної допомоги суттєво впливає на подальший розвиток ринку цінних паперів в Україні. У 2009 році Комісія тісно співпрацювала з наступними Проектами:

Проектом розвитку ринків капіталу, фінансованим USAID

14 листопада 2006р. між Комісією та Financial Markets International Inc./Проектом Розвитку ринків капіталу, фінансованим USAID, було підписано Протокол про співпрацю і технічну допомогу (далі – Протокол про співпрацю).

Рішенням Комісії від 26.02.2009 №187 був погоджений План допомоги Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку України з боку компанії Financial Markets International Inc./ Проекту Розвитку ринків капіталу, фінансованого USAID, за певними напрямками, передбаченими Протоколом про співпрацю і технічну допомогу на 2009 рік.

У рамках Протоколу про співпрацю 01-04 червня 2009 року у м. Києві була проведена навчальна програма за участю Комісії цінних паперів та бірж США, фінансована USAID (Проект Розвитку Ринків Капіталу). На навчальній програмі були присутні працівники Центрального апарату Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Проектом «Зміцнення сектора фінансових послуг України», фінансованим Європейською Комісією (далі – Проект ЄС)

Рішенням Комісії від 16.06.2009 №598 було погоджено План роботи Комісії з Проектом ЄС. В Плані роботи були передбачені наступні напрямки:

- Пруденційний нагляд та нагляд на консолідований основі (2009-2010)
- Клірингово-розрахункова система (2009-2010)
- СРО (2009)
- Управління інвестуванням: індустрія та її регулювання (2009-2010)
- Нові фінансові інструменти (2009-2010).

У рамках реалізації Проекту ЄС з 9 по 21 листопада 2009 року відбулась ознайомчо-навчальна поїздка працівників Комісії до Австрії та Словаччини в рамках Проекту ЄС, метою проведення якої було навчання та отримання практичних навичок з питань пруденційного нагляду на ринку цінних паперів, розрахунково-клірингової діяльності за участю регуляторів фінансових ринків Австрії та Словаччини.

З 16 по 17 листопада 2009 року відбулась навчальна поїздка керівництва Комісії до м. Париж (Франція), метою якої було обговорення питань щодо розвитку ринку цінних паперів в Україні між Комісією та Комітетом Європейських Регуляторів Ринків Цінних Паперів та Управлінням фінансового нагляду Франції, Euroclear.

16-17 грудня 2009 року в м. Київ відбувся семінар «Регулювання ринку цінних паперів у країнах – членах ЄС», організований Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Проектом ЄС. У семінарі взяли участь представники центрального апарату Комісії, територіальних відділень Комісії, представники Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України та Кабінету Міністрів України.

У 2009 році фахівці Комісії, до компетенції яких входять питання протидії легалізації, відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму, взяли участь у наступних міжнародних заходах:

- попередине засідання спеціального комітету експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії легалізації (відмиванню) коштів та фінансування тероризму, яке відбулось у м. Страсбург (Франція);
- 29-те Пленарне засідання Спеціального Комітету експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії легалізації (відмиванню) коштів та фінансування тероризму, яке відбулось у м. Страсбург (Франція);
- конференція «Протидія відмиванню коштів і фінансуванню тероризму – перспективи нових технологій – підхід Центральної та Східної Європи», яка відбулась у м. Закопане (Варшава);
- навчальний семінар для експертів по оцінці MONEZVAL, який відбувся у Сан Маріно.

Також у 2009 році були організовані відрядження на наступні заходи:

- 5-ту щорічну Конференцію інституту Адама Сміта «Український інвестиційний форум», м. Лондон (Великобританія).

- Річний Міжнародний Інститут Розвитку ринку цінних паперів комісії по цінним паперам та фондою біржі США, м. Вашингтон (США).

- семінар «Виклики бізнесу колективного інвестування в Центральній та Східній Європі», м. Будапешт (Угорщина).

У 2010 році Комісія продовжує налагоджувати співробітництво з іноземними регуляторами ринку цінних паперів та міжнародними організаціями, до компетенції яких входять питання розвитку та регулювання ринків цінних паперів, встановлення стандартів нагляду за ринком та проведення оцінки їх впровадження.

2.11. КООРДИНАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ФАХІВЦІВ ФОНДОВОГО РИНКУ

Відповідно до статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» Комісія координує роботу з підготовки фахівців з питань фондового ринку, встановлює кваліфікаційні вимоги щодо осіб, які здійснюють професійну діяльність з цінними паперами та проводить сертифікацію фахівців.

На виконання Розпорядження Президента України «Про деякі заходи щодо створення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань фондового ринку та корпоративного управління в Україні» від 27.08.2000 №271-рп та Заходів щодо вдосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань фондового ринку та корпоративного управління в Україні на 2001-2006 рр., затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів від 24.10.2001 №487-р, триває робота щодо підвищення рівня підготовки фахівців, створення системи взаємодії з навчальними та атестаційними центрами України.

На базі Українського інституту розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету – навчально-методичному центрі Комісії, створено постійно діючу навчально-методичну Раду з питань координації роботи з видання методичних посібників та підручників з питань фондового ринку та корпоративного управління. До складу Ради увійшли представники Комісії та навчальних закладів, з якими Комісією укладено договори про співробітництво щодо навчання та атестації фахівців з питань фондового ринку.

Одним із заходів щодо вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань фондового ринку та корпоративного управління є проведення навчально-освітніх заходів для осіб, що здійснюють професійну діяльність з цінними паперами, а саме: семінарів, конференцій, засідань «круглих столів» тощо. Комісія здійснює моніторинг проведених в областях України навчально-освітніх заходів за участю представників територіальних управлінь з питань фондового ринку та корпоративного управління. У 2009 році проведено близько 250 заходів, у яких взяли участь близько 8,7 тис. осіб.

Підготовка фахівців з питань фондового ринку та корпоративного управління здійснюється Комісією згідно з Положенням про порядок навчання та атестації фахівців з питань фондового ринку, затвердженим наказом від 24.09.1996 №215, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.10.1996 за №584/1609, із змінами та доповненнями, затвердженими рішеннями Комісії від 02.03.1999 №34 та від 13.12.2001 №382.

Згідно з рішенням Комісії від 01.08.2006 №607, яким затверджені нові редакції типових програм навчання фахівців з питань фондового ринку, навчальними закладами України проводиться підготовка фахівців за такими спеціалізаціями:

фондовий ринок;

фахівець на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів;

фахівець з питань торгівлі цінними паперами;

фахівець з питань депозитарної діяльності;

фахівець з питань організації торгівлі;

фахівець з питань управління активами;

фінансовий моніторинг:

фахівець з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів;

головний бухгалтер професійного учасника ринку цінних паперів.

Згідно з рішенням від 24.04.2007 №815, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16.05.2007 за №510/13777, навчальними закладами України проводиться підготовка фахівців з питань бухгалтерського обліку професійних учасників фондового ринку.

Станом на 31.12.2009 Комісією укладено договори щодо:

- навчання фахівців із питань фондового ринку, фінансового моніторингу та бухгалтерського обліку з 16 навчальними закладами України;

- про співробітництво з питань наукових досліджень з 4 навчальними закладами.

З вересня 1996 року по грудень 2009 за відповідними спеціалізаціями з питань фондового ринку пройшли навчання 45 196 осіб, в тому числі у 2009 році – 3 703 особи (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8

Показники підготовки фахівців з питань

фондового ринку за відповідними спеціалізаціями з 1996 по 2009 рр.

Рік	Реєстра-тори	Торговці	Депози-тарії	Організа-тори тор-гівлі	Управ-ляючі активами	Усього
1996	1 359	-	6	-	-	1 365
1997	2 186	1 905	260	25	-	4 376
1998	865	1 232	400	-	-	2 497
1999	628	1 032	174	42	-	1 876
2000	403	7 745	163	-	-	1 341
2001	425	752	129	30	-	1 336
2002	1 766	2 018	374	31	75	4 264
2003	559	1 048	275	14	255	2 151
2004	859	1 020	287	38	251	2 455
2005	1 412	1 805	465	44	474	4 200
2006	684	1 500	481	19	754	3 438
2007	1 311	2 515	740	36	980	5 582
2008	1 529	3 137	618	38	809	6 131
2009	852	1 863	629	24	335	3 703
Усього	14 834	20 602	5 001	341	3 933	44 715

Атестацію фахівців в Україні, відповідно до договорів із Комісією, здійснюють Український інститут розвитку фондового ринку (м. Київ) та регіональні постійно діючі атестаційні центри з питань фондового ринку на базі Дніпропетровського університету економіки та права, Львівського інституту менеджменту та Харківського центру науково-технічної та економічної інформації, визнані відповідно до рішення Комісії від 21.03.2006 №289.

Станом на 31.12.2009 в Україні за відповідними спеціалізаціями атестовано 46 126 осіб, в тому числі у 2009 році – 2 704 особи (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9

**Кількісні показники атестації фахівців
з питань фондового ринку з 1996 по 2009 рр.**

Рік	Реєстра-тори	Торгівці	Депози-тарії	Організа-тори тор-гівлі	Управ-ляючі активами	Усього
1996	1 458	13	76	-	-	1 547
1997	3 210	2 688	413	31	-	6 342
1998	907	1 349	368	-	-	2 624
1999	995	1 313	272	59	-	2 639
2000	529	876	185	1	-	1 591
2001	454	785	149	38	-	1 426
2002	2 014	2 197	439	40	72	4 762
2003	586	1 073	276	16	250	2 201
2004	895	1 041	307	37	247	2 527
2005	1 539	1 917	509	51	465	4 481
2006	701	1 477	488	19	739	3 424
2007	957	1 728	674	36	925	4 320
2008	1 016	1 887	732	42	945	4 622
2009	478	1 131	670	22	403	2 704
Усього	15 739	19 475	5 558	392	4 046	45 210

Підготовка фахівців з питань фінансового моніторингу проводиться за типовою програмою навчання, яка затверджена рішенням Комісії 19.07.2005 №438 та погоджена з Державним департаментом фінансового моніторингу Міністерства фінансів України відповідно до «Порядку організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів», затвердженого рішенням Комісії від 10.12.2003 №562.

Рішенням Комісії від 04.03.2004 №74 «Про методичне забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту з питань фінансового моніторингу професійних учасників ринку цінних паперів» Український інститут розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету визначено екзаменаційним центром з проведення кваліфікаційного іспиту фахівців з питань фінансового моніторингу.

Рішенням Комісії від 16.09.2009 №1075 «Про внесення змін до рішення Комісії від 04.03.2004 №74» Навчально-методичний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму визначено екзаменаційним центром з проведення кваліфікаційного іспиту фахівців з питань фінансового моніторингу.

Станом на 31.12.2009 у навчальних закладах України підготовлено 7 347 фахівців з питань фінансового моніторингу, у тому числі в 2009 році – 1 070 фахівців.

Станом на 31.12.2009 кваліфікаційний іспит з питань фінансового моніторингу склали 8 419 осіб, у тому числі в 2009 році – 1 471 особа.

Підготовка фахівців з питань бухгалтерського обліку проводиться за типовою програмою навчання, яка затверджена рішенням Комісії від 30.05.2005 №295 зі змінами та доповненнями, внесеними рішенням Комісії від 14.08.2007 №1875.

Станом на 31.12.2009 у навчальних закладах України підготовлено 771 фахівця з питань бухгалтерського обліку професійних учасників фондового ринку, у тому числі в 2009 році – 49 фахівців.

Станом на 31.12.2009 кваліфікаційний іспит із питань бухгалтерського обліку професійних учасників фондового ринку склали 844 особи, у тому числі в 2009 році – 52 особи.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Станом на 31.12.2009 відповідно до наказів Голови Комісії видано 30- 501 сертифікат, продовжено – 8 471 сертифікат, у тому числі в 2009 році – видано 1 832 сертифіката, продовжено – 829 сертифікатів;

До Державного бюджету України за реєстрацію документів, поданих на сертифікацію, станом на 31.12.2009 надійшло 2 319 650 грн, у тому числі в 2009 році – 226 185 грн.

2.12. ВЗАЄМОДІЯ КОМІСІЇ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Діяльність Комісії щодо взаємодії із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю у 2009 році спрямована на налагодження ефективних механізмів взаємодії із засобами масової інформації шляхом плідної співпраці з представниками преси, радіо та телебачення, забезпечення відкритості та прозорості у діяльності Комісії, підтримання партнерських відносин з органами виконавчої влади тощо.

Протягом року підготовлено та проведено прес-конференції, брифінги та семінари за участю керівників, працівників центрального апарату Комісії та учасників фондового ринку на такі теми, як:

«Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за правопорушення на ринку цінних паперів»;

«Проект Закону України «Про акціонерні товариства»: запрошення до обговорення»;

«ВАТ «Всеукраїнський депозитарій цінних паперів» та ВАТ «Міжрегіональний фондомий союз» об'єднуються в єдиний депозитарій цінних паперів»;

«Основні напрями розвитку цивілізованого обігу векселів в Україні як антикризового заходу»;

«Фінансові векселі – як фактор розвитку економіки України в умовах кризи ліквідності»;

«Діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку та стан розвитку фондового ринку України у I півріччі 2009 року»;

«Сучасна проблематика корпоративного управління в Україні»;

«Новый Закон об Акционерных Обществах и перспектива для АО привлечения капитала в условиях кризиса и в посткризисном периоде»;

«Законодавство про акціонерні товариства та сучасний бізнес (досвід України та зарубіжних країн)»;

«Сучасні питання фондового ринку»;

«Закон України про Акціонерні товариства. Шість місяців потому»;

«Церемонія нагородження переможців конкурсу «На кращу регулярну інформацію акціонерних товариств» тощо.

За 2009 рік було опубліковано близько 400 нормативно-правових документів – рішень та наказів Комісії. Здійснено моніторинг вищезазначених нормативних документів стосовно дати їх оприлюднення та набрання чинності відповідно до законодавства (додаток).

Здійснювалось систематичне висвітлення діяльності центрального апарату Комісії, її територіальних органів шляхом опублікування повідомлень в офіційних друкованих виданнях Комісії під рубриками: «Пресслужба Комісії повідомляє», «Територіальні управління повідомляють» та наповнення сторінки веб-сайту www.ssmsc.gov.ua у рубриці «Останні події: Новини Комісії. Прес-релізи. Семінари та конференції. Статті. Виступи. Доповіді» тощо.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Тривала співпраця з територіальними управліннями Комісії щодо забезпечення інформування громадськості про їх діяльність шляхом опублікування інформації в офіційних друкованих виданнях Комісії. За 2009 рік до пресслужби Комісії надійшло близько 500 звітів (щомісячних та декадних) щодо діяльності територіальних управлінь та близько 3000 розпоряджень територіальних управлінь щодо зупинення та скасування обігу акцій акціонерних товариств.

Комісія постійно співпрацює з органами державної влади, щотижня наповнює Урядовий портал під рубрикою: «Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку повідомляє», займається підготовкою електронного буклета «Діалог», а також бере участь у розробленні та проведенні електронних консультацій «Громадське суспільство і влада».

2.13. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМІСІЇ

Протягом 2009 року у Комісії здійснювалась робота щодо реалізації державної кадової політики, в основу якої покладено принципи демократичного прозорого добору, просування по службі за діловими якостями та професійною компетентністю, прогнозування розвитку персоналу, заохочення працівників до службової кар'єри, забезпечення їх навчання та підвищення кваліфікації державних службовців.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» до системи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку входять її центральний апарат і 27 територіальних органів Комісії.

Штатна чисельність працівників центрального апарату на 31.12.2009 року становить 234 одиниці, облікова чисельність працівників - 232 особи, серед яких 3 - недержавних службовці, облікова чисельність державних службовців – 229 осіб; у територіальних органах Комісії штатна чисельність становить 450 штатних одиниць, облікова чисельність працівників – 413 осіб, серед яких 5 недержавних службовців.

Серед державних службовців центрального апарату 75 осіб (32,75%) - керівники, 154 особи (67,25%) - спеціалісти. Від загальної чисельності державних службовців – жінок 160 осіб (69,87%), із них керівні посади обіймають 52 особи, що становить 69,33% від загальної кількості керівного складу; чоловіків - 69 осіб (30,13%), із них керівні посади обіймають 23 особи, що становить 30,67% від загальної кількості керівного складу.

Серед працівників центрального апарату 222 працівники мають повну вищу освіту, що становить 95,69%. При цьому 192 особи, а це 82,76% від загальної чисельності працівників апарату, мають вищу юридичну та економічну освіту.

Із працівників апарату Комісії 30 осіб (12,93 %) мають іншу повну вищу освіту, зокрема філологічну, технічну, завдяки якій забезпечується робота у таких структурних підрозділах як відділ міжнародних зв'язків, відділ інформаційних технологій та інших.

У центральному апараті працює 4 кандидати економічних наук, у тому числі 4 доценти, 1 доктор економічних наук, 1 професор; 4 особи з присвоєним почесним званням «Заслужений економіст України», 1 особа має звання «Заслужений юрист України». З числа керівників територіальних органів Комісії – 4 кандидати наук, 2 особам присвоєно почесне звання «Заслужений економіст України» та 1 особі – «Заслужений юрист України».

Під час прийняття на державну службу та просування по службі забезпечується дотримання принципів об'єктивності, прозорості і гласності. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 №169 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців» та затвердженого наказом Голови Комісії від 12.07.2002 №542 Порядку проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, у 2009 році організовано та проведено 2 засідання конкурсної комісії, за результатами яких визнано переможцями 2 особи. Усього в конкурсі брала участь 21 особа, з яких 19 були зараховані до кадрового резерву.

Протягом 2009 року проводилася відповідна робота щодо залучення молоді до державної служби, зокрема створені умови для проходження студентами виробничої та переддипломної практики. З цього напряму Комісія співпрацює з 6 вищими навчальними закладами, з якими укладено угоди щодо забезпечення проходження практики студентів вищих навчальних закладів у структурних підрозділах центрального апарату Комісії. За 2009 рік виробничу та переддипломну практику пройшли 36 студентів вищих навчальних закладів.

Більшість працюючих в центральному апараті становлять особи віком до 35 років – 148 осіб (або 63,79% від загальної чисельності працюючих); а віком понад 50 років – 25 осіб, що становить 10,78%. У центральному апараті Комісії працюють 55 державних службовців віком до 28 років, що становить 23,71% від загальної чисельності.

Завдяки прийняттю на державну службу молодих спеціалістів відбувається поєднання нових знань, сучасних технологій з практичним досвідом, внаслідок чого застосовуються нові методи для реалізації завдань, поставлених перед Комісією.

За минулий рік в центральному апараті Комісії звільнилось 26 осіб, що становить 11,20% від облікової чисельності працівників.

У 2009 році в Комісію було прийнято 22 особи, із них 12 осіб мали статус державного службовця, за умовами проходження конкурсу призначено 7 осіб, за результатами стажування – 2 особи.

Для забезпечення добору висококваліфікованих фахівців на державну службу, просування їх по службі здійснюється щорічний перегляд списків кадрового резерву для заміщення посад державних службовців.

У 2009 році кадровий резерв Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку сформовано на 111 посад державних службовців. В тому числі проведено конкурсний відбір для зарахування на посади Голови Комісії та на посади членів Комісії. Також до кадрового резерву за результатами конкурсу зараховано 11 осіб, які успішно склали іспит, але не були відібрані для призначення на посади.

Загалом у кадровому резерві Комісії 2009 року перебувало 174 особи, з них 54 чоловіки (31,04%) та 120 жінок (68,96%).

У 2009 році усі особи, зараховані до резерву на керівні посади, мали вищу освіту. 148 осіб (85,06%), зарахованих до кадрового резерву, мають освіту юридичну, економічну та державне управління, решта 26 осіб (14,94%) забезпечують в основному нефункціональні напрями роботи.

Переважна більшість зарахованих до резерву мала професійні навички, що ґрунтуються на сучасних спеціальних знаннях і аналітичних здібностях, необхідних для прийняття та успішної реалізації управлінських рішень. Як результат, в апараті минулого року 10 працівників Комісії були призначенні на більш високі посади з кадрового резерву.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Державні службовці Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом 2009 року пройшли підвищення кваліфікації за програмами короткотермінових семінарів за наступною тематикою: «Україна у СОТ: економічні та правові аспекти», «Систематизація та консолідація навичок інтерактивної комунікації англійською мовою для ділових та спеціальних цілей», з питань діяльності юридичної служби Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, дотримання вимог працівниками Комісії Законів України «Про державну службу» та «Про боротьбу з корупцією», що проводились з новопризначеними державними службовцями Комісії; з підготовки фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції; «Проблеми застосування законодавства про адміністративні правопорушення у фінансовій сфері». За фінансової підтримки агентства США з міжнародного розвитку (USAID) працівники Комісії брали участь у семінарі «Розвиток ринків капіталу», у навчальному семінарі «Електронна система комплексного розкриття інформації емітентами цінних паперів», у навчальній програмі «З цінних паперів та бірж США».

З метою набуття практичного досвіду, перевірки професійного рівня і ділових якостей працівників, які претендують на посади державних службовців, було організовано проходження стажування 37 особами відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.12.1994 №804 «Про затвердження Положення про порядок стажування у державних органах».

Протягом 2009 року за особисті досягнення у виконанні завдань, пов'язаних з формуванням та забезпеченням реалізації єдиної державної політики щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів та у зв'язку із відзначенням 12 червня професійного свята Дня працівника фондового ринку, працівників Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку нагороджено відомчими відзнаками: 3 особи – «Знаком Пошани», 3 особи – Почесною грамотою Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, 16 особам оголошено Подяку Голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, 1 особа нагороджена державною нагородою Орденом Данила Галицького, 2 особи – Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України.

З метою додержання вимог Закону України «Про боротьбу з корупцією» виконуються та вживаються заходи щодо попередження корупційних діянь державних службовців.

На офіційному web-сайті Комісії запроваджено рубрику «Запобігання проявам корупції», в якій розміщено: Закон України «Про боротьбу з корупцією», Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції», План заходів з питань протидії корупції в Комісії на 2009 рік; Методичні рекомендації щодо оцінки діяльності державного органу стосовно забезпечення дотримання вимог законодавства з питань державної служби та антикорупційного законодавства; Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми декларації про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан державного службовця та особи, яка претендує на зайняття посади державного службовця»; Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення державними службовцями та особами, уповноваженими на виконання функцій держави, декларації про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан державного службовця та особи, яка претендує на зайняття посади державного службовця, щодо себе та членів своєї сім'ї», постанову Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 року №641 Про застосування статті 13 Закону України «Про державну службу» (зі змінами).

Також у 2009 році у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку запроваджено телефонну «гарячу» лінію «Запобігання проявам ко-

рупції» з метою повідомлення громадянами щодо можливих випадків корупційних і злочинних проявів серед працівників Комісії. Наказом від 23.10.2009 №948 було затверджено Порядок роботи з повідомленнями, що надходять за телефонною «гарячою» лінією «Запобігання проявам корупції» від громадян щодо можливих випадків корупційних і злочинних проявів працівниками Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. У разі надходження інформації щодо можливих проявів корупційних діянь серед працівників Комісії керівництвом Комісії приймається рішення щодо проведення службового розслідування стосовно посадових осіб Комісії; інформування правоохоронних або інших державних органів; проведення профілактичних заходів; притягнення посадових осіб Комісії до відповідальності; завершення перевірки інформації у зв'язку з відсутністю неправомірних діянь з боку посадових осіб Комісії.

З метою поширення інформації на офіційному веб-сайті Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку розміщено інформацію про функціонування телефонної «гарячої» лінії «Запобігання проявам корупції» Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

2.14. ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ КОМІСІЇ

Протягом 2009 року Комісією продовжувалась робота з налагодження ефективної співпраці центрального апарату з її територіальними органами, узгодження та координації між ними дій та заходів, налагодження взаємодії територіальних органів Комісії з відповідними державними органами Автономної республіки Крим, областей, в містах Києві та Севастополі, органами місцевого самоврядування.

На виконання план-графіка перевірок територіальних органів проведено 1 перевірку, метою якої було виявлення існуючих недоліків у роботі, їх своєчасного виправлення, запобігання порушенням та недолікам у подальшій роботі територіального управління, надання методичної та практичної допомоги, а також узагальнення та поширення позитивного досвіду з тих чи інших напрямів його діяльності.

У цілому діяльність територіального органу Комісії, який перевірявся у 2009 році, з питань організації поточної роботи, взаємодії з місцевими органами державної влади та діяльності щодо розвитку фондового ринку відповідала вимогам законів України та нормативних актів, що регламентують його діяльність.

Діяльність територіальних органів з реєстрації випусків цінних паперів

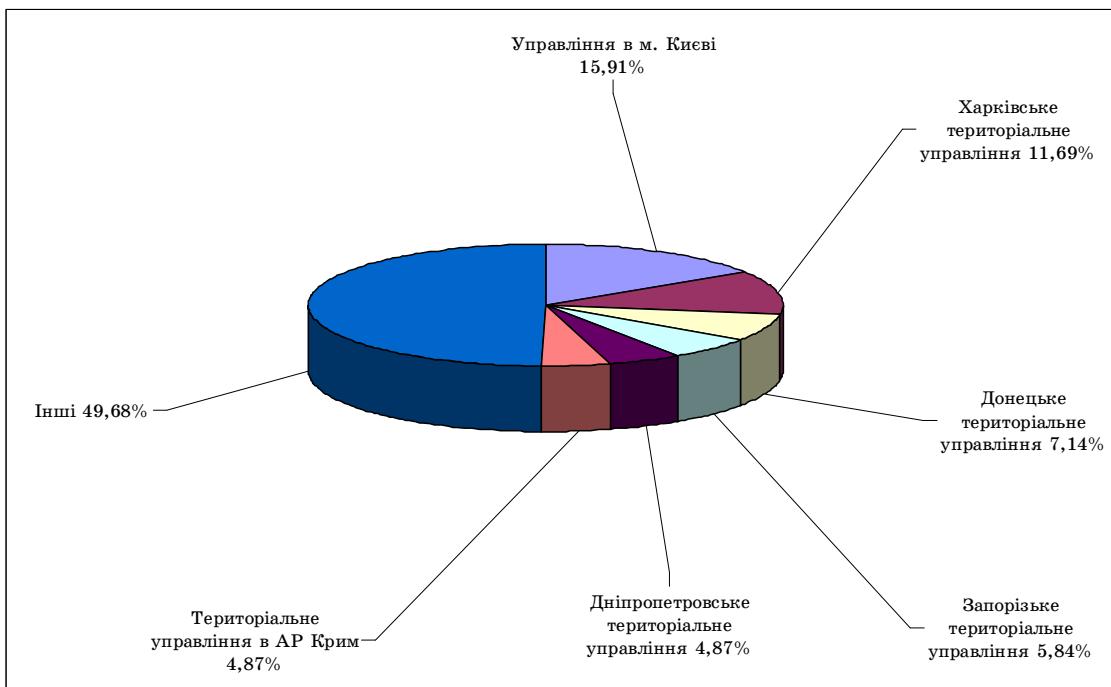
Протягом 2009 року територіальними органами Комісії:

- видано 308 постійних свідоцтв про реєстрацію випуску акцій на суму 1 910 592 тис грн;
- відмовлено в реєстрації 52 випусків акцій;
- зареєстровано 295 звітів про результати розміщення акцій;
- зареєстровано 32 випуски облігацій на суму 221 946,7 тис. грн;
- скасовано 888 реєстрацій випуску акцій на суму 2 085 087,4 тис. грн.

Протягом 2009 року цінні папери емітувались у найбільш розвинутих промислових регіонах України, тому найбільша кількість випусків цінних паперів зареєстрована Територіальним управлінням Комісії в м. Києві (49

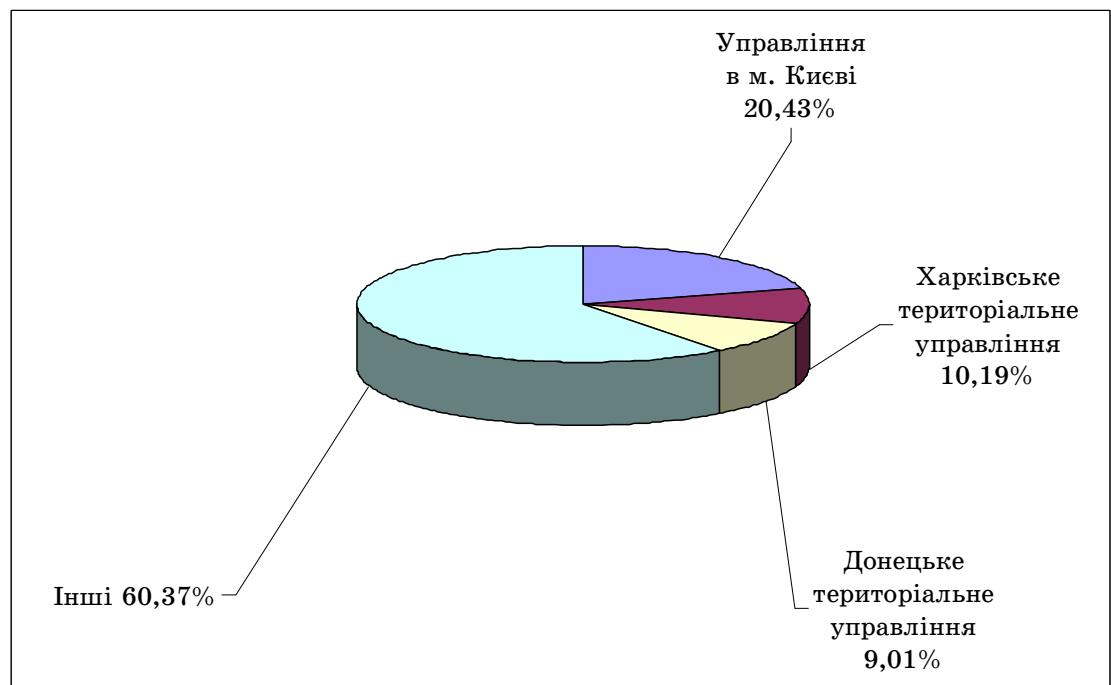
2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

або 15,9% від загальної кількості зареєстрованих емісій), Харківським (36, або 11,7%), Донецьким (22, або 7,1%), Запорізьким (18, або 5,8%) територіальними управліннями та Територіальним управлінням в АРК (15, або 4,9%) (діаграма 2.3).

Діаграма 2.3. Розподіл кількості зареєстрованих у 2009 році випусків цінних паперів у регіонах України

Найбільші обсяги емісій у 2009 році зареєстровані Територіальним управлінням Комісії у м. Києві (390 473,2 тис. грн, або 20,4% від загального обсягу), Харківським (194 631 тис. грн, або 10,2%) та Донецьким (172 094,1 тис. грн, або 9,0%) територіальними управліннями (діаграма 2.4).

Діаграма 2.4. Розподіл зареєстрованих обсягів емісії в регіонах України у 2009 році

Протягом 2009 року до територіальних органів Комісії акціонерними товариствами надано 13 020 інформацій стосовно фінансово-господарської діяльності.

**Ліцензування діяльності емітентів,
які ведуть власний реєстр власників іменних цінних паперів**

У 2009 році територіальними органами видано 25, анульовано 29 та переформлено 12 ліцензій емітентам на ведення власного реєстру (таблиця 2.10).

Таблиця 2.10

**Діяльність територіальних органів Комісії
щодо ліцензування емітентів, які ведуть власний реєстр**

№ з/п	Назва територіального управління/ відділення	Видано ліцензій емітентам на ведення власно- го реєстру	Ануль- вано ліцензій	Кількість переофор- млених ліцензій	Прийнято звітів з ве- дення влас- ного реєстру
1	в АР Крим	1	1	0	24
2	в м. Севастополі	0	0	1	21
3	Вінницьке	0	2	0	22
4	Волинське	0	0	0	24
5	Дніпропетровське	3	1	1	67
6	Донецьке	4	1	3	48
7	Житомирське	0	0	0	26
8	Закарпатське	0	0	0	4
9	Запорізьке	0	0	2	32
10	Івано-Франківське	1	1	0	12
11	в м. Києві	7	3	1	261
12	Київське обласне ТУ	0	2	0	83
13	Кіровоградське	1	0	0	8
14	Луганське	0	0	0	26
15	Львівське	1	5	1	64
16	Миколаївське	1	0	0	32
17	Одеське	1	2	0	42
18	Полтавське	0	5	0	38
19	Рівненське	0	0	0	16
20	Сумське	1	0	0	3
21	Тернопільське	0	0	0	4
22	Харківське	3	2	2	115
23	Херсонське	0	0	0	8
24	Хмельницьке	0	0	0	12
25	Черкаське	1	5	0	95
26	Чернівецьке	0	0	0	4
27	Чернігівське	0	0	1	12
	Усього	25	29	12	1 103

**Контрольно-ревізійна діяльність територіальних органів
на ринку цінних паперів**

Територіальними органами Комісії у 2009 році проведено 1 114 перевірок учасників фондового ринку.

З 1 114 здійснених перевірок 439 перевірок (39,4%) проведено позапланово, з них 80 – за зверненнями правоохоронних органів, 359 – за дорученням Комісії.

За 2009 рік найбільше перевірок проведено Управлінням Комісії у м. Києві (303 або 27,2% від загальної кількості проведених територіальними органами перевірок), Одеським (72 або 6,5%), Донецьким (66 або 5,9%), Дніпропетровським (65 або 5,8%), Харківським (54 або 5,0%), Івано – Франківським (40 або 3,5%) територіальними управліннями.

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Уповноваженими особами територіальних органів Комісії розглянуто 7 952 справи про правопорушення на ринку цінних паперів, винесено 4 789 розпоряджень про усунення порушень законодавства на ринку цінних паперів, складено 8 461 акт про правопорушення на ринку цінних паперів та 139 протоколів про адміністративні правопорушення.

За порушення законодавства на ринку цінних паперів у 2009 році накладено 7 208 санкцій, в тому числі 5 713 – у вигляді штрафів на загальну суму 3,55 млн грн.

Зокрема, санкції за правопорушення на ринку цінних паперів накладено Луганським територіальним управлінням (5,79 млн грн), Територіальним управлінням у м. Києві (4,08 млн грн), Хмельницьким (3,35 млн грн), Запорізьким (2,71 млн грн), Одеським (2,40 млн грн), Херсонським (2,14 млн грн), Донецьким (1,88 млн грн) територіальними управліннями.

Діяльність щодо захисту прав інвесторів

За 2009 рік до територіальних органів надійшло на розгляд 2 369 письмових звернень, запитів та скарг від громадян та професійних учасників ринку цінних паперів.

Територіальними органами постійно надаються консультації та роз'яснення норм законодавства з регулювання фондового ринку. У 2009 році з метою захисту прав інвесторів та запобігання правопорушенням на ринку цінних паперів територіальними органами здійснено 261 публікацію та виступ у засобах масової інформації, проведено 68 семінарів щодо роз'яснення законодавства про цінні папери, працівниками територіальних органів проведено 280 виступів на колегіях, спільніх нарадах та семінарах.

2.15. ДІЯЛЬНІСТЬ КОНСУЛЬТАЦІЙНО-ЕКСПЕРТНОЇ РАДИ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Консультаційно-експертна рада Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – КЕР) здійснювала свою роботу згідно з рішенням Комісії від 10.09.2002 №248, яким було затверджено Положення про КЕР, склад КЕР та призначено члена Комісії Бурмаку М.О. Головою КЕР.

Співголова КЕР – завідувач кафедри міжнародних фінансів Київського національного економічного університету, доктор економічних наук, професор Мозговий О. М. Секретар КЕР – Харламов П.П.

У складі КЕР працюють такі секції: правового забезпечення розвитку фондового ринку; розвитку інфраструктури фондового ринку; розвитку корпоративного управління; інституціональних інвесторів.

У 2009 році було проведено шість засідань КЕР.

На засіданнях Ради розглядалися наступні питання:

щодо проекту роз'яснення ДКЦПФР «Щодо порядку застосування Закону України «Про акціонерні товариства»;

щодо проекту «Положення про порядок реєстрації випуску акцій при зміні розміру статутного капіталу акціонерного товариства»;

щодо проекту змін до «Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів»;

щодо Положення про порядок ліквідації корпоративного інвестиційного фонду та розрахунків з його акціонерами при ліквідації;

щодо Положення про порядок скасування реєстрації випуску (випусків) акцій корпоративного інвестиційного фонду;

щодо Положення про порядок ліквідації пайового інвестиційного фонду та розрахунків з його учасниками при ліквідації;

щодо Положення про порядок скасування реєстрації випуску (випусків) інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення законодавства на ринку цінних паперів»;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу векселів з метою приведення їх у відповідність з Женевськими конвенціями 1930 р. та зниження фінансових ризиків на вексельному ринку».

У липні 2009 року рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 07.06.2009 №735, на підтримку ініціативи професійних учасників фондового ринку України, з метою розроблення пропозицій щодо концептуальних зasad державної політики на фондовому ринку відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» була створена Стратегічна група при ДКЦПФР (далі СГ). До складу Стратегічної групи увійшли керівники саморегулюваних організацій Української асоціації інвестиційного бізнесу, Професійної асоціації реєстраторів і депозитаріїв та асоціації «Українські фондові торгівці», ряду фондovих бірж, депозитаріїв, а також ряд провідних професійних учасників і банків.

У 2009 році було проведено п'ять засідань СГ.

На засіданнях СГ розглядалися наступні питання:

про формат (порядок, регламент) роботи Стратегічної групи Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

про організацію біржової торгівлі в Україні, поточний стан реалізації положень Закону України «Про акціонерні товариства»;

про вирішення питань боргових зобов'язань (проблеми погашення облігацій);

про проблеми функціонування боргового ринку України;

про проблеми регулювання діяльності СРО на фондовому ринку України;

про проблеми регулювання електронного документообігу на фондовому ринку України.

2.16. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ У 2010 РОЦІ

Створення потужного національного інституційного інвестора на фондовому ринку

Основне завдання полягає у створенні законодавчих та організаційних умов для появи розгалуженої мережі інституційних інвесторів, здатних здійснювати інвестиції на 15-20 років.

Результатом реалізації цього завдання повинно стати:

- отримання додаткових значних інвестиційних ресурсів для розвитку економіки України;

- підвищення рівня соціального захисту та добробуту громадян України.

Для цього необхідно уdosконалити національне законодавство з питань діяльності інституційних інвесторів відповідно до найкращих світових стандартів, законодавчо та організаційно забезпечити створення Накопичувального фонду системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, а також розширити інструменти для інвестування активів інституційних інвесторів.

Необхідні кроки:

- розроблення та затвердження Стратегії розвитку фондового ринку України;

2. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

- прийняття Закону України щодо запровадження II рівня пенсійної системи;
- розроблення та реалізація державної програми підвищення обізнаності населення щодо інвестиційних можливостей ринку цінних паперів.
- прийняття законопроекту щодо запровадження накопичувальної професійної пенсійної системи; удосконалення діяльності з управління цінними паперами, розширення видів інституційних інвесторів;
- формування системи захисту інвестицій в цінні папери шляхом прийняття Закону України «Про фонд гарантування інвестицій».

Реформування депозитарної системи України

Основне завдання полягає у створенні надійної системи обліку прав власності на цінні папери, запровадження сучасної моделі клірингу та розрахунків за угодами з цінними паперами, яка відповідає найкращій світовій практиці, з урахуванням національних особливостей та необхідності інтегрування в міжнародні ринки капіталу.

Цілі реформи:

- створення єдиної системи обліку прав власності на цінні папери, що призведе до унеможливлення порушення прав власності інвесторів;
- забезпечення гарантії прав власності;
- створення центрального депозитарію цінних паперів та системи клірингу та розрахунків, здатних забезпечити мінімізацію ризиків при виконанні угод з цінними паперами;
- запровадження мораторію на створення нових депозитаріїв цінних паперів в Україні;
- удосконалення механізмів розрахунків за договорами щодо цінних паперів;
- інтегрування вітчизняного ринку цінних паперів до міжнародного ринку капіталу.

Гармонізація національного законодавства з питань регулювання діяльності учасників Національної депозитарної системи із законодавством ЄС, законодавче та організаційне забезпечення створення єдиної системи обліку прав власності на цінні папери та проведення розрахунків за укладеними договорами щодо цінних паперів в Центральному депозитарії.

Необхідні кроки:

- впровадження взаємодії між існуючими депозитаріями за допомогою встановлених кореспондентських відносин, що забезпечить функціонування єдиної системи депозитарного обліку цінних паперів в Україні.
- запровадження електронного документообігу на ринку цінних паперів.
- розроблення сучасного технологічного комплексу для обслуговування всіх видів цінних паперів за єдиними стандартами, обслуговування Центральним депозитарієм міжнародних розрахунків по операціях з цінними паперами;
- прийняття нового базового Закону України щодо регулювання системи депозитарного обліку цінних паперів, в якому передбачено вирішення актуальних проблем депозитарної системи України.

Реформування та стимулювання зростання біржового ринку

Основним завданням є реформування та стимулювання зростання біржового ринку, що має привести до консолідації фондових бірж та укрупнення інших професійних учасників фондового ринку, появи нових інструментів, та в кінцевому результаті підвищення довіри з боку емітентів та інвесторів. Контроль за такою системою має бути побудований на основі оцінки ризиків.

Цілі реформи:

- консолідація фондових бірж та укрупнення інших професійних учасників фондового ринку внаслідок підвищення вимог до їх діяльності;
- поява нових біржових інструментів та технологій;
- запровадження пруденційного нагляду та покращення якості державного моніторингу на фондовому ринку;
- посилення захисту споживачів інвестиційних послуг на фондовому ринку;
- залучення заощаджень широкого кола громадян та коштів інституційних інвесторів до інвестування в економіку України через біржову інфраструктуру.

Удосконалення законодавства з питань пруденційного нагляду за діяльністю біржової інфраструктури з урахуванням найкращої світової практики, а також щодо унеможливлення маніпулювання ціноутворенням.

Необхідні кроки:

- прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення вимог до статутного капіталу професійних учасників фондового ринку»;
- розроблення показників, що обмежують ризики діяльності професійних учасників фондового ринку;
- запровадження з метою визначення справедливої ринкової ціни обов'язкового попереднього продажу через фондову біржу пакетів акцій до 25 відсотків статутного капіталу підприємств, що приватизуються, із залученням максимальної кількості інвесторів;
- забезпечення первинного розміщення державних цінних паперів виключно на фондовій біржі та підвищення ефективності їх вторинного ринку.
- прийняття Закону України «Про похідні (деривативи)»;
- внесення змін до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо удосконалення механізму розкриття інформації на фондовому ринку; запровадження заборони фізичним особам прямо або опосередковано бути власниками фондових бірж; запобігання маніпулюванню на фондовому ринку, розширення спектру фінансових інструментів тощо;
- внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» щодо запровадження пруденційного нагляду;
- створення передумов до суттєвого збільшення кількості роздрібних інвесторів, що використовують механізми біржового ринку.

3. САМОРЕГУЛІВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

З метою створення ефективної системи регулювання діяльності професійних учасників ринку цінних паперів та контролю на ринку цінних паперів, здійснюють свою діяльність саморегулівні організації далі (СРО), які об'єднують професійних учасників ринку цінних паперів за видами діяльності, а саме: торговців цінними паперами, реєстроутримувачів та зберігачів, а також компанії з управління активами.

Основними завданнями саморегулівних організацій є: установлення правил, стандартів та вимог до здійснення діяльності з цінними паперами, норм та правил поведінки, здійснення контролю за їх дотриманням членами організації; сприяння здійсненню професійної діяльності членами саморегулівної організації; розроблення та здійснення заходів щодо захисту прав членів саморегулівної організації, розгляд скарг клієнтів – членів саморегулівної організації, які входять до їх складу, щодо порушення вимог законодавства професійними учасниками фондового ринку; упровадження ефективних механізмів розв'язання спорів між членами саморегулівної організації та між членами саморегулівної організації та її клієнтами.

Протягом останніх років Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, відповідно до сучасного стану фондового ринку, провадиться послідовна робота щодо встановлення єдиного підходу до створення та функціонування СРО, створення уніфікованої правової бази за кожним видом професійної діяльності на ринку цінних паперів, направленої на забезпечення стабільності ринку та безпеки діяльності на ньому як для професійних учасників, так і для інвесторів; посилення контролю за дотриманням учасниками фондового ринку регуляторних вимог, уніфікованих правил та стандартів, підвищення дієвості саморегулювання та покращення взаємодії з державними органами.

У травні 2009 році вступила в дію норма Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» щодо утворення СРО за принципом: одна СРО з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів. Така СРО має об'єднувати більше 50% професійних учасників фондового ринку за відповідним видом професійної діяльності.

З огляду на зазначене, починаючи з травня 2009 року на фондовому ринку здійснювали діяльність 3 СРО, а саме:

Асоціація «Українські фондові торговці», яка об'єднує юридичних осіб, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку, а саме: діяльність з торгівлі цінними паперами;

Українська асоціація інвестиційного бізнесу, яка об'єднує юридичних осіб, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку, а саме: діяльність з управління активами інституційних інвесторів;

Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв, яка об'єднує юридичних осіб, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку, а саме: депозитарну діяльність.

З метою виконання вимог Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» у 2009 році сформовано Реєстр СРО. Реєстр СРО оприлюднено на офіційному веб-сайті Комісії <http://www.ssmsc.gov.ua>.

Станом на 31.12.2009 загальна чисельність членів СРО – 1 901 юридична особа (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Кількість членів саморегулівних організацій в Україні

Назва саморегулівної організації	Кількість членів станом на 31.12.2009
1. Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв	812
2. Асоціація «Українські фондові торговці»	709
3. Українська асоціація інвестиційного бізнесу	380
	1 901

З метою упорядкування діяльності саморегулівних організацій професійних учасників фондового ринку та підвищення їх ролі, з метою створення потужної системи регулювання фондового ринку за допомогою саморегулівних організацій фондового ринку шляхом передання (делегування) їм повноважень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку розроблено Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку, яке затверджене рішенням Комісії від 17.02.2009 №125 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25.05.2009 за № 458/16474. Це Положення створює підґрунтя для функціонування саморегулівних організацій у новій якості, зокрема за новими вимогами законодавства щодо створення саморегулівних організацій за принципом: одна саморегулівна організація з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів.

ДОДАТОК 1

Порівняльна таблиця
супровождения законопроектів, головним розробником яких є Комісія,
у Верховній Раді України протягом 2005-2009 років

	Протягом 2005 року	Протягом 2006 року	Протягом 2007 року	Протягом 2008 року	Протягом 2009 року
Прийнято як закон	4	2	-	3	2
Прийнято як закон та повернуто з пропозиціями Президента	-	-	-	-	-
Прийнято у першому читанні	2	1	1	3	2
Знаходяться на розгляді у комітетах (готуються на II читання)	2	0	2	4	4
Не прийнято рішення за результатами розгляду на пленарному засіданні	3	0	-	1	1
Внесено на розгляд Верховної Ради України	4	1	10	15	4
Усього на розгляді у ВР України станом на кінець року	6	1	1	13	12

**Нормативно-правові документи Державної комісії
з цінних паперів та фондового ринку за 2009 рік**

Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (дата прийняття, №)	Дата опублікування в «Офіційному віснику України» Міністерства юстиції України	Дата опублікування в офіційних виданнях Комісії
від 15.01.2009 №2 Про затвердження Змін до Порядку подання уповноваженими рейтинговими агентствами інформації до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку <i>Зареєстровано в МЮУ 05 лютого 2009 року за №107/16123</i>	16.02.2009 №9	Відомості ДКЦПФР 12.02.2009 №27(536) Цінні папери України 19.02.2009 №7 (549)
від 21.01.2009 №10 Про внесення змін до рішення Комісії від 06.10.2008 №1110 «Про несення зміни до Положення про функціонування фондovих бірж» <i>Зареєстровано в МЮУ 03 лютого 2009 року за №95/16111</i>	16.02.2009 №9	Відомості ДКЦПФР 10.02.2009 №25(534) Цінні папери України
від 02.02.2009 №52 Про затвердження Порядку визнання емісії цінних паперів недобросовісною та недійсною <i>Зареєстровано в МЮУ 23 лютого 2009 року за №173/16189</i>	10.03.2009 №15	Відомості ДКЦПФР 04.03.2009 №41 (550) Цінні папери України 19.03.2009 №11 (553)
від 02.02.2009 №103 Про скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 24 вересня 2008 року №1002		Відомості ДКЦПФР 06.02.2009 №23 (532) Цінні папери України 12.02.2009 №6 (548)
від 17.02.2009 №125 Про затвердження Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку <i>Зареєстровано в МЮУ 25 травня 2009 року за №458/16474</i>	12.06.2009 №41	Відомості ДКЦПФР 04.06.2009 №102 (611)
від 17.02.2009 №163 Щодо затвердження роз'яснення «Про порядок застосування абзацу четвертого частини першої статті 2 Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» (роз'яснення №1)		Відомості ДКЦПФР 25.02.2009 №36 (545) Цінні папери України 05.03.2009 №9 (551)
від 26.02.2009 №180 Про затвердження Змін до Положення щодо організації діяльності банків та іх відокремлених структурних підрозділів при здійсненні ними професійної діяльності на ринку цінних паперів <i>Зареєстровано в МЮУ 21 травня 2009 року за №449/16465</i>		Відомості ДКЦПФР 03.06.2009 №101 (610) Цінні папери України
від 26.02.2009 №181 Щодо затвердження роз'яснення «Про порядок застосування окремих норм розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» (роз'яснення №2)		Відомості ДКЦПФР 03.03.2009 №40 (549) Цінні папери України 19.03.2009 №11 (553)
від 17.02.2009 №237 Про затвердження роз'яснення «Щодо порядку застосування окремих положень Розділу XVII «Прикінцеві та переходні положення» Закону України «Про акціонерні товариства» у зв'язку з набранням ним чинності (роз'яснення №3)		Відомості ДКЦПФР 04.03.2009 №41 (550) Цінні папери України 12.03.2009 №10 (552)

<p>від 05.03.2009 №244 Про затвердження Положення про реєстрацію випуску сертифікатів фонду операцій з нерухомістю, проспекту емісії, звіту про результати розміщення сертифікатів фонду операцій з нерухомістю, погашення сертифікатів фонду операцій з нерухомістю та скасування реєстрації випуску <i>Зареєстровано в МІОУ 31 березня 2009 року за №288/16304</i></p>	<p>21.04.2009 №27</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 16.04.2009 №71 (580) Цінні папери України 30.04.2009 №17 (559)</p>
<p>від 05.03.2009 №246 Про затвердження Змін до Положення про функціонування фондових бірж <i>Зареєстровано в МІОУ 01 червня 2009 року за №478/16494</i></p>	<p>19.06.2009 №43</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 15.06.2009 №108(617)</p>
<p>від 17.03.2009 №284 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17 квітня 2003 року №162 Про затвердження Порядку контролю за дотриманням Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 27 травня 2009 року за №465/16481</i></p>	<p>15.06.2009 №42</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 11.06.2009 №106(615)</p>
<p>від 17.03.2009 №285 Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку вимог законодавства про цінні папери <i>Зареєстровано в МІОУ 27 травня 2009 року за №466/16482</i></p>	<p>15.06.2009 №42</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 10.06.2009 №105(614)</p>
<p>від 25.03.2009 №319 Щодо скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Щодо визначення дати складання реєстру власників цінних паперів для забезпечення проведення загальних зборів»</p>		<p>Відомості ДКЦПФР 01.04.2009 №60 (569) Цінні папери України 09.05.2009 №14 (556)</p>
<p>від 14.04.2009 №398 Про внесення змін до Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 12 травня 2009 року за №425/16441</i></p>	<p>25.05.2009 №36</p>	<p>Цінні папери України 28.05.2009 №21 (563)</p>
<p>від 28.04.2009 №421 Про схвалення інформаційного листа «Про найменування юридичних осіб в зв'язку з прийняттям Закону України «Про акціонерні товариства»</p>		<p>Цінні папери України 21.05.2009 №20 (562)</p>
<p>від 12.05.2009 №450 Про затвердження Положення про вимоги до банку, який надає депозитарію послуги для здійснення грошових розрахунків за договорами щодо цінних паперів і Типового договору про грошові розрахунки за операціями щодо цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 27 липня 2009 року за №697/16713</i></p>	<p>17.08.2009 №60</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 11.08.2009 №148 Цінні папери України 20.08.2009 №33 (575)</p>
<p>від 12.05.2009 №475 Щодо скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Типового договору про відкриття рахунку в цінних паперах на ім'я держави та особливості обслуговування рахунку в цінних паперах держави»</p>		<p>Відомості ДКЦПФР 19.05.2009 №90(599)</p>

від 22.05.2009 №479 Про внесення зміни до Порядку ведення реєстру аудиторів та аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, що здійснюють діяльність на ринку цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 02 липня 2009 року за №587/16603</i>	17.07.2009 №51	Відомості ДКІПФР 10.07.2009 №126 (635)
від 22.05.2009 №480 Щодо врегулювання питань, які виникають у зв'язку з припиненням професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме депозитарної діяльності зберігача цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 27 серпня 2009 року за №807/16823</i>	18.09.2009 №69	Відомості ДКІПФР 10.09.2009 №169 (678) Цінні папери України 17.09.2009 №37 (579)
від 22.05.2009 №481 Про внесення зміни до рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 26.05.2006 № 324 <i>Зареєстровано в МІОУ 25 червня 2009 року за №568/16584</i>	13.07.2009 №50	Відомості ДКІПФР 09.07.2009 №125 (634)
від 12.05.2009 №482 Про затвердження роз'яснення «Про порядок документального оформлення операцій зі зміни умов або розірвання договорів, що укладаються торговцями цінними паперами» (роз'яснення №4)		Відомості ДКІПФР 15.06.2009 №108(617)
від 22.05.2009 №488 Про внесення зміни до Положення про порядок здійснення емісії облігацій підприємств та їх обігу <i>Зареєстроване в МІОУ 18 червня 2009 року за №535/16551</i>	06.07.2009 №48	Відомості ДКІПФР 30.06.2009 №118(672)
від 22.05.2009 №513 Про затвердження роз'яснення «Щодо застосування статті 42 Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» (зі змінами) в частині звіту про результати розміщення цінних паперів корпоративного інвестиційного фонду» (роз'яснення №5)		Відомості ДКІПФР 27.05.2009 №96 (605) Цінні папери України 04.06.2009 №22 (564)
від 03.06.2009 №554 Про скасування рішення Комісії №1226 від 02.11.2006 (роз'яснення від 02.11.2006 №9) «Про затвердження роз'яснення щодо застосування статті 42 Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» в частині досягнення мінімального обсягу активів для корпоративних та пайових інвестиційних фондів»		Відомості ДКІПФР 09.06.2009 №104(613)
від 16.06.2009 №572 Про затвердження Порядку реєстрації випуску опціонних сертифікатів та проспекту їх емісії <i>Зареєстровано в МІОУ 29 вересня 2009 року за №916/16932</i>	26.10.2009 №80	Відомості ДКІПФР 19.10.2009 №196(705)
від 24.06.2009 №697 Про затвердження роз'яснення «Стосовно здійснення ідентифікації під час провадження професійної діяльності з торгівлі цінними паперами» (роз'яснення №6)		Відомості ДКІПФР 03.07.2009 №121(630)

від 01.07.2009 №717 Про затвердження Змін до Положення про порядок прийняття рішень з питань, що належать до компетенції загальних зборів акціонерів корпоративного інвестиційного фонду, шляхом опитування <i>Зареєстровано в МІОУ 28 липня 2009 року за №702/16718</i>	17.08.2009 №60	Цінні папери України 20.08.2009 №33 (575)
від 01.07.2009 №718 Про внесення змін до Положення про порядок подання компанією з управління активами інформації стосовно підтвердження відповідності складу та структури активів інститутів спільногоЯ інвестування після закінчення терміну, встановленого для досягнення їх нормативів діяльності <i>Зареєстровано в МІОУ 27 липня 2009 року за №694/16710</i>	10.08.2009 №58	Відомості ДКЦПФР 05.08.2009 №144 (653) Цінні папери України 13.08.2009 №32 (574)
від 14.07.2009 №770 Про скасування роз'яснення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.02.2009 №3, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.02.2009 №237		Відомості ДКЦПФР 16.07.2009 №130 (639)
від 14.07.2009 №789 Про скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 6.08.2008 №875 «Щодо взаємодії та кореспондентських відносин між депозитаріями при здійсненні депозитарної діяльності на ринку цінних паперів»		Відомості ДКЦПФР 17.07.2009 №131 (640)
від 14.07.2009 №790 Щодо скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.02.2009 №163 «Щодо затвердження роз'яснення «Про порядок застосування абзацу четвертого частини першої статті 2 Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні»		Відомості ДКЦПФР 17.07.2009 №131 (640)
від 14.07.2009 №797 Про затвердження роз'яснення «Щодо порядку застосування окремих положень розділу XVII «Прикінцеві та переходні положення» Закону України «Про акціонерні товариства» у зв'язку з набранням ним чинності» (роз'яснення №8)		Відомості ДКЦПФР 21.07.2009 №133 (642)
від 21.07.2009 №812 Про внесення змін до роз'яснення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.07.2009 №8		Відомості ДКЦПФР 23.07.2009 №135 (644)
від 27.07.2009 №833 Про затвердження Змін до Положення про вимоги до осіб, що здійснюють професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами) щодо складу та структури активів недержавних пенсійних фондів, якими вони управляють <i>Зареєстровано в МІОУ 13 серпня 2009 року за №762/16778</i>	07.09.2009 №66	Відомості ДКЦПФР 01.09.2009 №162 (671)
від 04.08.2009 №869 Про затвердження Змін до Положення про розрахунково-клірингову діяльність за договорами щодо цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 31 серпня 2009 року за №817/16833</i>	18.09.2009 №69	Цінні папери України 17.09.2009 №37 (579)

від 04.08.2009 №874 Про скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 28 квітня 2009 року №442		Відомості ДКЦПФР 07.08.2009 №146 (655) Цінні папери України 13.08.2009 №32 (574)
від 04.08.2009 №884 Про затвердження Положення про порядок реєстрації змін до правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі деривативів <i>Зареєстровано в МІОУ 31 серпня 2009 року за №818/16834</i>	18.09.2009 №69	Відомості ДКЦПФР 16.09.2009 №173 (682) Цінні папери України 24.09.2009 №38 (580)
від 14.07.2009 №885 Про затвердження проекту Методичних рекомендацій щодо надання аудиторських висновків, які подаються до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку при розкритті інформації емітентами, відповідно до затвердженого рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19 грудня 2006 року №1528 <i>Зареєстрованого в МІОУ 23 січня 2007 року за №53/13320</i>		Відомості ДКЦПФР 07.08.2009 №146 (655) Цінні папери України 20.08.2009 №33 (575)
від 04.08.2009 №890 Про внесення змін до Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій акціонерних товариств <i>Зареєстровано в МІОУ 31 серпня 2009 року за №810/16826</i>	14.09.2009 №68	Відомості ДКЦПФР 23.09.2009 №178 (687) Цінні папери України 01.10.2009 №39 (581)
від 07.08.2009 №938 Про затвердження змін до положення про вимоги до договору про надання послуг з оцінки вартості нерухомого майна інституту спільного інвестування	25.09.2009 №71	Цінні папери України 24.09.2009 №38 (580)
від 07.08.2009 №939 Про затвердження Змін до Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів	27.11.2009 №89	Відомості ДКЦПФР 23.11.2009 №221 (730)
від 07.08.2009 №940 Про внесення змін до Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування <i>Зареєстровано в МІОУ 29 жовтня 2009 року за №997/17013</i>	27.11.2009 №89	Відомості ДКЦПФР 23.11.2009 №221 (730)
від 14.08.2009 №948 Про внесення змін до Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 07 вересня 2009 року за №837/16853</i>	25.09.2009 №71	Відомості ДКЦПФР 17.09.2009 №174 (683) Цінні папери України 24.09.2009 №38 (580)
від 14.08.2009 №953 Про документи дозвільного характеру, які видаються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку <i>Зареєстровано в МІОУ 14 вересня 2009 року за №862/16878</i>	02.10.2009 №73	Відомості ДКЦПФР 28.09.2009 №181 (690) Цінні папери України 08.10.2009 №40 (582)
від 14.08.2009 №968 Про скасування рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 31 січня 2008 року №69		Відомості ДКЦПФР 21.08.2009 №156 (665) Цінні папери України 27.08.2009 №34 (576)
від 14.08.2009 №969 Про затвердження листа щодо рекомендацій з обсягу розкриття емітентами інформації про аудиторський висновок		Відомості ДКЦПФР 27.08.2009 №159 (668) Цінні папери України 27.08.2009 №34 (576)

від 03.09.2009 №977 Про затвердження Змін до Положення про розрахунок показників ліквідності, що обмежують ризики професійної діяльності на фондовому ринку <i>Зареєстровано в МІОУ 30 вересня 2009 року за №919/16935</i>	16.10.2009 №77	Цінні папери України 15.10.2009 №41 (583)
від 03.09.2009 №978 Про затвердження Змін до Положення про порядок подання інформації щодо фінансових показників діяльності осіб, які здійснюють діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами) <i>Зареєстровано в МІОУ 30 вересня 2009 року за №920/16936</i>	16.10.2009 №77	Цінні папери України 22.10.2009 №42 (584)
від 03.09.2009 №986 Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) <i>Зареєстровано в МІОУ 2 жовтня 2009 року за №925/16941</i>	23.10.2009 №79	Цінні папери України 22.10.2009 №42 (584)
від 03.09.2009 №987 Про внесення змін до Положення про склад та структуру активів інституту спільного інвестування <i>Зареєстровано в МІОУ 2 жовтня 2009 року за №926/16942</i>	23.10.2009 №79	Цінні папери України 22.10.2009 №42 (584)
від 03.09.2009 №989 Про визнання деяких наказів та рішень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку такими, що втратили чинність <i>Зареєстровано в МІОУ 24 вересня 2009 року за №903/16919</i>	12.10.2009 №76	Цінні папери України 15.10.2009 №41 (583)
від 03.09.2009 №990 Про визнання наказу Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.12.96 № 328 «Про затвердження Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи» таким, що втратив чинність <i>Зареєстровано в МІОУ 24 вересня 2009 року за №904/16920</i>	12.10.2009 №76	Цінні папери України 15.10.2009 №41 (583)
від 03.09.2009 №991 Про скасування рішення Комісії (від 10.06.97 №11 «Про внесення змін і доповнень до Положення про організаційно оформлені позабіржові торговельно-інформаційні системи і до Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і регулювання їх діяльності»)		Відомості ДКЦПФР 10.09.2009 №169 (678) Цінні папери України 17.09.2009 №37 (579)
від 03.09.2009 №992 Про внесення змін до Положення про реєстрацію регламенту інститутів спільного інвестування та ведення Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування <i>Зареєстровано в МІОУ 15 жовтня 2009 року за №964/16980</i>	02.11.2009 №82	Відомості ДКЦПФР 26.10.2009 №201 (710) Цінні папери України 12.11.2009 №45 (587)
від 16.09.2009 №1057 Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку	07.12.2009 №92	Відомості ДКЦПФР 01.12.2009 №227 (736)
від 16.09.2009 №1078 Про скасування рішення Комісії від 07.07.2009 №755 «Про затвердження роз'яснення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 07.07.2009 №7 «Щодо порядку розкриття банками – акціонерними товариствами інформації про свою діяльність на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку»		Відомості ДКЦПФР 21.09.2009 №176 (685)

від 22.09.2009 №1109 Про внесення змін до Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19.12.2006 №1542, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.01.2007 за №35/13302 <i>Зареєстровано в МІОУ 19 листопада 2009 року за №1117/17133</i>	07.12.2009 №92	Відомості ДКЦПФР 30.11.2009 №226 (735)
від 29.09.2009 №1129 Про затвердження Порядку переведення випущених емітентом у документарній формі акцій на пред'явника в іменні акції <i>Зареєстровано в МІОУ 30 січня 2010 року за №115/17410</i>		Відомості ДКЦПФР 08.02.2010 №22 (780) Цінні папери України 04.03.2010 №8 (602)
від 13.10.2009 №1179 Про внесення змін до роз'яснення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.07.2009 №8		Відомості ДКЦПФР 15.10.2009 №194 (703) Цінні папери України 22.10.2009 №42 (584)
від 13.10.2009 №1182 Про скасування рішення Комісії від 23 квітня 2008 року №408 «Про затвердження роз'яснення щодо відміни загальних зборів акціонерів за рішенням посадових осіб»		Відомості ДКЦПФР 15.10.2009 №194 (703) Цінні папери України 22.10.2009 №42 (584)
від 13.10.2009 №1192 Про затвердження роз'яснення щодо застосування вимог Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку (роз'яснення №11)		Відомості ДКЦПФР 19.10.2009 №196 (705)
від 20.10.2009 №1196 Про затвердження Змін до Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та застосування санкцій <i>Зареєстровано в МІОУ 14 січня 2010 року за №21/17316</i>		Відомості ДКЦПФР 22.01.2010 №11 (769)
від 20.10.2009 №1199 Про скасування рішення Комісії від 09.10.2007 №2036		Відомості ДКЦПФР 22.10.2009 №199 (708) Цінні папери України 05.11.2009 №44 (586)
від 20.10.2009 №1200 Про скасування рішення Комісії від 25.04.2008 №479		Відомості ДКЦПФР 22.10.2009 №199 (708) Цінні папери України 05.11.2009 №44 (586)
від 13.10.2009 №1205 Про затвердження роз'яснення «Щодо відміни загальних зборів акціонерів за рішенням посадових осіб товариства, яке не привело свою діяльність у відповідність з вимогами Закону України «Про цінні папери та фондний ринок» (роз'яснення №12)		Цінні папери України 29.10.2009 №43 (585)
від 13.10.2009 №1206 Про внесення змін до Правил визначення уповноваженим рейтинговим агентством рейтингової оцінки за Національною рейтинговою шкалою <i>Зареєстровано в МІОУ 17 листопада 2009 року за №1097/17113</i>	07.12.2009 №92	Відомості ДКЦПФР 30.11.2009 №226 (735)
від 20.10.2009 №1207 Про порядок реєстрації та опублікування відомостей про створення акціонерного товариства однією особою або про придбання однією особою усіх акціонерних товариств <i>Зареєстровано в МІОУ 14 січня 2010 року за №23/17318</i>		Відомості ДКЦПФР 25.01.2010 №12 (770)

від 20.10.2009 №1231 Щодо затвердження роз'яснення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Щодо порядку розкриття банками - акціонерними товариствами інформації про свою діяльність на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку» (роз'яснення №13)		Цінні папери України 05.11.2009 №44 (586)
від 20.10.2009 №1232 Про затвердження роз'яснення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Щодо порядку застосування статті 41 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» в частині надання емітентами цінних паперів особливої інформації про зміну складу посадових осіб» (роз'яснення №14)		Цінні папери України 05.11.2009 №44 (586)
від 20.10.2009 №1276 Щодо затвердження роз'яснення №15 «Про порядок застосування окремих положень нормативно-правового акта Комісії, що регулює питання видачі ліцензій на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку» (роз'яснення №15)		Відомості ДКЦПФР 28.10.2009 №203 (712)
від 27.10.2009 №1278 Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.09.96 №219 «Про затвердження Порядку складання та подання квартального звіту щодо здійснення діяльності по веденню реєстрів власників іменних цінних паперів» <i>Зареєстровано в МЮУ 19 листопада 2009 року за №1108/17124</i>	14.12.2009 №94	Цінні папери України 24.12.2009 №51 (593)
від 27.10.2009 №1279 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 31.07.98 №100 «Щодо звітування торговцями цінними паперами про укладені ними угоди з купівлі-продажу цінних паперів перед фондовими біржами» <i>Зареєстровано в МЮУ 19 листопада 2009 року за №1109/17125</i>	14.12.2009 №94	Цінні папери України 24.12.2009 №51 (593)
від 27.10.2009 №1280 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.09.2002 №265 «Про затвердження Положення про подання адміністративних даних щодо здійснення діяльності з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів» <i>Зареєстровано в МЮУ 19 листопада 2009 року за №1110/17126</i>	14.12.2009 №94	Цінні папери України 24.12.2009 №51 (593)
від 27.10.2009 №1281 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.12.98 №193 «Про затвердження Вимог до порядку планування та аудиторського звіту при перевірці інвестиційних фондів» <i>Зареєстровано в МЮУ 19 листопада 2009 року за №1111/17127</i>	14.12.2009 №94	Цінні папери України 24.12.2009 №51 (593)
від 20.10.2009 №1283 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 17.03.2000 №26 «Про подовження терміну надання регулярної інформації відкритими акціонерними товариствами та підприємствами - емітентами облігацій» <i>Зареєстровано в МЮУ 17 листопада 2009 року за №1088/17104</i>	11.12.2009 №93	Відомості ДКЦПФР 04.12.2009 №230 (739)

<p>від 27.10.2009 №1284 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.04.2006 №235 «Про продовження строку подання щоквартальної інформації за перший квартал 2006 року акціонерними товариствами та холдинговими компаніями зі значною державною часткою в статутному капіталі та строку подання регулярної інформації за 2005 рік відкритими акціонерними товариствами та підприємствами - емітентами облігацій» <i>Зареєстровано в МІОУ 17 листопада 2009 року за №1089/17105</i></p>	<p>11.12.2009 №93</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 04.12.2009 №230 (739)</p>
<p>від 27.10.2009 №1285 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 31.07.1998 №97 «Про затвердження Порядку оприлюднення частини регулярної інформації про емітента» <i>Зареєстровано в МІОУ 17 листопада 2009 року за №109017106</i></p>	<p>11.12.2009 №93</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 04.12.2009 №230 (739)</p>
<p>від 27.10.2009 №1287 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19.06.2001 №185 «Щодо продовження терміну подання щорічних відомостей про цінні папери відповідно до рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.05.2000 №53» <i>Зареєстровано в МІОУ 19 листопада 2009 року за №1112/17128</i></p>	<p>14.12.2009 №94</p>	<p>Цінні папери України 24.12.2009 №51 (593)</p>
<p>від 27.10.2009 №1288 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.06.1999 №130 «Про затвердження Вимог до порядку планування та аудиторського звіту при перевірці інвестиційних компаній»</p>	<p>14.12.2009 №94</p>	<p>Цінні папери України 24.12.2009 №51 (593)</p>
<p>від 30.10.2009 №1355 Про затвердження Змін до Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 25 січня 2010 року за №80/17375</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 09.02.2010 №23 (781)</p>
<p>від 19.11.2009 №1419 Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 01.04.1996 №58 «Про затвердження Положення про порядок ведення реєстру власників іменних цінних паперів» <i>Зареєстровано в МІОУ 10 грудня 2009 року за №1184/17200</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 21.12.2009 №241 (750)</p>
<p>від 19.11.2009 №1420 Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 21.05.1996 №117 «Про затвердження Тимчасового положення про депозитарії та депозитарну діяльність» <i>Зареєстровано в МІОУ 10 грудня 2009 року за №1185/17201</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 21.12.2009 №241 (750)</p>
<p>від 19.11.2009 №1421 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.12.1999 №283 «Про затвердження Порядку взяття на облік у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку банку як розрахункового» <i>Зареєстровано в МІОУ 10 грудня 2009 року за №1186/17202</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 21.12.2009 №241 (750)</p>

<p>від 19.11.2009 №1422 Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.12.1998 №192 «Про встановлення максимального розміру тарифів на послуги реєстраторів» <i>Зареєстровано в МІОУ 10 грудня 2009 року за №1187/17203</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 21.12.2009 №241 (750)</p>
<p>від 24.11.2009 №1477 Про внесення змін до Положення про порядок реєстрації випуску акцій з метою здійснення діяльності зі спільног інвестування корпоративного інвестиційного фонду <i>Зареєстровано в МІОУ 24 грудня 2009 року за №1245/17261</i></p>	<p>11.01.2010 № 101</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 11.01.2010 №2 (760)</p>
<p>від 24.11.2009 №1478 Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду <i>Зареєстровано в МІОУ 24 грудня 2009 року за №1246/17262</i></p>	<p>11.01.2010 № 101</p>	<p>Відомості ДКЦПФР 28.01.2010 №2 (760)</p>
<p>від 01.12.2009 №1525 Про затвердження роз'яснення «Щодо порядку застосування абзацу восьмого пункту 2 розділу III Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами, затверджених рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.12.2006 №1449» (роз'яснення №18)</p>		<p>Відомості ДКЦПФР 15.12.2009 №234 (743)</p>
<p>від 08.12.2009 №1526 Про затвердження Змін до Положення про порядок оприлюднення інформації та надання адміністративних даних щодо здійснення діяльності організаторами торгівлі <i>Зареєстровано в МІОУ 13 січня 2010 року за №17/17312</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 28.01.2010 №15 (773)</p>
<p>від 08.12.2009 №1560 Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами <i>Зареєстровано в МІОУ 19 січня 2010 року за №47/17342</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 05.02.2010 №21 (779) Цінні папери України 11.02.2010 №5 (599)</p>
<p>від 08.12.2009 №1561 Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з організації торгівлі на фондовому ринку <i>Зареєстровано в МІОУ 19 січня 2010 року за №48/17343</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 05.02.2010 №21 (779) Цінні папери України 11.02.2010 №5 (599)</p>
<p>від 08.12.2009 №1562 Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності <i>Зареєстровано в МІОУ 19 січня 2010 року за №49/17344</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 05.02.2010 №21 (779) Цінні папери України 11.02.2010 №5 (599)</p>
<p>від 08.12.2009 №1563 Про затвердження Змін до Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – депозитарної діяльності, а саме діяльності з ведення реєстру власників іменних цінних паперів <i>Зареєстровано в МІОУ 19 січня 2010 року за №50/17345</i></p>		<p>Відомості ДКЦПФР 05.02.2010 №21 (779) Цінні папери України 18.02.2010 №6 (600)</p>

від 08.12.2009 №1564 Про затвердження Змін до Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку, переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії <i>Зареєстровано в МІОУ 19 січня 2010 року за №51/17346</i>		Відомості ДКЦПФР 05.02.2010 №21 (779) Цінні папери України 18.02.2010 №6 (600)
від 22.12.2009 №1607 Про затвердження Порядку нагляду за реєстрацією акціонерів, проведенням загальних зборів, голосуванням та підбиттям його підсумків на загальних зборах акціонерних товариств <i>Зареєстровано в МІОУ 28 квітня 2010 року за №310/17605</i>		Відомості ДКЦПФР 11.05.2010 №83 (841)
від 30.12.2009 №1635 Про затвердження Змін до Положення про склад і розмір витрат, що відшкодовуються за рахунок активів інституту спільногоЯ інвестування <i>Зареєстровано в МІОУ 26 січня 2010 року за №84/17379</i>		Відомості ДКЦПФР 02.02.2010 №18 (776) Цінні папери України 18.02.2010 №6 (600)
від 30.12.2009 №1638 Про затвердження Положення про порядок заміни свідоцтва (свідоцтв) про реєстрацію випуску (випусків) емісійних цінних паперів у зв'язку зі зміною найменування акціонерного товариства <i>Зареєстровано в МІОУ 9 лютого 2010 року за №145/17440</i>		Відомості ДКЦПФР 22.02.2010 №32 (790) Цінні папери України 11.03.2010 №9 (603)
від 30.12.2009 №1639 Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску (випусків) акцій при заснуванні акціонерних товариств <i>Зареєстровано в МІОУ 2 квітня 2010 року за №273/17568</i>		Відомості ДКЦПФР 14.04.2010 №67 (825) Цінні папери України 22.04.2010 №15 (609)
від 30.12.2009 №1678 Щодо затвердження роз'яснення про порядок застосування частини 4 статті 16 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» (розпорядження №19)		Відомості ДКЦПФР 04.01.2010 №1 (759)
від 30.12.2009 №1686 Щодо електронних адрес Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, на які надсилаються щомісячні адміністративні дані особою, що здійснює управління активами недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного) та щоденна інформація компанією з управління активами про розрахунок вартості чистих активів інститутів спільногоЙ інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів)		Відомості ДКЦПФР 04.01.2010 №1 (759)

Ринок цінних паперів України

Вісник Державної комісії
з цінних паперів та фондового ринку

Засновник:
Державна комісія з цінних паперів
та фондового ринку

Видавець:
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
Український інститут
розвитку фондового ринку
Науковий, виробничо-практичний
журнал

Виходить 1 раз на місяць
Згідно з постановою президії Вищої атестаційної
комісії України від 14 квітня 2010 р. №1-05/6
журнал внесено до переліку наукових фахових
видань України, в яких можуть публікуватися
результати дисертаційних робіт на здобуття
наукових ступенів доктора і кандидата наук

Адреса редакції:
03057, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1.
Тел/факс: (+ 38 044) 456 4329.
E-mail: info@bsksue.kiev.ua
Передплатний індекс: 40575

Реєстраційне свідоцтво: КВ 1918 від 28.03.96 р.

Головний редактор Д.Лук'яненко

Редакційна колегія:

А.Балюк; С.Бірюк, к.е.н.;
М.Бурмака, к.е.н;
Д.Леонов, к.е.н.; Д.Лук'яненко, д.е.н.;
О.Мозговий, д.е.н.; І.Нестеренко;
С.Панченко, д.е.н.; Ф.Стасюк, к.е.н.;
В.Суторміна, д.е.н.; О.Тарасенко;
А.Федоренко, к.е.н.; В.Федосов, д.е.н;
В.Харицький, к.ю.н.

Голова редакційної ради А.Балюк

Члени редакційної ради:

С. Бірюк, М.Бурмака, Д.Лук'яненко,
І.Нестеренко, В.Петренко, В.Харицький.

Редакція:

Заступник головного редактора Д.Леонов
Літературний редактор І.Судзіловська
Відповідальний секретар Б.Стеценко
Комп'ютерний набір Т.Шевко
Комп'ютерна верстка А.Дубасов
Художник обкладинки В.Мнишенко

Рекомендовано до друку на засіданні
Вченої ради ДВНЗ національний
економічний університет
ім. Вадима Гетьмана
Протокол № 3 від 27.10.2010 р.

© «Ринок цінних паперів України», 2010

Повне або часткове відтворення в пресі або
розповсюдження іншими способами матеріалів
журналу без згоди видавця заборонено. Передрук і
переклад дозволяються лише за згодою редакції. У
разі передруку посилання на «Ринок цінних паперів
України» обов'язкове. Редакція може не поділяти
точки зору авторів статей і не відповідає за
фактичні помилки, яких вони припускаються.
Відповідальність за достовірність інформації та
реклами несуть автори та рекламодавці. Рукописи
не повертаються. Редакція залишає за собою право
редагувати матеріали. Листування з читачами –
тильки на сторінках журналу.

Здано до друку 27.10.2010 р.

Формат 84x108/16. Папір офсетний № 1. Друк
офсетний. Ум. друк. арк. 22,9. Друк. арк. 23,0.
Умовн. фарб.-відб. 16,2. Наклад 1000.
Номер замовлення 72/3.

Надруковано в друкарні ПП «Криниця 2007»
Адреса: м.Київ, вул.Довнар-Запольського, 10-а. Ціна договірна

